

Miljöbokslut 2020

– inklusive kemikalieplan och odlingsstrategi

Uppföljning av Södertälje
kommuns lokala miljö-
och klimatmål

Inledning	3
Agenda 2030 – FN:s 17 globala hållbarhetsmål	3
Nationella miljömål	5
Regionala miljömål i Stockholms län	5
Uppföljning av 2020 års lokala miljöarbete	6
1: Mark och vatten	8
2: Klimat och energi	10
2.1: Fossilbränslefri och energieffektiv kommun 2030	10
2.2: Fossilbränslefri och energieffektiv kommunal organisation 2020	13
3: Bebyggelse och transporter	15
4: Konsumtion och beteende	19
Bilaga 1: Svar i uppföljningen av målen	22
1: Mark och vatten	22
2.1: Fossilbränslefri och energieffektiv kommun 2030	26
2.2: Fossilbränslefri och energieffektiv kommunal organisation 2020	28
3: Bebyggelse och transporter	37
4: Konsumtion och beteende	41
Bilaga 2: Uppföljning av kemikalieplan 2019–2021	56
Kemiska produkter	57
Upphandling och inköp	60
Bygg och anläggningsmaterial	63
Tillsyn och egenkontroll	64
Bilaga 3: Uppföljning av odlingsstrategin 2018–2030	65

Foto: Scandinav/David Zanden

Inledning

Mycket av det kommuner i Sverige ansvarar för har bäring på omställningen till ett hållbart samhälle. Södertälje kommun har en hög ambition och målsättning för detta arbete och ingår i de nationella nätverken *Klimatkommunerna* samt *Ekokommunerna*. Att vara såväl en klimat- som ekokommun innebär att, tillsammans med andra svenska kommuner, vara en pådrivande aktör inom områdena miljö, klimat och energi genom att t.ex. i remisser till nationella instanser lyfta det kommunala perspektivet. Nätverken är dessutom en plattform för kunskapsöverföring mellan kommunerna.

I arbetet med att nå en ekologisk hållbar utveckling i Södertälje har kommunens miljö- och klimatprogram en central roll och beskriver ett önskat miljötillstånd för kommunen som organisation och för hela det geografiska området. Kommunen är en av flera samhällsaktörer för att uppnå denna hållbarhet och arbetar samt planerar utifrån det som kommunen, som organisation, har rådighet och uppdrag att genomföra.

Miljöbokslut 2020 är en uppföljning av de mål som ingår i Södertälje kommuns miljö- och klimatprogram för åren 2018–2021 och som antogs av kommunfullmäktige den 18 december 2017. Uppföljningen år 2020 beskriver det som nämnder och kommunala bolag har rapporterat in att de utfört under 2020. Miljö- och klimatprogrammet är ett strategiskt övergripande dokument med såväl visioner för en längre tidsperiod samt konkreta mål med utpekade ansvariga nämnder och bolag.

Målen är uppdelade under följande fyra fokusområden:

- Mark och vatten
- Klimat och energi
- Bebyggelse och transporter
- Konsumtion och beteende

Södertälje kommuns miljö-, klimat- och energimål bidrar inte enbart till det lokala arbetet med hållbarhet utan är även kopplade till FN:s globala hållbarhetsmål, de nationella miljö-kvalitetsmålen samt de regionala prioriteringarna i Stockholms län. Detta beskrivs närmare i faktarutorna nedan.

Utöver de mål som finns antagna i kommunens miljö- och klimatprogram redovisas en samlad uppföljning för de mål som finns antagna i kommunens kemikalieplan 2019–2021 (se bilaga 2) samt för de indikatorer i kommunens odlingsstrategi för åren 2018–2030 (se bilaga 3). Kemikalieplanen kopplar till målen 3.1, 4.1, 4.3 och 4.11 i miljö- och klimatprogrammet. Odlingsstrategin till mål 1.6.

Agenda 2030 – FN:s 17 globala hållbarhetsmål

De globala målen¹ antogs av FN:s medlemsländer under år 2015 och har som målsättning att till år 2030 uppnå en social, ekologisk och ekonomisk hållbar utveckling världen över. Agendan syftar till att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser.

¹ www.globalamalen.se

Regeringen har som målsättning att Sverige ska vara ledande i genomförandet av agendan samt vara en internationell förebild när det gäller de tre hållbarhetsdimensionerna. Kommuner och regioner har pekats ut som viktiga aktörer i genomförandet av agendan genom att de förenar de globala målen med verkligheten på lokal nivå.

I uppföljningsdatabasen Kolada² redovisas, genom nyckeltal, kommuners och regioners verksamheter från år till år. Nyckeltalen bygger ofta på nationell statistik från de statistikansvariga myndigheterna, men också på uppgifter från andra källor. I Kolada följs de globala hållbarhetsmålen och rangordnas, i grönt/gult/rött, utifrån hur bra eller dålig kommunen är i jämförelse med andra. Detta visar dock inte om resultaten är bra eller dåliga. Kommunen kan ha dåliga resultat jämfört med andra, vilket ger röd färg, trots att resultatet egentligen är bra (och vice versa).

I tabell 1 redovisas de mål inom Agenda 2030 som återfinns som nyckeltal i Kolada och som är kopplade till de lokala mål som Södertälje kommun har i miljö- och klimatprogrammet och som följs upp i detta miljöbokslut. Sammantaget så ligger Södertälje kommun bra till i jämförelse med andra kommuner men en analys över hur väl kommunen lever upp till att bidra till de globala hållbarhetsmålen är inte möjlig att göra. De lokala miljö- och klimatmålen i Södertälje har dock bäring på 12 av de 17 globala målen, vilket redogörs för under respektive målområde i den lokala uppföljningen på sidan 8 och framåt i detta miljöbokslut. Genom att arbeta med dessa bidrar kommunen på den lokala nivån till det gemensamma målet om en hållbar utveckling globalt. I första hand fokuserar kommunens miljö- och klimatprogram på den ekologiska hållbarheten men flera av målen har även starka kopplingar till folkhälsan och därmed bidrar programmet även till den sociala dimensionen av hållbar utveckling.

Tabell 1

Globalt mål	Globalt delmål	Resultat Södertälje kommun (år)	Resultat i jämförelse med andra kommuner: Grön (bästa 25 %) Gul (mittensta 50 %) Röd (sämsta 25 %)
2. Ingen hunger	Ekologiskt odlad åkermark	27 % (2019)	Gul, en ökning fr 21 % år 2018
6. Rent vatten och sanitet	Vattentäkter med vattenskyddsområde	60 % (2019)	Gul, oförändrat sedan 2018
	Sjöar med god ekologisk status	58,8 % (2020)	Grön, oförändrat sedan 2018
	Vattendrag med god ekologisk status	0 % (2020)	Gul, oförändrat sedan 2019
	Grundvattenförekomster med god kemisk och kvantitativ status	96,2 % (2020)	Gul, oförändrat sedan 2018
7. Hållbar energi för alla	Fjärrvärmeproduktion av förnybara energikällor på värmeverk inom det geografiska området	87,3 % (2019)	Röd, en minskning fr 88,5 % år 2018
	Slutanvändning av energi totalt inom det geografiska området	39 MWh/inv. (2018)	Gul, en ökning fr 31 MWh/inv. år 2017
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur	Befolkning i kollektivtrafiknära läge	89,8 % (2018)	Grön, en ökning fr 87,3 % år 2017
11. Hållbara städer och samhällen	Utsläpp till luft av kväveoxider (NOx), totalt.	12,2 kg/inv. (2018)	Gul, en minskning fr 12,5 kg/inv. år 2017
	Utsläpp till luft av PM2.5 (partiklar <2.5 mikrom).	1,41 kg/inv. (2018)	Grön, en minskning fr 1,59 kg/inv. år 2017
12. Hållbar konsumtion och produktion	Insamlat hushållsavfall totalt	390 kg/person (2019)	Grön, en ökning fr 389 kg/person år 2018
	Hushållsavfall som samlats in för materialåtervinning, inkl. biologisk behandling	41 % (2019)	Gul, oförändrat sedan år 2018
	Ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet	63 % (2019)	Grön, en ökning fr 56 % år 2018
13. Bekämpa klimatförändringarna	Utsläpp till luft av växthusgaser	4,22 ton CO ₂ ekv/inv (2018)	Gul, en ökning fr 3,30 ton år 2017
	Miljöbilar i kommunorganisationen	28,7 % (2020)	Gul, en minskning fr 30,5 % år 2019
	Miljöbilar, andel av totalt antal bilar i det geografiska området	19,8 % (2020)	Grön, en ökning fr 15,1 % år 2019.
	Genomsnittlig körsträcka med personbil	764,2 mil/inv. (2019)	Gul, en minskning fr 789,9 mil/inv år 2018
15. Ekosystem och biologisk mångfald	Skyddad natur totalt	9,1 % (2019)	Grön, en ökning fr 8,8 % år 2018
	Skyddad natur land	7,4 % (2019)	Grön, en ökning fr 7,2 % år 2018
	Skyddad natur hav	25,9 % (2020)	Grön, en minskning fr 26 % år 2018
	Skyddad natur inlandsvatten	3,4 % (2020)	Gul, en ökning fr 1,9 % år 2018

² Kolada ägs av den ideella föreningen Rådet för främjande av kommunala analyser (RKA). Svenska staten och Sveriges Kommuner och Landsting är föreningens medlemmar.

Nationella miljömål

För 20 år sedan beslutade Sveriges riksdag om en samlad miljöpolitik för ett hållbart Sverige. Detta samlas i 16 nationella miljömålskvalitetsmål³ som bryts ner på regional och lokal nivå. Naturvårdsverket sammanställer⁴ den årliga uppföljningen⁵ av dessa nationella mål och presenterar detta för regeringen⁶. Vart fjärde år redovisar dessutom Naturvårdsverket en fördjupad utvärdering av miljömålen och 2019 års utvärdering visar på att om de nationella samt de globala målen ska kunna nås behöver miljöpolitiken under de kommande åren prioritera insatser för klimatet och den biologiska mångfalden. Utvärderingen visar även att de styrmedel och åtgärder som behövs för att nå samtliga miljömål inte finns på plats, även om utvecklingen är positiv när det gäller bland annat luftkvalitet och försurning. Södertälje kommun berörs av 15 av de 16 nationella miljökvalitetsmålen, undantaget är målet om storslagen fjällmiljö. Vilka miljökvalitetsmål som kommunens lokala mål i detta miljö- och klimatprogram kopplas till anges under respektive målområde. Naturvårdsverket lyfter den offentliga sektorns mycket stora ansvar för att föregå med gott exempel angående sin egen miljöpåverkan och nämner som exempel på detta; höga miljökrav i verksamheter och upphandlingar, ansvarsfulla investeringar samt klimatsmart resande.

Regionala miljömål i Stockholms län

Stockholms läns största utmaning är att nå miljömålen samtidigt som befolkningen växer och behovet av bostäder och infrastruktur ökar. Idag är prognosen att länet enbart når ett av de 16 uppsatta målen till år 2020. Det är målet Bara naturlig försurning som, utifrån tillgängliga data, bedöms kunna nås med i dag beslutade styrmedel och planerade åtgärder. För övriga mål krävs fler styrmedel och ökad takt i åtgärdsarbetet inom särskilt viktiga områden som; transporter, markanvändning, konsumtion samt vattenkvalitet.

På grund av länets utmaningar behöver miljö och samhällsbyggandet hanteras mer tvärsektorielt och samlat. Detta arbete drivs genom den regionala miljö- och samhällsbyggnadsdialogen, som leds av Länsstyrelsen i Stockholms län. Det övergripande målet för dialogen är att bidra till att stärka regionens attraktionskraft och stödja ökat bostadsbyggande med fortsatt god miljö kvalitet i regionen. I dialogen ingår flera regionala nätverk; bland annat för miljömål, klimat och översiktsplanering.

Inom ramen för denna dialog har sex av de 16 nationella miljömålen valts ut för prioriterade insatser i länet. Dessa är:

- begränsad klimatpåverkan
- frisk luft
- giftfri miljö
- ingen övergödning
- rikt växt- och djurliv
- god bebyggd miljö

Länsstyrelsen har, i samarbete med bland andra kommunerna, tagit fram strategier för arbetet med dessa prioriterade miljömål. Strategierna beskriver nuläget, vilka utmaningar och möjligheter det finns i länet inom respektive miljömålsområde. Även åtgärdsområden och förslag på insatser anges. Södertälje kommuns lokala miljö- och klimatmål stämmer väl överens med de regionala prioriteringarna.

Länsstyrelsen har även tagit fram en regional koldioxidbudget för länet/regionen som visar att koldioxidutsläppen behöver minska med cirka 16 procent per år för att klara en uppvärmning på 2 grader. För kommunens del kommer det att handla om att göra stora utsläppsminskningar i hur vi bygger och planerar kommunen samt att investera och bygga lösningar som binder koldioxid. Det kommer att krävas en fortsatt omställning av transporter, investeringar i el-infrastruktur och förnyelsebara drivmedel samt att ställa klimatkrav vid upphandling och skapa förutsättningar för cirkulära lösningar. Även med dramatiska utsläppsminskningar kommer samhället att tvingas anpassa sig till ett förändrat klimat. Länsstyrelsen samordnar och stödjer kommunerna i arbetet med klimatanpassning. Den framtida uppvärmningen kommer att påverka alla kommunens verksamheter och kommunens miljöstrateg samordnar det kommunövergripande arbetet med klimatanpassning och har formerat en kommunövergripande arbetsgrupp för att ta fram en plan för anpassning till ett förändrat klimat. Denna plan kommer att antas under 2021.

3 De 16 nationella miljömålen är: Begränsad klimatpåverkan, Frisk luft, bara naturlig försurning, giftfri miljö, ingen övergödning, skyddande ozonskikt, ett rikt växt- och djurliv, myllrande våtmarker, säker strålmiljö, god bebyggd miljö, hav i balans samt levande kust och skärgård, levande skogar, rikt odlingslandskap, grundvatten av god kvalitet, storslagen fjällmiljö, levande sjöar och vattendrag (Källa: Naturvårdsverket)

4 Uppföljningen är ett samarbete mellan Naturvårdsverket, Boverket, Havs- och vattenmyndigheten, Jordbruksverket, Kemikalieinspektionen, Skogsstyrelsen, Strålsäkerhetsmyndigheten, Sveriges geologiska undersökning och länsstyrelserna.

5 Den årliga uppföljningen för år 2020 lämnas 31 mars 2021 till regeringen.

6 Naturvårdsverket. <http://www.naturvardsverket.se/Om-Naturvardsverket/Publikationer/ISBN/6900/978-91-620-6919-3>

Uppföljning av 2020 års lokala miljöarbete

I sammanställningen som följer redovisas en sammanfattning av de svar som ansvariga nämnder och bolag inkommit med samt en samlad bedömning för respektive mål. I bilaga 1 redovisas svaren från samtliga kontor och bolag i sin helhet. Bedömningen för målstatus anges enligt kriterierna i tabell 2. Kriterierna för färgindikatorn röd/gul/grön har sin grund i Telgekoncernens uppföljning av projekt men har modifierats något för att bättre passa till målformuleringarna i miljö- och klimatprogrammet.

Generellt är kvantitativa mål enklare att utläsa effekten av till skillnad mot många av de mål som syftar till att öka t.ex. kunskaper eller på andra sätt mäter mer kvalitativa effekter. I vissa fall är det inte möjligt att utläsa några effekter på årsbasis utan effekterna av de åtgärder eller beslut som tas ger resultat i ett längre perspektiv. Även om flera mål har fått grön status för året innebär det inte att arbetet är färdigställt. Kommunen behöver fortlöpande arbeta med alla mål för att såväl öka takten samt bibehålla fokus så att målet fortsätter i önskad riktning.

Tabell 2

Färgindikator	Förklaring
	GRÖN <ul style="list-style-type: none"> • Åtgärder har gjorts under året. • Effekten är att målet är uppnått för detta år. • Målet är uppfyllt sedan tidigare
	GUL <ul style="list-style-type: none"> • Målet är delvis uppfyllt • Åtgärder har gjorts under året för att nå målet men effekten kan inte ses ännu • Beslut av åtgärder har tagits och planerats in under programperioden för att uppnå målet senast 2021
	RÖD <ul style="list-style-type: none"> • Åtgärder har inte gjorts under året för att nå målet • Beslut av åtgärder har inte tagits och planerats in under programperioden för att uppnå målet senast 2021 • Målet kräver beslut om omprioritering av resurser för flera parter för att uppnås

I tabell 3 nedan sammanfattas läget i det lokala miljöarbetet för år 2020.

Tabell 3

Målområde	Antal mål inom målområdet	Målstatus ⁷		
				
Mark och vatten	7	2 (4)	5 (3)	0 (0)
Klimat och energi	10 (+ 1 övergripande växthusgasmål) <i>OBS! vissa av målen är samma som under andra avsnitt: 3 av dessa mål redovisas under bebyggelse och transporter. 1 mål redovisas under konsumtion och beteende.</i>	3 (6)	7 (4)	0 (0)
Bebyggelse och transporter	10 (inkl. de 3 mål som även återfinns i energi- och klimatavsnittet men endast redovisas här)	6 (5)	4 (4)	0 (1)
Konsumtion och beteende	11 (inkl. 1 mål som även återfinns i energi och klimatavsnittet men endast redovisas här)	6 (4)	5 (7)	0 (0)
Totalt	38 (+1 växthusgasmål)	18 (19)	20 (18)	0 (1)

⁷ Siffrorna i parentes anger 2019 års resultat

Foto: Pontus Orre

Förklaring förkortningar av nämnder och bolag

	Nämnder		Bolag
KDN	Kommundelsnämnderna (Enhörna, Järna, Hölö/Mörkö, Vårdinge/Mölnbo)	SH	Södertälje hamn
KS	Kommunstyrelsen	TB	Telge Bostäder
KFN	Kultur- och fritidsnämnden	TE	Telge Energi
MN	Miljönämnden	TF	Telge Fastigheter
OM	Omsorgsnämnden	TH	Telge Hovsjö
SN	Socialnämnden	TI	Telge Inköp
SBN	Stadsbyggnadsnämnden	Tnät	Telge Nät
TN	Tekniska nämnden	TTE	Tom tit experiment
UN	Utbildningsnämnden	TTX	Telge Tillväxt
ÄON	Äldreomsorgsnämnden	TÅ	Telge Återvinning

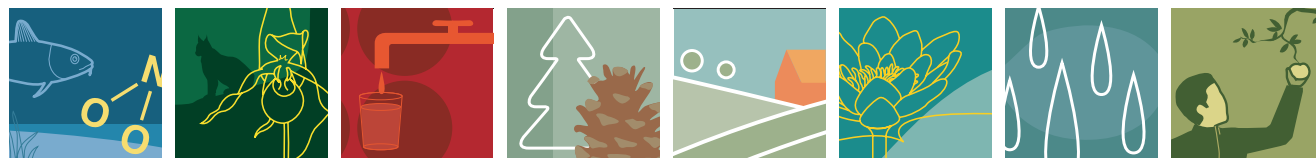
Målområde 1: Mark och vatten

I Södertälje är naturen alltid nära

Målområdet bidrar till följande Globala mål:

Målområdet bidrar till följande nationella miljömål:

Ingen övergödning

Ett rikt växt-
och djurliv

Grundvatten av
god kvalitet

Levande skogar

Ett rikt
odlingslandskap

Levande sjöar och
vattendrag

Bara naturlig
försurning

Giftfri miljö

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
1.1	<p>Alla kommunens vattenförekomster ska uppfylla EU:s vattendirektiv för god ekologisk, kemisk och kvantitativ status till senast år 2027. Inga sjöar eller vattendrag får försämrats.</p> <p>NULÄGE: Södertälje har totalt 60 vattenförekomster varav 25 är grundvattenförekomster. 17 sjöar, 9 vattendrag och 9 kustvatten. Status: Ytvattenförekomster: 8 stycken har hög eller god vattenstatus, 27 stycken har sämre än god status (dvs 27 av 35 ytvattenförekomster). En kommunal vattenplan är under framtagande.</p>	<p>MN (samordningsansvar), SBN, TN, KDN, KS, Tnät, TÅ.</p>	<p>▲ Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Andelen vattenförekomster med god ekologisk status är 29 % vilket innebär en ökning från 26 % förra året. Kommunkoncernen arbetar utifrån vattenplanen som antogs 2018. Ett flertal åtgärdsprogram är på väg att tas fram och under året har tex förprojektering av fiskpassagen i Moraån inletts, arbete fortsatt med en förstudie för att ansluta Mölnbo reningsverk mot Himmerfjärdsverket samt framtagande av en tillskottsvattenplan (färdig 2021) med syfte att sanera spillvattenledningsnät från ovidkommande vatten för att minska detta till sjöar och vattendrag. Statusen för sjön Vällingen har varit god senaste fem åren och deponin ger inte någon påverkan på sjön. För att nå målet till år 2027 krävs dock en kraftigt ökad åtgärdstakt vilket kräver väsentligt ökade ekonomiska resurser. Enbart att uppnå vattenkvalitetsnormen i Måsnaren kräver mer än 10 mnkr i investeringsmedel.</p>
1.2	<p>För att uppfylla det nationella miljömålet en giftfri miljö ska samtliga förorenade områden i riskklass 1 & 2 enligt Mifo-metodiken vara åtgärdade senast 2050.</p> <p>NULÄGE: I kommunen finns i dagsläget omkring 50 förorenade områden som behöver undersökas och sannolikt även åtgärdas. Eftersom syftet med åtgärderna kan vara olika är det lämpligt att ansvaret för arbetet delas mellan flera nämnder, t.ex. angående kommunal mark och exploatering, historiska och pågående miljöfarliga verksamheter samt tillsyn. Utöver arbetet med förorenade områden tillkommer även ett pågående arbete med att utreda och åtgärda de kommunala deponierna. Totalt ska 16 objekt hanteras och under budgetperioden finns 43 miljoner avsatt.</p>	<p>TN (samordningsansvar), MN, SBN och KS.</p>	<p>▲ Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Arbetet med nedlagda deponier har fortsatt men förutsättningarna att nå målet är osäkra utifrån befintliga personalresurser samt utifrån den vetenskap om kommunens förorenade områden som finns idag. Miljönämnden har en handlingsplan om förorenade områden som ska revideras i början av 2021. I dagsläget finns ca 60 objekt inom riskklass 1-2 som ska få en ansvarsutredning och därefter åtgärdas.</p>

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
1.3	<p>Öka kunskapsnivån om Södertäljes natur och grönstruktur genom kartläggning och analys av biologiska och sociala värden samt ekosystemtjänster. De utpekade gröna kilar och gröna svaga sambanden ska värnas och utvecklas. Störst fokus ska ligga på kommunens Gröna kilar, Mälar- och Östersjökuster.</p> <p>NULÄGE: I Södertälje kommun finns tre svaga samband (runt staden) utpekade i RUFSS 2010 (Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2010) samt i Södertälje kommuns översiktsplan där riktlinjer för utveckling av natur och rekreation är antagna.</p>	MN (samordningsansvar), TN, SBN, KDN.	<p> Målet bedöms som uppnått för år 2020. Omfattande kartläggningar, analyser och inventeringar har genomförts under året. Biotopdatabasen, ett centralt underlag för kommunens natur- och samhällsplanering, slutfördes under året och arbete med grönstrategin har fortgått. En digital naturkarta är framtagen och för att öka kunskapsnivån om grönstrukturen och dess värden har föreläsningar och workshop hållits för tjänstepersoner och politiker.</p>
1.4	<p>Arealen kommunalt skyddad natur ska öka för att bevara och främja upplevelsevärden och biologisk mångfald under målperioden.</p> <p>NULÄGE: Totalt 8,7 % av kommunens areal är skyddad (Källa: SCB 2015). År 2016 fanns 9 kommunala naturreservat och ett kommunalt biotopskyddsområde, vilket motsvarar sammanlagt 622 hektar (0,9 % av kommunens totala areal).</p>	MN	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för 2020. 9,1 % av kommunens areal är skyddad areal. Indikatoren om skyddad natur anger den totala arealen mark och vatten med skydd, både statligt och kommunalt beslutade. Arealen kommunalt skyddad natur har inte ökat under 2020 och målet bedöms som delvis uppfyllt.</p> <p>Analys kring förutsättningar att nå målet: Det strategiska dokument om skyddsvärd natur på kommunägd mark som miljönämnden antog under 2020 utgör ett viktigt steg i ambitionen att skydda mer natur. Skyddsvärda områden är utpekade och prioriterade. Det har lett till att miljönämnden i verksamhetsplanen för 2020 har pekat ut Vasaskogen som ett prioriterat naturreservat att inrätta. En skogspolicy antogs 2018. Arbete med att ta fram Grönstrategin pågår. Den beräknas antas 2021.</p>
1.5	<p>Hävden av de mest värdefulla ängs- och hagmarkerna ska fortsätta för att bevara en hotad naturtyp med stora biologiska, landskaps- och kulturella värden. Antalet betesavtal med djurägare ska öka.</p> <p>NULÄGE: 55 objekt vid senaste inventeringen 2013. Gäller marker som kommunen/Naturcentrum har rådighet över.</p>	MN	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Antalet betesavtal är nu 15 vilket innebär att det inte tillkommit fler under 2020. Betesmarken i Öbacken-Bränninge har delats upp, med hårdare bete på den frodigare delen av hagmarken för att förbättra förutsättningarna för florin.</p> <p>Analys kring förutsättningar att nå målet: Nästa kommunövergripande inventering av hagmarker ska göras 2021 (senast genomfördes detta 2017). Restaurering, uppbyggnad och skötsel av hagmarker tar en relativt stor del av resurserna inom naturvärden. Det kunde göras mer om det fanns mer resurser tillgängliga. Det är även viktigt för friluftslivet att underlätta passage genom stängslade marker. Arbete pågår med att förbättra tillgängligheten med bland annat självstängande grindar.</p>
1.6	<p>Jordbruksmarken i kommunen ska förvaltas på ett långsiktigt hållbart sätt för att säkerställa tillgången till livsmedel samt jordbruksmarkens natur-, kultur- och rekreativvärden för dagens samt framtida generationer.</p> <p>NULÄGE: De värdefullaste klasserna som finns i Södertälje, och i Stockholms län, är klass 5 och 4 och är även utpekade i kommunens översiktsplan.</p>	TN (samordningsansvar), KS, SBN, MN, KDN.	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Restriktionerna pga pandemin har påverkat möjligheterna att genomföra vissa planerade aktiviteter, som odlarsymposium, medan andra har kunnat genomföras.</p> <p>Två förstudier genomfördes (angående odlingsinkubator samt kartläggning av förutsättningar för verksamhet kopplade till odling på Farsta gård) och ska utvärderas 2021. Om möjligt ska resultaten sedan implementeras. I början av 2021 är fokus att lösa Bevattningsfrågan för odlingslotter i Järna som är en förutsättning för projektets genomförande.</p>
1.7	<p>Vid planering, projektering och drift läggs stort fokus på att bevara och stärka befintliga ekosystem och ekosystemtjänster.</p> <p>NULÄGE: Idag finns ingen strategi, kartläggning eller uttalad gemensam syn på arbetet med ekosystemtjänster.</p>	TN (samordningsansvar), SBN, MN, TB, TF, TH.	<p> Målet bedöms som uppnått för år 2020. Ex på åtgärder som genomförts under året: planteringar för att gynna pollinatörer, plan för installation av dagvattendammar, ekosystemtjänstinventeringar och rapporter med förslag på åtgärder har utförts i nyproduktionsprojekt i tidigt skede. Exempel på systematiskt arbete med ekosystemtjänster är att TB/TH använder "Telges miljökrav i byggande och förvaltning" där det bland annat krav ställs på bevarande av ekosystem och ekosystemtjänster. TF genomför, i Mål och Budgetprojekt, ekosystemtjänstanalys enligt Boverkets ekosystemvärderingsverktyg <i>ESTER</i> där värdefulla ekosystemtjänster identifieras och hur dessa påverkas av en byggnation. Detta utgör underlag för kompensationsåtgärder som inarbetas i landskapsarkitektens handlingar. Arbetet med pollineringsplan och grönstrategi är två initiativ som stärker samsyn och underlag för en samhällsplanering som i högre grad tar hänsyn till viktiga ekosystemtjänster.</p>

Målområde 2: **Klimat och energi**

I Södertälje tar vi vårt lokala och globala ansvar

Målområdet bidrar till följande Globala mål:

Målområdet bidrar till följande nationella miljömål:

Begränsad klimatpåverkan

Frisk luft

God bebyggd miljö

Delområde 2.1: Fossilbränslefri och energieffektiv kommun 2030

Övergripande växthusgasmål	Kommentar miljöstrateg
<p>Södertälje kommuns nettoutsläpp av växthusgaser ska minska med 100 % till år 2030.</p> <p>DELMÅL 2025: Nettoutsläppen av växthusgaser ska minska med totalt 30 %. Detta innebär att utsläppen ska minska till 173 000 ton CO₂ekv totalt och per person från 4,67 ton till 1,66 ton CO₂e.</p> <p>DELMÅL 2020: Nettoutsläppen av växthusgaser ska minska med totalt 15 %. Detta innebär att utsläppen ska minska till 231 000 ton CO₂ekv totalt och per person från 4,67 ton till 2,33 ton CO₂e.</p>	<p>Växthusgasutsläppen för hela Södertälje kommun som geografiskt område var 320 800 CO₂-ekv⁹ år 2018. Detta betyder att utsläppen enbart minskade med ca 2,5 % mellan 2017–2018 (2017 var utsläppen 329 157 ton enligt den senaste uppdateringen¹⁰ från RUS¹¹). Utsläppen per person låg 2018 på 3,29 ton per person.</p> <p>Trenden är att utsläppsminskningarna fortfarande minskar för sakta för att nå delmålet till år 2020 dvs att utsläppen då ska vara 231 000 ton och per person 2,33 ton CO₂e. Transportsektorn står fortsatt för den största andelen (ca 48 %) av utsläppen.</p> <p>Länsstyrelsen har tagit fram en regional koldioxidbudget för länet/regionen som visar att koldioxidutsläppen behöver minska med cirka 16 procent per år för att klara en uppvärmning på 2 grader. För kommunkoncernens del kommer det att handla om att göra stora utsläppsminskningar i hur vi bygger och planerar kommunen samt att investera och bygga lösningar som binder koldioxid. Biokolanläggningen som Telge Återvinning etablerar är en bra och viktig satsning på kolsänka som kommer att binda koldioxid genom att omvandla avfall till biokol. Biokolet som tillverkas ska även användas som jordförbättringsmedel. Söderenergi har genomfört en förstudie för att utreda förutsättningarna för koldioxidlagring (bio-CCS) på Igelstaverket. Detta skulle få stor betydelse för framtida utsläppsminskningar.</p> <p>Ansvaret för att minska växthusgaserna ligger på såväl nationell, regional och lokal myndighetsnivå men även på individnivå. En sammanvägande målstatus är därför inte aktuell för detta övergripande mål.</p>

9 CO₂-ekv är ett mått på utsläpp av växthusgaser som tar hänsyn till att olika sådana gaser har olika förmåga att bidra till växthuseffekten och global uppvärmning.
 10 I miljöbokslutet 2019 angavs det att utsläppen var 328 316 ton år 2017 men statistiken uppdateras retroaktivt.
 11 RUS står för Regional utveckling och samverkan och är en länk mellan regionalt, centralt och lokalt miljömålsarbete.

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
2.1.1	Energianvändningen i kommunen ska minska med en procent per invånare och år. NULÄGE: År 2014 var energianvändningen 31 606 kWh/invånare vilket innebär en minskning med 5,8 % per invånare i jämförelse med 2009.	KS (samordningsansvar), TN, SBN.	 Målet bedöms som delvis uppfyllt. Den totala slutliga energianvändningen per invånare i Södertälje kommun 2018 var 33 228 kWh/inv. Detta innebär en liten ökning sedan 2017 då användningen var 31 400 kWh/inv. (källa: SCB). Bedömning är delvis uppfyllt då åtgärder har genomförts under året och statistiken inte speglar det senaste året som gått. Kommunen har genomfört de åtgärder de har rådighet över och arbetet kommer att fortsätta. Den kommunala energi- och klimatrådgivningen arbetar med att informera och ge opartiska och kostnadsfria råd till bostadsrättsföreningar, privatpersoner samt företag. Under 2020 har rådgivningen bland annat genomfört 4 digitala seminarier. Tre har haft fokus på solenergi och ett på laddplatser. I samarbete med Järna bibliotek har en föreläsning, om att göra skillnad i klimatfrågan, genomförts. En villaägareförening engagerade rådgivningen för en föreläsning om olika energi- och klimatåtgärder som tex stöd för att installera solpaneler. Utöver detta har privatpersoner och föreningar fått rådgivning under året.
2.1.2	Öka elproduktionen från sol. Solceller ska anläggas på nya kommunägda fastigheter samt installeras på lämpliga befintliga fastigheter. NULÄGE: En anläggning är genomförd per år sedan 2015.	TF (samordningsansvar), TB, TH.	 Målet bedöms som uppnått för år 2020. Under året installerade TF fem nya anläggningar. Totalt har nu kommunkoncernen 29 stycken och under 2021 är fler anläggningar inplanerade. Under året har 1 324 MWh solet producerats på kommunkoncernens tak.
2.1.3	Energieffektivisering av bebyggelse med minst 2 % per år. NULÄGE: Organisationen har hittills årligen uppnått målet.	TB (samordningsansvar), TH.	 Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Energieffektiviseringsarbetet pågår aktivt i kommunkoncernen men det tar tid innan åtgärder ger effekt/utslag på energiförbrukningen samt t.ex. att installationen av solceller inte minskar mängden energi som går åt men minskar mängden inköpt el. Under året har det varit problem med mätdata, pga systembyte hos Telge Nät, vilket medfört att TF saknar möjlighet till att verifiera att energieffektiviseringsåtgärderna gett resultat.
2.1.4	Samtliga fastigheter som ska moderniseras ska vid omfattande renovering uppnå 135 kWh/m ² . NULÄGE: 177 kWh/m ² .	TB (samordningsansvar), TH, TF.	 Målet bedöms som delvis uppfyllt för 2020. Åtgärder sker fortlöpande på ett systematiskt sätt. Inga omfattande renoveringar har skett under året men det aktiva energieffektiviseringsarbetet har fortsatt med bla byte av undercentraler och fläktar som syftar till bättre styrning och därmed en sänkning av energiförbrukningen. Förändringen i energiförbrukning kan dock inte mätas ännu.
2.1.5	I samverkan med andra aktörer ska arbetet för att öka andelen som går, cyklar och åker kollektivt intensifieras. NULÄGE: 2015 gjordes ca 500 cykelpassager per dag över Mäljarbron. I december 2015 var gång- och cykelvägnätet 175 km långt i hela kommunen.	TN (samordningsansvar), SBN.	 Målet bedöms som uppnått för år 2020. Aktiviteter har genomförts för att skapa förutsättningar för att öka andelen gång, cykel och kollektivtrafikerande. Utbyggnaden av cykelvägnätet har fortsatt, med bland annat byggnationen av den regionala cykelvägen till Nykvarn, och andelen cykelvägar som fått ny beläggning har ökat väsentligt jämfört med tidigare år. Den andra omgången av Vintercyklisten genomfördes, och en tredje omgång startades för vintern 2020/2021. Kommunen genomförde för första gången cykelkurser för vuxna nybörjare i samarbete med Cykelfrämjandet och med hjälp från Telge Bostäder. Ett utökat samarbete har inletts med Kollektivtrafikförvaltningen och Nobina för att utveckla kollektivtrafiken i Södertälje. Kommunen ingår även i projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i> tillsammans med andra kommuner och aktörer i regionen. Syftet och målet med projektet är att stärka och växa upp arbetet med att minska fossila utsläpp från transporter och resor i kommunen och regionen.
2.1.6	Södertälje ska fortsätta arbetet med hållbara transporter och förstärka arbetet med hållbar eldriven kollektivtrafik. Nuläge: -	TN	 Målet bedöms som uppnått för år 2020. Kommunen är en av aktörerna som står bakom ett nytt forskningsprojekt inom Trafikverkets TripleF-program. Tillsammans med bland annat Scania, hamnen, Söderenergi, Schenker, KTH, Sweco och Nykvarns kommun ska kommunen se över elektrifiering av godsflöden och kollektivtrafik kopplade till logistikområdet Stockholm Syd/Almnäs. Ett nytt samarbete med SLL och Nobina ska titta på bland annat elektrifiering och effektivare trafikering med kortare restider för busstrafiken. Utbyggnaden av cykelvägnätet fortsätter, med bland annat färdigställandet av den regionala cykelvägen till Nykvarn. Kommunen ingår även i projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i> . Syftet och målet med projektet är att stärka och växa upp arbetet med att minska fossila utsläpp från transporter och resor i kommunen och regionen. Detta bland annat genom att förstärka el-infrastrukturen.

Samma som mål 3.6

Samma som mål 3.7

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
2.1.7	<p>Utveckla och investera i elinfrastruktur och förnyelsebara drivmedel i kommunen tillsammans med flera aktörer.</p> <p>NULÄGE: Sju semi-laddstolpar för elbilar etablerades 2014 av kommunorganisationen. Tre tankställen för biogas finns inom kommunen och dessa tankställen har etablerats av bensinbolagen.</p>	<p>TN (samordningsansvar), TB, TF, TH, TE.</p>	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för 2020. Inga nya publika laddplatser tillkom under 2020 då arbetet dels försvårades av Corona-pandemin men främst beroende på att det saknas tillräckligt med el på de platser som är lämpliga. Ett projekt kommer att startas upp i samarbete mellan SBK och Telge för att tillsammans kunna planera för och säkerställa att det framtida behovet av laddplatser kan mötas. Telge Energi har, tillsammans med TB, TF och Tnät, under året utrett behovet internt men till viss del även externt. TE utvecklar även ladderbjudanden till privat- och företagskunder. Målsättningen är att detta lanseras 2021. Kommunen ingår även i projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i> tillsammans med andra kommuner och aktörer i regionen. Syftet och målet med projektet är bland annat att skala upp investeringar och arbete inom el-infrastruktur, förnyelsebart drivmedel och hållbart resande i kommunen och regionen.</p>

Samma som mål 3.8

Delområde 2.2: Fossilbränslefri och energieffektiv kommunal organisation 2020

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
2.2.1	<p>Fasa ut fossila bränslen i den egna fordonsparken för att uppnå 100 % fossilfri fordonspark år 2020.</p> <p>NULÄGE: Ca 50 % av drivmedlet är förnyelsebart (statistik från 2016).</p>	TN (samordningsansvar), samtliga nämnder och bolag.	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt. Sammantaget har kommunkoncernen genomfört ett strategiskt och långsiktigt arbete för att säkerställa en fossilfri fordonsflotta för att nå målet om att bli en fossilbränslefri organisation till 2020.</p> <p>Andelen förnyelsebart bränsle är nu 85,4 % för kommunkoncernen som helhet. Upphandlingen av det helt fossilfria (samt palmolja) bränslet HVO100 genomfördes i februari 2020.</p> <p>Nästintill alla dieselfordon kan nu köras på detta. De nya gasbilarna har bara en liten bensintank och en stor gastank, vilket styr mot att användarna kör på gas. Endast ett fåtal etanolbilar finns kvar och byts mot el/hybridfordon.</p> <p>För att nå målet att bli en 100 % fossilbränslefri organisation återstår att lösa följande:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utbyggnad av drivmedelsstation för att möjliggöra HVO100-tankning av de kommunala dieselfordon som körs i Järna kommun. Detta är försenat då CircleK pausat ombyggnationen pga. pandemin. • Fortsatt påverkansarbete med att minimera feltankningar av diesel som ej är förnyelsebart. Uppföljning sker varje månad. Tankar v-het fel, skickas e-post till berörd chef att följa kommunens riktlinjer om fossilfritt. Detta har en positiv trend. • Teknikutveckling av små handgräsklippare som idag inte kan drivas av förnyelsebart bränsle. Drivs idag av syntetisk bensin. Detta är dock en liten andel, ca 200 liter av dryga 3 miljoner totala bränslen i kommunkoncernen. • Kommunens 30-tal el-reservaggregat drivs fortfarande av 100 % fossilt diesel och ingår i bränslestatistiken för fordonen. Dessa reservaggregat används endast vid elavbrott och testkörs 1 ggr/mån. Det handlar om små volymer, ca totalt 12 m³ av drygt 3100 m³ totala bränslen. Anledningen till att de drivs av fossilt diesel är att tillverkarna ej lämnar garantier när alternativa bränslen som HVO100 används på dessa äldre maskiner. Aggregaten byts när tekniska livslängden är nådd, men det finns ej något slutdatum för när det sista aggregatet ska vara ersatt av något nytt. Nya aggregat kan drivas med HVO100 och det kommer ställas som krav vid byten. Uppskattade kostnader för byte av samtliga aggregat är ca 30 miljoner. Ingen åtgärd för detta har genomförts under 2020 men under kvartal 1 år 2021 har ett nytt aggregat införskaffats och detta kommer att drivas med HVO100. Kostnaden för detta var 1,5 miljoner kronor. <p>En översyn av drivmedel har även påbörjats i kommunorganisationen med syfte att skapa långsiktighet och cirkuläritet vad gäller framtida strategier och val av bränsle. Detta genomförs som en av aktiviteterna i projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i> där kommunen ingår.</p> <p>I den nulägeskartläggning som genomfördes hösten 2020 påvisades att fordonsflottan har en låg andel av kommunkoncernens totala (direkta och indirekta) växthusgasutsläpp. Detta är ett område som varit i fokus under flera år och gett goda resultat. Det vi har kunnat påverka av våra direkta utsläpp har vi genomfört.</p> <p>Samttaget är det som återstår små mängder som kräver stora interna investeringar, teknisk utveckling samt även andra aktörers agerande.</p>
2.2.2	Öka andelen elfordon i kommunorganisationen.	TN (samordningsansvar), samtliga nämnder och bolag.	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Den totala elbilsandelen för kommunkoncernen har inte ökat men byten av fordon har skett till nyare modeller. Arbetet med att kunna tillgodose möjligheterna för laddning och frågan kring eleffektbristen i samhället kommer framgent att fortsätta vara en viktig faktor.</p>

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
2.2.3	Minska andelen tjänsteresor med egen bil till förmån för tjänste- och arbetsresor med kollektivtrafik, cykel och gång samt en minskning av det totala antalet tjänsteresor till förmån för IT-baserad mötesteknik. NULÄGE: Ingen uppföljning sker idag av tjänsteresor och resor med egen bil i tjänsten.	KS (samordningsansvar), samtliga nämnder och bolag.	 Målet bedöms uppnått för år 2020. Det krävs av alla verksamheter att fortsätta att följa riktlinjerna för tjänsteresor för att den positiva trenden inte ska brytas. Under 2020 har kommunkoncernen genomfört en stor omställning till IT-baserad teknik för möten, kompetensutveckling och webinarier. Verksamheternas kunskap och möjligheter inom området har ökat markant vilket ger förutsättningar för att arbetet även fortsättningsvis kan bedrivas säkert och effektivt även i digitalt format. Verksamheterna uppmanar till kollektivtrafik och tåg samt till cykel för korta resor, detta i enlighet med de riktlinjer för tjänsteresor som finns. Under hösten 2020 genomfördes även en nulägeskartläggning av kommunkoncernens utsläpp. Denna visade att tjänsteresorna i kommunkoncernen står för en väldigt liten andel av utsläppen av växthusgaser. Detta då dessa till stor del genomförs med tåg istället för flyg samt att fordonsflottan i stor utsträckning drivs av förnyelsebara drivmedel. Kommunen deltar även i projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i> , där ett av fokusområdena är att se över interna resor.
2.2.4	Ställa krav på förnyelsebara bränslen och energieffektivitet vid upphandling av externa transporter, till exempel entreprenörer, skolskjuts, färdtjänst samt leverantörer. NULÄGE: Generella miljökrav ställs men specifika klimat- och energikraven bör ställas och följas upp.	TI (samordningsansvar), samtliga nämnder och bolag.	 Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Leverantörer är en viktig målgrupp för det fortsatta arbetet med att minska utsläppen från de varor och tjänster som kommunkoncernen köper in. Detta finns med inom ramen för arbetet med att revidera miljö- och klimatprogrammet, vilket startades upp i slutet av 2020. Arbetet pågår att se över och följa upp miljö- och klimatkrav (t.ex. drivmedel) för entreprenörer (byggtreprenörer) samt även av arbetsmaskiner.
2.2.5	Energieffektivisering med minst 10 % i organisationen (med minst 2 % per år under målperioden) inom transporter, gatubelysning med flera områden. NULÄGE: Organisationens har hittills årligen uppnått målet.	KS (samordningsansvarig) TN, KFN samt nämnder och bolag som har transporter.	 Målet bedöms som delvis uppfyllt för 2020. Målet är svårt att bedöma då effekter av åtgärder på flera håll inte har kunnat mätas ännu (se även mål 2.1.3). Energieffektiviseringsarbetet (t.ex. byten av fläktar och pumpar) pågår aktivt och systematiskt i kommunkoncernen men det tar tid innan åtgärder ger effekt/utslag på energiförbrukningen. Ex. på uppmätta resultat är Södertälje hamn som minskat sin elförbrukning med 3,3 % per år senaste 10 åren samt att förbrukningen av kWh för elstolpar (gatubelysningen) har minskat med 7% under 2020. Staden byggs dock ut och satsning på mer effektbelysning gör att minskningen inte blir lika stor på totalen.
2.2.6	Energianvändningen i nybyggda kommunalt ägda fastigheter ska minimeras, utifrån ett livscykelperspektiv, och minst uppnå standard för Miljöbyggnad silver. NULÄGE: Målet energibesparing nås enligt standard för Green Building.	TF (samordningsansvarig), TH, TB .	 Målet bedöms som uppnått för år 2020. Två projekt fick sina preliminära ¹² certifikat för Miljöbyggnad silver. Förutsättningarna för att målet även framgent ska nås är goda då krav systematiskt ställs för nybyggnadsprojekt.
2.2.7	Det kött som köps in till kommunens verksamheter skall vara producerat enligt svensk djurskyddslagstiftning och i så stor utsträckning som möjligt vara ekologiskt producerat eller viltkött. NULÄGE: Andelen svenskt kött uppgick år 2015 till 84 %. 43 % av köttinköpen är ekologiska.	UN (kostenheten samordningsansvarig), ÄON, OM, KDN, SN .	 Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. För kommunkoncernen som helhet är andelen inköp av svenskt kött 88,7 % och andelen inköp av ekologiskt kött 49,5 %. Den ekologiska andelen kött har minskat för UN i stort men ökat markant för SN (fr 19,3 % år 2019 till 50 % år 2020) samt att Järna kommun delat ut sin ekologiska andel kött till 56,3 %. Jämfört med föregående år är det särskilt andelen ekologiskt kött som har minskat. Anledningen till det är minskad tillgång på grund av störningar med anledning av pandemin och att andra kommuner höjt sin ambitionsnivå men även att det i stort sett inte går att få tag på fågelkött som är ekologiskt. När det gäller kött blir det i större utsträckning även en fråga om pris. Ekologiskt kött är mycket dyrt, särskilt när tillgången minskar, och inköp har stor påverkan på tillgänglig livsmedelsbudget.

Samma som mål 4.8

12 Verifieringen innebär att samtliga byggnader som fått en preliminär certifiering i Miljöbyggnad och ett preliminärt betyg (Guld, Silver eller Brons) måste skicka in aktuell information om byggnadens prestanda efter att den varit i drift i tre år. En verifieringsansökan granskas precis som en ny ansökan av en tredjepartsgranskare. Om byggnaden när den är i drift uppnår det som angavs inför den preliminära certifieringen behåller den sitt betyg. Ett projekt som inte presterar som det angetts i ansökan får möjligheten att vidta åtgärder för att behålla sitt betyg. (Källa: Sweden Green Building Council)

Målområde 3:

Bebyggelse och transporter

Vi planerar för ett långsiktigt hållbart Södertälje

MÅLOMRÅDET BIDRAR TILL FÖLJANDE GLOBALA MÅL:

MÅLOMRÅDET BIDRAR TILL FÖLJANDE NATIONELLA MILJÖMÅL:

Begränsad
klimatpåverkan

Frisk luft

Giftfri miljö

God bebyggd miljö

Bara naturlig
försurning

Skyddande
ozonskikt

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
3.1	<p>Södertälje kommun ska driva och verka för ett hållbart samhällsbyggande. Kommunens ambition ska vara välkänd och tydlig.</p> <p>NULÄGE: För att kunna göra en nulägesbedömning krävs en klassificering av planerade bostadsområden.</p>	<p>SBN (samordningsansvar), TN, KS, KDN.</p>	<p> Målet bedöms som uppnått för år 2020. Flertalet aktiviteter har genomförts under året för att kommunicera kommunens ambition. Tex genom löpande kommunikation på sodertalje.se, på portalen Södertälje växer, men även på sociala medier. Under Science Week deltog Sbk under flertalet programpunkter för att kommunicera hållbart samhällsbyggande. Markanvisningspolicyn uppdateras för att ambitionen ska bli känd för de aktörer som vill bygga i Södertälje samt att odlingsplattformen på sodertalje.se lanserades. Arbetet med ny Översiktsplan startade 2020, där fokus är hållbart samhälle. Under hösten 2020 genomfördes en nulägeskartläggning över kommunkoncernens indirekta växthusgasutsläpp. Denna visade att byggnation är ett område som har stor påverkan och är ett fokusområde inom ramen för revideringen av miljö- och klimatprogrammet.</p>

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
3.2	<p>Klimat- och sårbarhetsaspekter ska beaktas i all planering och samhällsbyggande samt vid utveckling av befintlig bebyggelse.</p> <p>NULÄGE: Kommunen har själv tagit fram en risk- och sårbarhetsanalys utifrån klimatförändringarna och konsekvenser av översvämning för Södertälje tätort. Nuvarande översiktsplan tar hänsyn till ett förändrat klimat i viss utsträckning.</p>	<p>SBN (samordningsansvar), KS, TN, TF, TH, TB, Tnät.</p>	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Beaktandet av klimat- och säkerhetsaspekter är ett utvecklingsområde för organisationen som helhet. Frågorna kring klimatanpassning kommer att växa och omfattas mer t.ex. i den nya översiktsplanen och i planarbetet.</p> <p>Arbete pågår med att ta fram en kommunkoncernövergripande handlingsplan för klimatanpassning. Handlingsplanen kommer att färdigställas under 2021. Arbetet utgår från risker med ett förändrat klimat som kommer att påverka hela kommunen. Medarbetare inom kommunorganisationen har under 2020 deltagit på seminarier, arrangerade av Länsstyrelsen, i syfte att kunskapshöja organisationen inom bl a klimatanpassning kopplat till översiktsplanering, dricksvatten och riskhantering.</p> <p>Ex på aktiviteter som systematiskt används i arbetet är att;</p> <p>Klimat- och sårbarhetsaspekter hanteras i detaljplaner och i tidigt skede vid beredning av samtliga planbesked samt att Telges miljökrav i byggande och förvaltning används som ett kravdokument i samtliga byggprojekt. Flera av kraven (12 av 59) i det dokumentet behandlar hänsyn till klimataspekter.</p> <p>Nybyggnationsprojekt kompletteras med ekosystemtjänstanalyser för att identifiera klimat- och sårbarhetsaspekter och den nya skyfallskarteringen för Södertälje kommer att användas som ett underlag i att identifiera kritiska platser för eventuell översvämning. Under 2020 har arbete bedrivits med att ta fram riktlinjer för beredning av planbesked och en dagvattenpilot med regnbäddar färdigställdes.</p>
3.3	<p>Södertälje kommuns skolgårdsmiljöer ska öka möjligheten för barn och unga att få tillgång och kunskap om ekosystemtjänster.</p> <p>NULÄGE: Idag finns ingen strategi eller uttalad gemensam syn på arbetet med ekosystemtjänster.</p>	<p>TF (samordningsansvar), UN, KDN, MN.</p>	<p> Målet bedöms som uppnått för år 2020. I alla nya miljöer, vid nybyggnationer av förskolor och skolor samt vid upprustning av förskole- och skolgårdar, görs en inventering av ekosystemtjänster. En ny inventering och prioritering av förskole- och skolgårdar i behov av upprustning har genomförts under 2020. Ekosystemtjänstanalys för Bärstaskolan har genomförts under 2020 och förbättringar, t.ex. hänsyn till vad som ska planteras samt att dagvatten och naturlig infiltration har prioriterats, är identifierade och kommunicerade med landskapsarkitekt.</p> <p>Naturskolan tar upp ekosystemtjänster i sina temadagar för skolklasser, och lär ut naturpedagogik till lärare. Under 2020 har miljönämnden gjort en utredning om hur Naturskolan kan nå fler och hur elever med hög tröskel kan nås i högre grad. Utredningen identifierade strategier som är utgångspunkt för Naturskolans fortsatta utveckling.</p>
3.4	<p>Andelen kollektivtrafikhäna boenden ska öka genom att planera bostadsområden med goda förutsättningar för gång, cykel och kollektivtrafik.</p> <p>NULÄGE: saknas uppföljning.</p>	<p>SBN (samordningsansvar), KDN.</p>	<p> Målet bedöms som uppnått för år 2020. Planering sker med utgångspunkt i översiktsplanen. Nya områden planeras med gång- och cykelvägar och förbereds för kollektivtrafik och kommunen försöker bygga bort s k "felände länkar" där gång- och cykelvägar saknas. Detta för att det ska finnas en sammanhängande gång- och cykelväg från punkt A till punkt B.</p> <p>För kollektivtrafiken bygger kommunen så att det ska vara möjligt att köra kollektivtrafik i och i närheten av nya bostads- och verksamhetsområden. Kontinuerliga diskussioner med trafik huvudmannen för kollektivtrafik förs angående om vad som kan tillkomma i form av ny eller ändrad kollektivtrafik. Vid planering av nya bostadsområden och verksamhetsområden utgår kommunen från prio gång, cykel, kollektivtrafik.</p> <p>De områden som föreslås i strukturplaner har planerats utifrån ett perspektiv för att möjliggöra ett hållbart resande. Principen att förtäta inifrån och ut i kollektivtrafikhäna lägen har varit vägledande.</p>
3.5	<p>Utveckla landsbygdstrafiken och möjliggöra ett hållbart resande även i kommunens glesare delar.</p> <p>NULÄGE: Idag saknas möjligheten att kombinera olika färd sätt för att möjliggöra ett hållbart resande för boende på landsbygden.</p>	<p>TN (samordningsansvar), KDN.</p>	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Ett nytt samarbete mellan kommunen, Trafikförvaltningen och Nobina har startats upp under året. Inom detta ska det bland annat undersökas hur kollektivtrafiken på landsbygden kan utvecklas för att bli både mer effektiv och mer attraktiv.</p>

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
Samma som mål 2.1.5	<p>3.6 I samverkan med andra aktörer ska arbetet för att öka andelen som går, cyklar och åker kollektivt intensifieras.</p> <p>NULÄGE: 2015 gjordes ca 500 cykelpas-sager per dag över Mälårbron. I december 2015 var gång- och cykelvägnätet 175 km långt i hela kommunen.</p>	<p>TN (samordningsansvar), SBN, KS.</p>	<p> Målet bedöms som uppnått för år 2020. Konkreta aktiviteter har genomförts för att skapa förutsättningar för att öka andelen gång, cykel och kollektivresande.</p> <p>Den andra omgången av Vintercyklisten genomfördes, och en tredje omgång startades för vintern 2020/2021.</p> <p>Kommunen genomförde för första gången cykelkurser för vuxna nybörjare i samarbete med Cykelfrämjandet och med hjälp från Telge Bostäder.</p> <p>Ett utökat samarbete har inletts med Kollektivtrafikförvaltningen och Nobina för att utveckla kollektivtrafiken i Södertälje. Utbyggnaden av cykelvägnätet har fortsatt, med bland annat byggnationen av den regionala cykelvägen till Nykvarn och andelen cykelvägar som fått ny beläggning har ökat väsentligt jämfört med tidigare år.</p> <p>Kommunen ingår även i projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i> tillsammans med andra kommuner och aktörer i regionen. Syftet och målet med projektet är att stärka och växa upp arbetet med att minska fossila utsläpp från transporter och resor i kommunen och regionen.</p>
Samma som mål 2.1.6	<p>3.7 Södertälje ska fortsätta arbetet med hållbara transporter och förstärka arbetet med hållbar eldriven kollektivtrafik.</p> <p>NULÄGE: -</p>	<p>TN</p>	<p> Målet bedöms som uppnått för år 2020. Kommunen är en av aktörerna som står bakom ett nytt forskningsprojekt inom Trafikverkets TripleF-program. Tillsammans med bland annat Scania, hamnen, Söderenergi, Schenker, KTH, Sweco och Nykvarns kommun ska kommunen se över elektrifiering av godsflöden och kollektivtrafik kopplade till logistikområdet Stockholm Syd/Almnäs. Ett nytt samarbete med SLL och Nobina ska titta på bland annat elektrifiering och effektivare trafikering med kortare restider för busstrafiken. Utbyggnaden av cykelvägnätet fortsätter, med bland annat färdigställandet av den regionala cykelvägen till Nykvarn.</p> <p>Kommunen ingår även i projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i>. Syftet och målet med projektet är att stärka och växa upp arbetet med att minska fossila utsläpp från transporter och resor i kommunen och regionen. Detta bland annat genom att förstärka el-infrastrukturen.</p>
Samma som mål 2.1.7	<p>3.8 Utveckla och investera i elinfrastruktur och förnyelsebara drivmedel i kommunen tillsammans med flera aktörer.</p> <p>Nuläge: 7 semi-laddstolpar för elbilar etablerades 2014 och det finns 3 tank-ställen för biogas i kommunen.</p>	<p>TN</p>	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Inga nya publika laddplatser tillkom under 2020 då arbetet dels försåvades av Corona-pandemin men främst beroende på att det saknas tillräckligt med el på de platser som är lämpliga. Ett projekt kommer att startas upp i samarbete mellan SBK och Telge för att tillsammans kunna planera för och säkerställa att det framtida behovet av laddplatser kan mötas. Telge Energi har, tillsammans med TB, TF och Tnät, under året utrett behovet internt men till viss del även externt. TE utvecklar även ladderbjudanden till privat- och företagskunder. Målsättningen är att detta lanseras 2021. Kommunen ingår även i projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i> tillsammans med andra kommuner och aktörer i regionen. Syftet och målet med projektet är bland annat att skala upp investeringar och arbete inom el-infrastruktur, förnyelsebart drivmedel och hållbart resande i kommunen och regionen.</p>

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
3.9	<p>Luften i Södertälje kommun ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.</p> <p>Detta innebär att:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Halten av kvävedioxid ska inte överstiga 20 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett årsmedelvärde <p>Nuläge: Södertälje ligger på gränsen eller strax över gränsen för att mätningar av kvävedioxid måste utföras, och om inget görs kommer mätningar börja under 2016–2017. Södertälje ligger redan över kvalitetsmålet (20 µg/m³).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Halten av partiklar (PM10) ska inte överstiga 15 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett årsmedelvärde <p>Nuläge: Under 15 mikrogram PM10 per kubikmeter i gaturummet kommer inte nås så länge det finns tung trafik och dubbdäck i centrala Södertälje, däremot på en urban bakgrunds nivå (taknivå, representativ för hela Södertälje stad) kan miljökvalitetsmålet redan vara nått. Under 2014 låg årsmedelvärdet för PM10 på 25 µg/m³ på Turingegatan och på 22 µg/m³ vid Birkakorset.</p>	<p>MN (samordningsansvar), TN, SBN.</p>	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för 2020. Miljökvalitetsnormerna för PM10 klarades. Detta kan till viss del tillskrivas den utökade dammbindningen men den främsta anledningen är att trafiken i Turingekorset minskade under vårmånaderna med ca 20 % på grund av Coronapandemin.</p> <p>Även antalet tillfällen då timmedelvärdet för kväveoxid överskreds minskade kraftigt och kommunen fortsätter arbetet med att förbättra förutsättningarna för gång, cykel och kollektivtrafik samt styr genom att pausa byggplaner som tillför ytterligare biltrafik till Turingekorset. Kommunen fortsätter att verka för att en ny passage ska byggas under eller över Södertälje kanal, så att trafiken kan fördelas över fler snitt.</p> <p>Utsläpp till luft från transportsektorn är fortsatt en av de största utmaningarna för såväl människors hälsa som för växthusgasutsläppen.</p>
3.10	<p>Vid planering, byggnation och förvaltning läggs stort fokus på att såväl skapa nya som att bevara och stärka befintliga ekosystem och ekosystemtjänster.</p> <p>Nuläge: -</p>	<p>SBN (samordningsansvar), TN, MN, TB, TF, TH.</p>	<p> Målet bedöms som uppnått för år 2020. Under året har flera åtgärder genomförts för att stärka pollinatörer, dagvattenproblematik har setts över och en plan för installation av dagvattendammar under 2021 har tagits fram. I planering av nya växtbäddar anpassas uppbyggnaden för att gynna såväl växtlighet som att ta tillvara på dagvatten.</p> <p>På några platser i både Södertälje och Järna har odling på allmän platsmark startats upp eller förberetts för uppstart 2021. För en mer strategisk planering har en inventering av gräs- och grönytor, i AOBO:s bestånd, som kan omvandlas till äng eller annan plantering påbörjats under 2020.</p> <p>Miljönämnden arbetar med ekosystemtjänster som ett integrerat perspektiv i förvaltningen av naturmark och vatten, till exempel genom vattendragsrestaurering. En utredning av vilka områden på kommunägd mark som är särskilt värdefulla har färdigställts. Denna är ett användbart och viktigt som underlag för fysisk planering och den grönstrategi som är på framtagande. Utöver detta har en kartläggning påbörjats av områden/platser lämpliga för våtmarker i kommunens geografi.</p>

Målområde 4:

Konsumtion och beteende

I Södertälje tar vi vara på våra resurser

Målområdet bidrar till följande Globala mål:

Målområdet bidrar till följande nationella miljömål:

Giftrfri miljö

Ett rikt
odlingslandskap

God bebyggd miljö

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
4.1	<p>Södertälje kommun ska minska användningen av skadliga kemikalier i organisationen.</p> <p>Nuläge: Handlingsplanen för en giftrfri vardag är under framtagande och bedöms antas under 2018.</p>	<p>KS (samordningsansvar), samtliga nämnder och bolag.</p>	<p> Målet bedöms som uppnått för år 2020. Verksamheterna har i stor utsträckning genomfört åtgärder med att få till ett systematiskt arbete med att minska användningen av kemikalier i organisationen. Ex på åtgärder som implementerats är</p> <p>införandet av digitalt kemikaliehanteringssystem (eco-online) och upprättande av kemikalieförteckningar. Detta skapar rutiner för det fortsatta arbetet att ha kontroll samt kunna riskbedöma kemikalier. Flertalet kemikalier har tagits bort.</p> <p>Under slutet av 2020 påbörjades planeringen av att revidera kemikalieplanen. En ny reviderad version beräknas vara färdig i slutet av 2021.</p>
4.2	<p>Det övergripande målet för kommunens avfallsarbete är högre resurshushållning. EU:s avfallshierarki ska vara vägledande för avfallsarbetet på alla nivåer i Södertälje och det konkreta avfallsarbetet styrs och följs upp genom kommunens avfallsplan.</p> <p>Nuläge: Arbetet med den antagna avfallsplanens mål och åtgärder är påbörjat.</p>	<p>TN (samordningsansvar), TÅ, TB, TF, TH.</p>	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för 2020. En ny avfallsplan antogs i december 2020 och första handlingsplanen gäller 2021–2023. Första uppföljning blir 2022 och under 2021 är det viktigt att arbetet börjar inkluderas i alla kommunens verksamheter. Detta är ett omfattande område som kräver flera aktörers samarbete. Södertälje kommun prioriterar arbetet och driver frågan med berörda aktörer genom olika konkreta projekt. Arbetet med bostads-/fastighetsnärainsamling har fortsatt och totala antalet hushåll med denna möjlighet hos TB/TH är nu drygt 6 300. Under hösten 2020 initierades ett projekt, med en projektgrupp bestående av representanter från Destination Södertälje, kommunikation, samhällsbyggnadskontoret samt Telge AB, i syfte att ta fram åtgärder för att förebygga olaglig avfallsdumpning. Huvudfokus har varit aktiviteter som syftar att nå ut med tydlig information till invånare och företagare dvs att göra alla medvetna om sitt eget ansvar för avfall och hur det påverkar ett attraktivt Södertälje.</p> <p>I den medborgardialog angående klimatpåverkan som genomfördes av Ksk under hösten 2020 framkom att källsortering är ett av de områden som medborgarna ser som viktigt för deras möjlighet att minska sin klimatpåverkan.</p>

#	Mål	Ansvar	Sammanvägd målstatus och sammanfattande kommentar av miljöstrateg
4.3	<p>Andelen miljömärkta varor och tjänster ska öka och följas upp. Kommunen ska ställa avancerade miljökrav som följs upp i de prioriterade områdena: giftfri förskola, begränsad klimatpåverkan och sociala villkor.</p> <p>Vid upphandling ska livscykelperspektiv, som även omfattar ekonomiska aspekter, beaktas.</p> <p>Nuläge: 2015 finns ingen systematisk uppföljning.</p>	TI (samordningsansvar), alla nämnder och bolag.	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för 2020. Kommunen ställer och följer upp miljö- och klimatkrav, bla genom miljökravsdokumentet "Miljökrav vid byggande och förvaltning av lokaler och bostäder", men det krävs mer resurser för att möjliggöra för alla verksamheter att kunna ha ett systematiskt helhetsgrepp, t.ex. med tydliga riktlinjer och kunskapsstöd, för att ställa rätt krav. Detta för att ytterligare minska utsläpp och miljöbelastning från kommunens egen konsumtion.</p> <p>Under hösten 2020 genomfördes en nulägeskartläggning med fokus på kommunkoncernens indirekta växthusgasutsläpp. Kartläggningen visade att utsläppen från varor och tjänster är betydande. Att minska utsläppen genom att ställa/höja klimat- och miljökrav samt att öka kraven på cirkuläritet på varor och tjänster är ett viktigt utvecklingsområde.</p>
4.4	<p>Andelen av kommunens ekologiska livsmedelsinköp ska årligen öka.</p> <p>Nuläge: Samtliga kommunägda skol- och förskolekök är KRAV-certifierade och de ekologiska livsmedlen i hela den kommunala organisationen uppgick år 2016 till 56 % vilket är en minskning från 2015 med 1 %.</p>	UN (kostnheten är samordningsansvarig), ÄON, OM, KDN, SN.	<p> Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Andelen ekologiska inköp är 62,5 % för kommunkoncernen som helhet, vilket innebär en minskning från 63 % år 2019. Vissa verksamheter har minskat sin andel medan andra har ökat. Ekologiska odlare är oftast mindre verksamheter och under pandemin har dessa haft störningar i verksamheten. Vi ser nu en större bristsituation när det kommer till ekologiska varor och bidragande till detta är även att andra kommuner höjt sin ambitionsnivå gällande ekologiska inköp. Det finns en stor risk att denna trend fortsätter även kommande år men arbetet utgår fortsatt från målet att andelen ekologiska inköp ska öka.</p> <p>Noteras bör även att kostenheten köper varor från lokala aktörer så som DeVilda (där kostenheten inhandlar så mycket leverantören kan leverera av köttfärs och grytbitar men då viltkött inte kan eko-certifieras ingår detta kött inte i eko-statistiken), Under Tallarna samt Eko-Odlarna. De två sistnämnda kan inte leverera statistik till kommunens uppföljningssystem pga tekniska utmaningar och finns därmed inte heller med i eko-statistiken.</p>
4.5	<p>Södertälje kommun ska i sina avtalsupphandlingar skapa förutsättningar, inom ramen för LOU, för att få in mer produkter som producerats lokalt, regionalt och nationellt, så att inköpsandelen främst ökar för produktgrupperna kött, ägg och mejeri, grönsaker, spannmål men även övriga produktgrupper som finns att tillgå.</p> <p>Nuläge: Statistiken är idag bristfällig och täcker endast delar av de lokala och regionala produkterna.</p>	UN (kostnheten samordningsansvarig), KS, TI.	<p> Målet bedöms som uppnått för år 2020. På avtal idag finns produkter från lokala företag så som Saltå Kvarn, Lantmännen Cerealia, DeVilda, Pane Italiano, Under Tallarna och Eko-Odlarna i Telje. Arla levererar mejeriprodukter där stor del av tillverkningen sker i Mejeriet i Kallhäll. Andelen produkter med tillverkningsland Sverige 2020 var 62,9 % (från de leverantörer som levererar statistik till uppföljningsprogrammet).</p>
4.6	<p>Andelen källsorterat klosettavfall som hygieniseras och återförs till odling ska öka.</p> <p>Nuläge: Källsortering av avfallsfraktioner ger generellt bättre förutsättningar att uppnå renare kretslopp för växtnäring. I kommunen finns återföringssystem för källsorterat klosettavfall genom anläggningen vid Hölö. Därutöver finns lantbruk som tar emot källsorterad humanurin för användning i odling.</p>	MN (samordningsansvar), TN, TÅ, Tnät, SBN	<p> Målet bedöms som uppnått för år 2020. Andelen hushåll som installerat systemen har ökat och det bedrivs ett systematiskt arbete för att nå målet.</p> <p>Miljönämnden arbetar aktivt för målet genom tillsyn på befintliga avlopp och krav kring kretsloppsanpassning för nya avlopp. Källsortering och kretslopp är ledord i kommunens VA-policy.</p>

Foto: Mostphotos

Bilaga 1:

Svar i uppföljningen av målen

Svar, från nämnder och bolag, i sin helhet i uppföljningen av målen i Miljö- och klimatprogrammet

Målområde 1: Mark och vatten

#	Mål	Ansvar	Fullständiga svar från respektive nämnd och bolag
1.1	<p>Alla kommunens vattenförekomster ska uppfylla EU: s vattendirektiv för god ekologisk, kemisk och kvantitativ status till senast år 2027. Inga sjöar eller vattendrag får försämrans.</p> <p>NULÄGE: Södertälje har totalt 60 vattenförekomster varav 25 är grundvattenförekomster. 17 sjöar, 9 vattendrag och 9 kustvatten. Status: Ytvattenförekomster: 8 stycken har hög eller god vattenstatus, 27 stycken har sämre än god status (dvs 27 av 35 ytvattenförekomster). En kommunal vattenplan är under framtagande.</p>	<p>MN (samordningsansvar), SBN, TN, KDN, KS, Tnät, TÅ.</p>	<p>MN: Andelen vattenförekomster med god ekologisk status är 29 %.</p> <p>Åtgärdstakten måste öka kraftigt om det ska bli möjligt att nå målet till 2027.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Vattenplanen antogs 2018. Ett flertal åtgärdsprogram är på väg att tas fram. Under 2020 har de första fysiska åtgärderna genomförts, i den omfattning som rymdes inom tillgängliga ekonomiska medel. Det står klart att det kommer att krävas väsentligt ökade ekonomiska resurser för att uppnå kraven på god ekologisk status i kommunens vattenförekomster. Enbart att uppnå vattenkvalitetsnormen i Måsnaren kräver mer än 10 mnkr i investeringsmedel. Det är de ekonomiska resurserna som begränsar åtgärdsarbetet.</p> <p>TÅ: Statusen för sjön Vällingen har varit god de senaste 5 åren och vi ser en positiv trend. Deponin ger ingen påverkan på sjön och provtagningsintervallen föreslås ändras från årligen till vartannat år.</p> <p>Tnät: Telge Nät (VA planering) arbetar systematisk med dagvatten och skyfallshandling i både översikt och detaljplaneringsfaser. Syftet med arbetet är att implementera en hållbar dagvattenhantering som nyttjar naturens förmåga att rena och fördröja dagvattnet i alla nya exploateringar. Pågående arbete med en tillskottsvattenplan som ska vara klar inom 2021. Syftet med planen är att kartlägga och prioritera områden som bidrag till ovidkommandevatten till spillvattenledningsnät. Målet är att sanera spillvattenledningsnät av ovidkommandevatten som i sin tur kommer att resultera i en minskning av bräddningar till recipienterna.</p> <p>SBN/TN: Under 2020 har förprojekteringen av fiskpassagen i Moraån inletts. Underlag inför samrådsprocessen har tagits fram. Samrådsprocessen planeras inledas kvartal 1 2021 och inlämningen av tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen är planerad under kvartal 2.</p> <p>Resterande åtgärder i Vattenplanen till stor del på Miljökontoret.</p> <p>KDN, Enhörna: Ansvaret för vattenvården fördelas mellan tekniska nämnden som fastighetsägare och miljönämnden avseende ekologi och biologisk mångfald.</p> <p>KDN, Hölö/Mörkö: Ansvaret för vattenvården fördelas mellan tekniska nämnden som fastighetsägare och miljönämnden avseende ekologi och biologisk mångfald. Kommunalsnämnden följer arbetet med att förbättra vattenkvaliteten i kommundelen.</p> <p>KDN, Järna: Ansvaret för vattenvården fördelas mellan tekniska nämnden som fastighetsägare och miljönämnden avseende ekologi och biologisk mångfald.</p> <p>Under 2020 har nämnden följt arbetet med fiskpassage i Moraån. Under 2020 har förprojekteringen av fiskpassagen inletts. Underlag inför samrådsprocessen har tagits fram. Samrådsprocessen planeras inledas första kvartalet 2021 och inlämningen av tillståndsansökan till Mark- och miljödomstolen är planerad under andra kvartalet.</p> <p>KDN, Vårdinge/Mölnbo: Ansvaret för vattenvården fördelas mellan tekniska nämnden som fastighetsägare och miljönämnden avseende ekologi och biologisk mångfald.</p> <p>Nämnden har följt arbetet med Mölnbo avloppsreningsverk, där ett problem med en pump uppmärksammades under hösten samt arbetet med den förstudie som pågår för att ansluta reningsverket mot Himmerfjärdsverket.</p>

#	Mål	Ansvar	Fullständiga svar från respektive nämnd och bolag
1.2	<p>För att uppfylla det nationella miljömålet en giftfri miljö ska samtliga förorenade områden i riskklass 1 & 2 enligt Mifo-metodiken vara åtgärdade senast 2050.</p> <p>NULÄGE: I kommunen finns i dagsläget omkring 50 förorenade områden som behöver undersökas och sannolikt även åtgärdas. Eftersom syftet med åtgärderna kan vara olika är det lämpligt att ansvaret för arbetet delas mellan flera nämnder, t.ex. angående kommunal mark och exploatering, historiska och pågående miljöfarliga verksamheter samt tillsyn. Utöver arbetet med förorenade områden tillkommer även ett pågående arbete med att utreda och åtgärda de kommunala deponierna. Totalt ska 16 objekt hanteras och under budgetperioden finns 43 miljoner avsatt.</p>	TN (samordningsansvar), MN, SBN och KS.	<p>SBN/TN: För nedlagda deponier där kommunen är huvudman har undersökningar/åtgärder utförts enligt Avfallsplanen av SBK. Miljönämnden/Miljökontoret är ansvarig tillsynsmyndighet för förorenade områden.</p> <p>Tillsynen innebär att de kan ställa krav på fastighetsägare eller verksamhetsutövare att utföra undersökningar och saneringar av förorenade områden. Samhällsbyggnadskontoret kan därför som fastighetsägare få föreläggande om att åtgärda övriga förorenade områden.</p> <p>Arbetet har fortgått under 2020.</p> <p>MN: För att klara målet behöver miljönämnden arbeta med minst två objekt per år utifrån den vetskap om kommunens förorenade områden som finns idag. Det är osäkert om det går att hålla den takten med nu befintliga personalresurser.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Miljönämnden har en handlingsplan om förorenade områden som ska revideras i början av 2021. I dagsläget har vi ca 60 objekt inom riskklass 1 - 2 som ska få en ansvarsutredning och därefter åtgärdas.</p>
1.3	<p>Öka kunskapsnivån om Södertäljes natur och grönstruktur genom kartläggning och analys av biologiska och sociala värden samt ekosystemtjänster. De utpekade gröna kilarna och gröna svaga sambanden ska värnas och utvecklas. Störst fokus ska ligga på kommunens Gröna kilar, Mälar- och Östersjökuster.</p> <p>NULÄGE: I Södertälje kommun finns tre svaga samband (runt staden) utpekade i RUF 2010 (Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen 2010) samt i Södertälje kommuns översiktsplan där riktlinjer för utveckling av natur och rekreation är antagna.</p>	MN (samordningsansvar), TN, SBN, KDN.	<p>MN: Under 2020 antog miljönämnden en utredning om skyddsvärd natur på kommunägd mark. Det är ett strategiskt dokument som pekar ut områden som är värdefulla och skyddsvärda för natur och friluftsliv, exempelvis genom naturreservat. Detta är ett viktigt planeringsunderlag för arbetet med grönstrategin och som underlag för kommunens översikts- och detaljplanering. Arbetet med grönstrategin har fortsatt under året bland annat genom att kartunderlag nu börjat tas fram. Projektet med att ta fram biotopdatabasen slutfördes under 2020, ett centralt underlag för kommunens natur- och samhällsplanering.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Omfattande kartläggning har genomförts och fortsätter. En digital naturkarta är framtagen. Inom naturvärden och skogsförvaltningen läggs fortsatt och ökande vikt vid det rörliga friluftslivet och tillgänglighet till naturen.</p> <p>SBN/TN/KDN: Arbetet med Grönstrategin pågår och beräknas bli klar i slutet av 2021. Under 2020 har flera kartläggningar, inventeringar och analyser av Södertäljes natur genomförts som kommer att ligga till grund för grönstrategin och arbete med fysisk planering bland annat. För att öka kunskapsnivån om grönstrukturen och dess värden har föreläsningar och workshop hållits för tjänstepersoner och politiker. Arbete med dokument och kunskapshöjande åtgärder fortsätter under 2021.</p>
1.4	<p>Arealen kommunalt skyddad natur ska öka för att bevara och främja upplevelsevärden och biologisk mångfald under målperioden.</p> <p>NULÄGE: Totalt 8,7 % av kommunens areal är skyddad (Källa: SCB 2015). År 2016 fanns 9 kommunala naturreservat och ett kommunalt biotopskyddsområde, vilket motsvarar sammanlagt 622 hektar (0,9 % av kommunens totala areal).</p>	MN	<p>MN: 9,1 % skyddad areal.</p> <p>Indikatorn om skyddad natur anger den totala andelen mark och vatten med skydd, både statligt och kommunalt beslutade. Arealen kommunalt skyddad natur har inte ökat under 2020.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Det strategiska dokument om skyddsvärd natur på kommunägd mark som miljönämnden antog under 2020 utgör ett viktigt steg i ambitionen att skydda mer natur. Skyddsvärda områden är utpekade och prioriterade. Det har lett till att miljönämnden i verksamhetsplanen för 2020 har pekat ut Vasaskogen som ett prioriterat naturreservat att inrätta. En skogspolicy antogs 2018. Arbete med att ta fram Grönstrategin pågår. Den beräknas antas 2021.</p>
1.5	<p>Hävden av de mest värdefulla ängs- och hagmarkerna ska fortsätta för att bevara en hotad naturtyp med stora biologiska-, landskaps- och kulturella värden. Antalet betesavtal med djurägare ska öka.</p> <p>NULÄGE: 55 objekt vid senaste inventeringen 2013. Gäller marker som kommunen/Naturcentrum har rådgighet över.</p>	MN	<p>MN: 15 betesavtal. Det har inte tillkommit fler betesavtal under 2020. Betesmarken i Öbacken-Bränninge har delats upp, med hårdare bete på den frodigare delen av hagmarken för att förbättra förutsättningarna för floran.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Ängs- och hagmarksinventering gjordes 2017 och nästa kommunövergripande inventering av hagmarker ska göras 2021. Restaureering, uppbyggnad och skötsel av hagmarker tar en relativt stor del av resurserna inom naturvärden, och det kunde göras mer om det fanns mer resurser tillgängliga. Det är även viktigt för friluftslivet att underlätta passage genom stängslade marker. Vi arbetar med att förbättra tillgängligheten med bland annat självstängande grindar.</p>

#	Mål	Ansvar	Fullständiga svar från respektive nämnd och bolag
1.6	<p>Jordbruksmarken i kommunen ska förvaltas på ett långsiktigt hållbart sätt för att säkerställa tillgången till livsmedel samt jordbruksmarkens natur-, kultur- och rekreationsvärden för dagens samt framtida generationer.</p> <p>NULÄGE: De värdefullaste klasserna som finns i Södertälje, och i Stockholms län, är klass¹³ 5 och 4 och är även utpekade i kommunens översiktsplan.</p>	<p>TN (samordningsansvar), KS, SBN, MN, KDN.</p>	<p>TN/SBN: På grund av covid-19 restriktionerna kunde odlarsymposiet med fokus på småskalig grönsaksodling inte genomföras under 2020. Däremot anordnades en odlarvända där odlare besökte varandras verksamheter för kunskapsutbyte och samverkan.</p> <p>Vidare genomfördes två förstudier under året;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Om hur en odlingsinkubator kan läggas upp utifrån de befintliga aktörernas möjligheter och behov. 2. Kartläggning av förutsättningar för verksamhet(-er) kopplade till odling på Farsta gård. <p>Båda förstudier kommer utvärderas under 2021 och om möjligt ska resultaten implementeras. Arbetet med att etablera odlingslotter i Järna har konkretiserats under året men bevattningsfrågan, som är centralt för att projektet kan gå vidare, har hittills inte kunnat lösas. Vi kommer fokusera på bevattningsfrågan i början av 2021 för att komma vidare. Arbetet med komplementodling och genomförandet av pollineringsplanen har fortgått enligt plan. I mindre skala pågår arbete med att matcha odlare med mark som legat obrukad samt att hindra att dessa marker växer igen.</p> <p>KDN: På grund av covid-19 restriktionerna kunde Odlarsymposiet med fokus på småskalig grönsaksodling inte genomföras under 2020. Däremot anordnades en odlarvända där odlare besökte varandras verksamheter för kunskapsutbyte och samverkan.</p> <p>Arbetet med komplementodling och genomförandet av pollineringsplanen har fortgått enligt plan. I mindre skala pågår arbete med att matcha odlare med mark som legat obrukad samt att hindra att dessa marker växer igen.</p> <p>Arbetet med komplementodling och genomförandet av pollineringsplanen har fortgått enligt plan.</p> <p>I mindre skala pågår arbete med att matcha odlare med mark som legat obrukad samt att hindra att dessa marker växer igen.</p> <p>KDN, Järna: (tillägg till samlade svar för samtliga KDN) Arbetet med att etablera odlingslotter i Järna har konkretiserats under året men bevattningsfrågan, som är centralt för att projektet kan gå vidare, har hittills inte kunnat lösas. Detta ges fokus under början av 2021 för att komma vidare i arbetet. Vidare genomfördes två förstudier under året;</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Om hur en odlingsinkubator kan läggas upp utifrån de befintliga aktörernas möjligheter och behov. 2. Kartläggning av förutsättningar för verksamhet(-er) kopplade till odling på Farsta gård. Båda förstudier kommer utvärderas under 2021 och om möjligt ska resultaten implementeras. <p>MN: Miljönämnden driver inga egna initiativ om jordbruksmarken. Miljökontoret bidrar i samverkan vid genomförande av odlingsstrategin.</p>

¹³ Åkermarken graderades 1970 i 10 klasser efter dess produktionsförmåga. Klass 10 är åkermark med högst produktionsförmåga.

#	Mål	Ansvar	Fullständiga svar från respektive nämnd och bolag
1.7	<p>Vid planering, projektering och drift läggs stort fokus på att bevara och stärka befintliga ekosystem och ekosystemtjänster.</p> <p>NULÄGE: Idag finns ingen strategi, kartläggning eller uttalad gemensam syn på arbetet med ekosystemtjänster.</p>	<p>TN (samordningsansvar), SBN, MN, TB, TF, TH.</p>	<p>TN/SBN: Inom parkplaneringen har flera lekplatser byggts eller rustats upp där växtvalet till nya och befintliga rabatter har anpassats för att gynna pollinatörer. På några ytor har det anlagts ängar eller gräsmattan släppts upp. Löklplanering har utökats på flera ytor med lökar som gynnar pollinatörer och inte är invasiva. Inom komplementodling har rådgivningen om växtval som gynnar pollinatörer fortsatt även i år. Vid planeringen av nya odlingslotter har vi ritat in en häck med bloming för pollinerare och bär till djurlivet. Det anläggs även en permanent ängsytta. På några platser i både Södertälje och Järna har odling på allmän platsmark startats upp eller förberetts för uppstart 2021. I Glasberga har dagvattenproblematik setts över och en plan för installation av dagvattendammar under 2021 har tagits fram. I planering av nya växtbäddar anpassas uppbyggnaden för att gynna såväl växtlighet som att ta tillvara på dagvatten. Kartläggning, bekämpning och utveckling kring arbetssätt att hantera invasiva arter har påbörjats. I planskedet har arbete pågått med att bevara eller planera för grönytor som kan stärka ekologiska samband och utpekade gröna stråk och kilar. Arbete med att säkra andelen gröna och genomsläppliga ytor vid ny exploatering i detaljplaner har gjorts. Nya våtmarker är påbörjade vid Åleström samt initierade vid Hovsjö och Glasberga.</p> <p>TB/TH: </p> <ul style="list-style-type: none"> Vid planering, projektering och drift används "Telges miljökrav i byggande och förvaltning" där bland annat krav ställs på bevarande av ekosystem och ekosystemtjänster. Ängsblomster har planerats längs alla sluttande ytor i Grusåsen, Östergatan 35-41 för att stärka pollinering. Detta gjordes med hjälp av feriepraktikanter. Deltagande i kommunens lökprojektet (Lina Hage). Kommunens växtlista för pollinatörer har tagits del av relevanta parter, t.ex. arbetsledare och projektledare. Växtlistan används som stöd i fastighetsprojekt och i feriepraktikanternas arbete med yttre miljö. Utemiljöinsatser och bevarande/skapade ekosystemtjänster har gjorts med hjälp av feriepraktikanter under sommaren. 3 st ekosystemtjänstinventeringar och rapporter med förslag på åtgärder har utförts i nyproduktionsprojekt i tidigt skede (vid planering) under 2020: <ul style="list-style-type: none"> Mölnbo 43:1 Lekspaden 1 Gullpudran 3 <p>TF: I M&B-projekt genomförs Ekosystemtjänstanalys enligt Boverkets ekosystemvärderingsverktyg ESTER där värdefulla ekosystemtjänster (EST) identifieras och hur dessa påverkas av en byggnation. Detta har t.ex. genomförts inom projekt Bårstaskolan och Ekeby LSS. Detta utgör underlag för kompensationsåtgärder som inarbetas i Landskapsarkitektens handlingar. ESTER baseras på många indikatorer inom områden stödjande, reglerande, försörjande och kulturella ekosystemtjänster. Fokus har bland annat legat på att ha så lite hårdgjorda ytor som möjligt för naturliga kretslopp, att anpassa växtlighet utifrån ett pollineringsperspektiv men också att skapa ytor för kunskap och inspiration samt social interaktion.</p> <p>MN: Resultatmättet upplevs som svårt att följa upp.</p> <p>Analys kring förutsättningar: I miljönämndens utredning om skyddsvärd natur på kommunal mark redovisas områden av betydelse för ekosystemtjänsterna biologisk mångfald, vattenrening och friluftsliv. Det stärker förutsättningarna för att beakta dessa ekosystemtjänster i kommunens planering, till exempel i översiktsplaneringen och i den kommande grönstrategin. Arbete med vattenplanen, skogsförvaltning, naturvård och friluftsliv är de större egna områden där miljönämnden arbetar för hållbara ekosystemtjänster. Arbetet med pollineringsplan och grönstrategi är två initiativ som stärker samsyn och underlag för en samhällsplanering som i högre grad tar hänsyn till viktiga ekosystemtjänster.</p>

Delområde 2.1: Fossilbränslefri och energieffektiv kommun 2030

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
2.1.1	<p>Energianvändningen i kommunen ska minska med en procent per invånare och år.</p> <p>NULÄGE: År 2014 var energianvändningen 31 606 kWh/invånare vilket innebär en minskning med 5,8 % per invånare i jämförelse med 2009.</p>	KS (samordningsansvar), TN, SBN.	<p>KS: Den totala slutliga energianvändningen per invånare i Södertälje kommun 2018 var 33 228 kWh/inv. Detta innebär en liten ökning sedan 2017 då användningen var 31 400 kWh/inv. (källa: SCB). Detta är samma värden som i miljöbokslut 2019 pga att den totala slutliga energianvändningen är sekretessmarkerad i 2019 års energibalans och värdet för 2019 kunde därför inte beräknas (källa: SCB).</p> <p>Den kommunala energi- och klimatrådgivningen arbetar med att informera och ge opartiska och kostnadsfria råd till bostadsrättsföreningar, privatpersoner samt företag. Under 2020 har rådgivningen bland annat genomfört 4 digitala seminarier. Tre har haft fokus på solenergi och ett på laddplatser. I samarbete med Järna bibliotek har en föreläsning, om att göra skillnad i klimatfrågan, genomförts. En villaägareförening engagerade rådgivningen för en föreläsning om olika energi- och klimatåtgärder som tex stöd för att installera solpaneler. Utöver detta har privatpersoner och föreningar fått rådgivning under året.</p> <p>TN/SBN: -</p>
2.1.2	<p>Öka elproduktionen från sol. Solceller ska anläggas på nya kommunägda fastigheter samt installeras på lämpliga befintliga fastigheter.</p> <p>NULÄGE: En anläggning är genomförd per år sedan 2015.</p>	TF (samordningsansvar), TB, TH.	<p>TF: Vi byggde under 2020 fem nya anläggningar vilket ger en total på 25 anläggningar. Vi fortsätter vårt arbete med installation av nya anläggningar under 2021.</p> <p>TB/TH: Inga nya solceller har installerats under 2020, men inga nya byggnader har heller tillkommit i TB/TH:s bestånd under året. Däremot är det inplanerat på fastigheten Tegelmästaren 1. Projektet kommer att drivas under 2021. Sedan tidigare finns solceller på Stockholmsberget och Lampan 28.</p>
2.1.3	<p>Energieffektivisering av bebyggelse med minst 2 % per år.</p> <p>NULÄGE: Organisationen har hittills årligen uppnått målet.</p>	TB (samordningsansvar), TH.	<p>TB/TH: Telge Bostäder (värme): +0% Telge Hovsjö (värme): +8 %</p> <p>Se även svar 2.1.4. Energieffektiviseringsprojekt har gjorts, men kan ännu inte utvärderas.</p> <p>TF: Vi arbetar aktivt med driftoptimeringar via vår förvaltning och med vår driftorganisation. Större utredningar har dock inte kunnat genomföras under 2020 pga att importen av mätardata från Telge nät slutat att fungera efter att dom genomfört ett systembyte. Vi arbetar tillsammans i koncernen för att lösa detta problem övriga inblandade är: TN, TE, TB.</p> <p>För att följa upp och arbeta aktivt med detta mål måste våra importter fungera, vi arbetar med effektivisering som tidigare, men vi saknar all möjlighet till att verifiera att åtgärderna ger resultat. Då detta ännu inte är löst kommer detta även att påverka 2021s möjligheter till effektiviseringar.</p>
2.1.4	<p>Samtliga fastigheter som ska moderniseras ska vid omfattande renovering uppnå 135 kWh/m².</p> <p>NULÄGE: 177 kWh/m².</p>	TB (samordningsansvar), TH, TF.	<p>TB/TH: Inga fastigheter har genomgått omfattande renoveringar under 2020. Däremot arbetar vi aktivt med energieffektiviseringar och under årets gång har byte av undercentraler samt fläktbyten gjorts i flertal fastigheter i syfte att styra media och därmed sänka energiförbrukning.</p> <p>Byte av styr- och reglerutrustning i undercentraler har skett på följande fastigheter/ adresser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Asken 5 (Lovisingsgatan 5A-E) • Borren 9 (Fredsgatan) • Liljan 3 (Parkgatan 16) • 4 st undercentraler i Saltskog, Silverstygen & Myntstigen <p>Byte av frånluftsfläktar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Koltrasten 1 <p>Beräkning av energiförbrukningens förändring kan inte uppskattas ännu.</p> <p>TF: -</p>

	#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
Samma som mål 3.6	2.15	I samverkan med andra aktörer ska arbetet för att öka andelen som går, cyklar och åker kollektivt intensifieras. NULÄGE: 2015 gjordes ca 500 cykelpassager per dag över Målarbron. I december 2015 var gång- och cykelvägnätet 175 km långt i hela kommunen.	TN (samordningsansvar), SBN.	TN/SBN: Den andra omgången av Vintercyklisten genomfördes, och en tredje omgång startades för vintern 2020/2021. Kommunen genomförde för första gången cykelkurser för vuxna nybörjare i samarbete med Cykelfrämjandet och med hjälp från Telge Bostäder. Ett utökat samarbete har inletts med Kollektivtrafikförvaltningen och Nobina för att utveckla kollektivtrafiken i Södertälje. Utbyggnaden av cykelvägnätet har fortsatt, med bland annat byggnationen av den regionala cykelvägen till Nykvarn, och andelen cykelvägar som fått ny beläggning har ökat väsentligt jämfört med tidigare år.
Samma som mål 3.7	2.16	Södertälje ska fortsätta arbetet med hållbara transporter och förstärka arbetet med hållbar eldriven kollektivtrafik. Nuläge: -	TN	TN: Södertälje kommun är en av aktörerna som står bakom ett nytt forskningsprojekt inom Trafikverkets TripleF-program. Tillsammans med bland annat Scania, hamnen, Söderenergi, Schenker, KTH, Sweco och Nykvarns kommun ska vi titta på elektrifiering av godsflöden och kollektivtrafik kopplade till logistikområdet Stockholm Syd/Almnäs. Ett nytt samarbete med SLL och Nobina ska titta på bland annat elektrifiering och effektivare trafikering med kortare restider för busstrafiken. Utbyggnaden av cykelvägnätet fortsätter, med bland annat färdigställandet av den regionala cykelvägen till Nykvarn.
Samma som mål 3.8	2.17	Utveckla och investera i elinfrastruktur och förnyelsebara drivmedel i kommunen tillsammans med flera aktörer. NULÄGE: Sju semi-laddstolpar för elbilar etablerades 2014 av kommunorganisationen. Tre tankställen för biogas finns inom kommunen och dessa tankställen har etablerats av bensinbolagen.	TN (samordningsansvar), TB, TF, TH, TE.	TN: Under 2020 tillkom inga nya publika laddplatser. Anledningar till detta är dels att arbetet försvårades av Corona-pandemin, men främst att det saknas tillräckligt med el på de platser som är lämpliga. Ett projekt kommer att startas upp i samarbete mellan SBK och Telgebolagen, för att tillsammans kunna planera för och säkerställa att det framtida behovet av laddplatser kan mötas. TE: Vi samarbetar med TB, TF och TN och utreder behovet i koncernen och delvis i kommunen, i förhållande till den prognostiserade utveckling av elbilar och laddstationer. Vi utvecklar ladderbjudanden till privat- och företagskunder med målsättning att lanseras under 2021. TB/TH, TF: -

Delområde 2.2: Fossilbränslefri och energieffektiv kommunal organisation 2020

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
2.2.1	<p>Fasa ut fossila bränslen i den egna fordonsparken för att uppnå 100 % fossilfri fordonspark år 2020.</p> <p>NULÄGE: Ca 50 % av drivmedlet är förnyelsebart (statistik från 2016).</p>	<p>TN (samordningsansvar), samtliga nämnder och bolag.</p>	<p>TN/SBN: Utfasningen av fossil diesel är klar, förutom i Järna kommunal där det inte finns någon mack i nuläget som har kunnat ställa om till HVO100. Circle K var på gång och skulle ställa om till HVO100 men så slog Corona till och Circle K har gjort en paus i sin ombyggnad av macken. Vi hoppas på en utbyggnad av HVO100 på Circle K under 2021.</p> <p>KDN: Tekniska nämnden har ansvar för kommunens fordonspark. De bilar som används i kommunalnämndens verksamheter används också inom facknämndernas och övriga kommunalnämnders, det är därmed svårt att ge en bild över den enskilda kommunalnämndens bränsleanvändning och därmed bedöma utvecklingen mot målet. Nedan ges en kommunövergripande överblick över fossila bränslen inom förvaltningen. Utfasningen av fossil diesel är i stora delar klar, kvarstående är i Järna kommunal där det inte finns någon mack i nuläget som har kunnat ställa om till HVO100. Circle K var på gång och skulle ställa om till HVO100, men pandemin har hindrat arbetet och Circle K har gjort en paus i sin ombyggnad av macken. Förhoppningen är att utbyggnad av HVO100 på Circle K kan återupptas under 2021.</p> <p>Inom kultur och fritidsverksamheten sker ett kontinuerligt utbyte av fordon till miljövänligare alternativ i den omfattning som avtalen tillåter och när leasingtider löper ut. Kontoret eftersträvar fler elhybrider och tankar med förnyelsebar diesel, även när det är tyngre laster som transporteras.</p> <p>Inom utbildningsverksamheten förhåller sig till de riktlinjer som finns för fordon och drivmedel. Under 2020 fasades en förskolebuss ut då den inte uppfyllde nyare miljökrav som bland annat krävs för att man ska få åka på vissa gator i Stockholm.</p> <p>SH: Sedan december 2016 tankar SH alla sina fordon och maskiner på HVO100 (utan de batteridrivna förstås som laddas med grön el).</p> <p>TB/TH: Resultat (ex andel/st) och kommentar:</p> <p>AOBo:s totala drivmedelsanvändning: 82197 liter. Beräknat på både inköp inom avtal och utanför avtal.</p> <p>Fördelat på bränsleslag:</p> <p>100% förnybart (biodiesel/HVO100) = 35%. PreemEvo diesel (50% förnybart) = 52%. Miles diesel bio (42% förnybart) = 1,5 %</p> <p>Diesel Goeasy (40% förnybart) = 5,8%. PreemEvo Bensin (50% förnybart) = 4,5 %. Diesel = 0,03%</p> <p>Bensin 95 oktan = 0,07 %</p> <p>Biogas Bas (75% förnybart) = 0,03%</p> <p>Utöver ovanstående har inköp av 500 liter alkylatbränsle till arbetsmaskiner (gräsklippare) skett hos Telge Hovsjö. Denna mängd är inte inräknad i det totala 82 197 literna.</p> <p>AOBo:s tjänstefordon har under Q2-Q3 2020 övergått till att enbart tankas på HVO100 eller annan biodiesel som är 100% förnybar. Andelen fossila bränslen förväntas därför minska ytterligare under 2021 trots att fordonsparken inte är 100% fossilfri idag. Vidare har en handlingsplan för att fordonsparken ska vara fossilfri 2021 upprättats.</p> <p>TE: N/A⁴. Telge Energi har ingen egen fordonspark.</p> <p>TF: Mål uppnått, TF äger inga fordon som drivs av fossila bränslen.</p> <p>TI: TI äger inga bilar men har säkerställt avtal till kommunkoncernen som därmed kan bli helt fossilfri. Drivmedel, bränsleavtal finns på plats TI 2018-2028. HVO100, Etanol och Gas.</p> <p>TTE: Utfasning har skett.</p> <p>TTX: vi tankar kommunens HVO diesel</p> <p>Tnät: Det blev aldrig någon leverans av eldrivna transportbilar men samtliga diesel Fordon tankas med HVO.</p> <p>TÅ: HVO100 i alla dieselfordon. Etanol och el/elhybrider i övrigt.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
2.2.1 (forts)			<p>MN: Andelen förnybart bränsle i drivmedelsvolymen var 94 % för 2020.</p> <p>Miljönämnden har gått över till förnybart drivmedel, men uppnår inte 100 % förnybart bränsle innehåll eftersom E85 innehåller en liten del bensin. Volymen drivmedel för etanolbilar har halverats mellan 2019 och 2020 genom att två av fyra etanolbilar ersatts med elbilar. Samtidigt har volymen drivmedel för diesebilarna minskat med 15 procent. Diesebilarna är tyngre fordon inom naturvård och viltvård vilka rullar mest och nu står för ca 70 procent av drivmedelsförbrukningen. Totalt sett har volymen drivmedel minskat med 28 procent. Det innebär att faktiska CO₂-utsläpp har minskat, från både förnybara och fossila källor.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Miljökontoret har arbetat aktivt med att framhålla riktlinjer för tankning och att följa upp inom kontoret vad som tankas.</p> <p>UN: Nämnden har inget eget mätvärde. Utbildningskontoret kan endast till viss del påverka detta mål då fordonsparken hanteras av annat kontor i kommunen. Utbildningskontoret förhåller sig till de riktlinjer som finns för fordon och drivmedel. Under 2020 fasades en förskolebuss ut då den inte uppfyllde nyare miljökrav som bland annat krävs för att man ska få åka på vissa gator i Stockholm.</p> <p>OM: 6 st bensin/etanol, 4 st gas, 3 st HVO1000</p> <p>SN: -</p> <p>ÄON: -</p> <p>KFN: Kultur- och fritidskontoret har två hybridbilar (el/bensin) i sin fordonspark. Dessa laddas rutinmässigt så att användning av fossilt bränsle undviks. Övriga fordon är dieselfordon som tankas med förnybar och fossilfri diesel HVO100. Ett kontinuerligt utbyte av fordon sker till miljövänligare alternativ i den omfattning som avtalen tillåter och när leasingtider löper ut.</p>
2.2.2	Öka andelen elfordon i kommunorganisationen.	TN (samordningsansvar), samtliga nämnder och bolag.	<p>TN/SBN: Vi har bytt ut 4 st. elbilar och två hybridbilar under 2020 och de är utbyten av gamla elbilar/hybrider. Så ingen utökning sker under 2020 på grund av dålig efterfrågan från bolaget och från förvaltningarna. Det har att göra med att Corona har gjort att många arbetar hemma och då behövs det inga nya bilar. Det är också ett problem att det inte finns laddningsplatser att tillgå på många ställen i kommunen.</p> <p>KDN: Tekniska nämnden har ansvar för kommunens fordonspark. De bilar som används i kommunalnämndens verksamheter används också inom facknämndernas och övriga kommunalnämnders, det är därmed svårt att ge en bild över den enskilda kommunalnämndens bränsleanvändning. Nedan ges en kommunövergripande överblick över fossila bränslen inom förvaltningen.</p> <p>Under 2020 har 4 st. elbilar och två hybridbilar bytts ut i förvaltningen under 2020 och de är utbyten av gamla elbilar/hybrider. Alltså har ingen ökning av andelen elfordon skett, det har inte efterfrågats fler byten från bolagen eller förvaltningen. En möjlig förklaring är att pandemin ökad distansarbetet och minskat behovet av resor i tjänsten. En annan förklaring är begränsade möjligheter att ladda bilarna, det saknas laddmöjligheter på flera ställen i kommunen.</p> <p>Inom kultur och fritidsverksamhetens fordonspark ingår två elhybridbilar. Kontoret ser ett bekymmer i att de elbilar som är upphandlade har en begränsad körsträcka om de körs på el och efterlyser bilar med bättre räckvidd. Kontoret har flera avtal på befintliga dieselfordon som löper ut under 2021 vartefter utbyte av fordon är möjligt.</p> <p>SH: Har 1 st eltruck (gaffeltruck 3 ton) samt lånat in en till vid behov samt har 2 st elbilar (mindre fordon likt golfbilar) för arbetsledning. Hamnen utreder utbyte av minibussar från dagens Euro6 VW bussar till kommande batteridrivna, marknaden för elbussar av den storleken finns ej ännu på marknaden än men väntas komma under 2021 till 2022.</p> <p>TB/TH: Totalt består AOBOS fordonssflotta av 64 fordon, varav 13 är elfordon - d.v.s. 28%. Vidare består fordonssflottan av 3 el-/bensinhybrider. Jämfört med andel från 2019 där 18% av flottans totala 71 bilar var elfordon. Vid leasing av nya fordon prioriteras elfordon om möjligt.</p> <p>TE: N/A. Telge Energi har ingen egen fordonspark.</p> <p>TF: 2020 ägde TF 8 elbilar, lika många som 2019.</p> <p>TI: Fordonsavtal finns på plats TI 2018-2028. Avtalstid 2018-05-2022-05. Ny upphandling planeras vara klar till 2022-05 nu fler modeller av elbilar på marknaden.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
			<p>TTE: Servicebil har ersatts med elbil.</p> <p>TÅ: Poolbilar har eldrift, vid nybeställning ber vi om elalternativ.</p> <p>TTX: N/A. Utbudet av elfordon för bussar enligt vårt behov är för magert i dagsläget.</p> <p>Tnät: Poolbilar har eldrift, vid nybeställning ber vi om elalternativ.</p> <p>MN: Miljönämndens andel elbilar är 33 procent (2 av 6). Kontoret har två elcyklar. Övriga fordon är etanol- och dieslbilar som ska bytas ut successivt. Några bilar behöver vara modeller som tål att köras på dåliga vägar eller i terräng, vilket ännu inte gått att få med ren eldrift.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Laddplatser i det nya garaget vid stadshuset var en förutsättning för miljökontoret att kunna byta till elbilar. Kontoret har tillämpat riktlinjer vid byte av bilar.</p> <p>OM: Omsorgsnämnden har 1 elbil, samma som fg år.</p> <p>SN: -</p> <p>ÄON: -</p> <p>KFN: I kultur- och fritidskontorets fordonspark ingår två personbilar som båda är hybridbilar (el/bensin). Övriga fordon (minibussar, lätta lastbilar och arbetsfordon) är dieselfordon. Kontoret ser ett bekymmer i att de elbilar som är upphandlade har en begränsad körsträcka om de körs på el och efterlyser bilar med bättre räckvidd. Kontoret har flera avtal på dieselfordon som löper ut under 2021 vartefter utbyte av fordon är möjligt.</p> <p>UN: Nämnden har inget eget mätvärde. Utbildningskontoret kan endast till viss del påverka detta mål då fordonsparken hanteras av annat kontor i kommunen. Utbildningskontoret förhåller sig till de riktlinjer som finns för fordon och drivmedel.</p>
2.2.3	<p>Minska andelen tjänsteresor med egen bil till förmån för tjänste- och arbetsresor med kollektivtrafik, cykel och gång samt en minskning av det totala antalet tjänsteresor till förmån för IT-baserad mötesteknik.</p> <p>NULÄGE: Ingen uppföljning sker idag av tjänsteresor och resor med egen bil i tjänsten.</p>	KS (samordningsansvar), samtliga nämnder och bolag.	<p>KS: Under hösten 2020 genomfördes en nulägeskartläggning av kommunkoncernens utsläpp. Denna visade att tjänsteresorna i kommunkoncernen står för en väldigt liten andel av utsläppen av växthusgaser. Detta då dessa till stor del, i enlighet med de riktlinjer för tjänsteresor som finns, genomförs med tåg istället för flyg. Kommunen deltar i projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i>, där ett av fokusområdena är att se över interna resor.</p> <p>UN: Nämnden har inget eget mätvärde. Utbildningskontorets medarbetare har att följa de riktlinjer för tjänsteresor som finns. Samtliga medarbetare inom utbildningskontoret har dessutom licens för Office365 där bland annat Teams ingår, vilket är ett program som möjliggör videosamtal och videokonferenser. Utifrån rådande pandemi har i stort sett hela år 2020 innehållit restriktioner och rekommendationer som drastiskt minskat resandet till och från arbetet samt resor i tjänsten. Användandet av IT-baserad mötesteknik såsom Teams, Skype och Zoom har därför ökat explosionsartat. Den digitala vanan och kompetensen hos kontorets medarbetare har ökat markant, vilket ger goda förutsättningar för att i större utsträckning använda IT-baserad mötesteknik även i tider utan smittspridning och restriktioner.</p> <p>SH: Väljer oftast tågresor istället för bil och flyg. Under detta pandemiår 2020 har ett stort antal resor reducerats till förmån för digitala möten. Denna trend kommer att fortsätta och bli en mer normal mötesform.</p> <p>TB/TH: </p> <ul style="list-style-type: none"> • På grund av rådande läge kring covid-19 har vi uppmuntrat till hemarbetet och därmed minskat resor till och från arbetet samt övriga resor. • Vi har ökat nyttjande av digitala verktyg vid både interna och externa möten. • Årlig stegtävling som gör att många promenerar mellan kontor och närliggande arbetsområden. • Vid längre tjänsteresor inom landet utvärderas alltid tågresor som alternativ till flyg. • Koncerngemensam rutin för tjänsteresor är utgångspunkt. • Samtliga tjänsteresor i landet har under 2020 gjorts med tåg. • Fortsatt uppmuntran till samåkning mellan kontoren vid obligatoriska möten. • Uppmuntrat till användning av bolagets tjänstecyklar via intranätet.

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
2.2.3 (forts)			<p>TE: Telge Energi har inga/få tjänsteresor på regional nivå då våra kunder finns på nationell nivå. Under 2020 har vi i pandemins spår använt oss av digitala möten och minskat resandet överlag, något som vi kommer fortsätta med under 2021. När vi åker på konferenser åker vi gemensam buss.</p> <p>TF: 2020 har IT-baserad mötesteknik nyttjats till sin fulla potential inom bolaget. Tidigare års satsningar på egen eldriven poolbilsflotta avsedd för tjänsteresor var aktiv även under 2020. 12.5 % minskning av bilavtal för tjänsteresor med privat bil från 2019 till 2020.</p> <p>TI: De flesta tjänsteresor till våra kunder görs med tåg, dock få under 2020 p.g.a. pandemin.</p> <p>TTE: Till följd av Corona har tjänsteresor uteblivet samt stort antal IT-baserade möten.</p> <p>TÅ: Koncernens policy för resor ska efterlevas. Under 2020 har vi med anledning av pandemin snabbt mognat i användandet av digitala verktyg för möten och stor andel av våra möten sker nu med IT-baserad mötesteknik. Även kurser och omvärldsbevakning erbjuds nu i högre utsträckning genom t ex webinarier.</p> <p>TTX: N/A. Förekommer inte.</p> <p>Tnät: Koncernens policy för resor ska efterlevas. Under 2020 har vi med anledning av pandemin snabbt mognat i användandet av digitala verktyg för möten och stor andel av våra möten sker nu med IT-baserad mötesteknik. Även kurser och omvärldsbevakning erbjuds nu i högre utsträckning genom t ex webinarier.</p> <p>MN: Miljökontoret tillämpar Skype-möten och prioriterar webinarier för kompetensutveckling. Kontoret har både egna elcyklar och Accesskort med reskassa att hämta ut för resor med SL. I kontorets klimatarbete ingår att resa klimatsmart, att gå, cykla eller åka kollektivt och i sista hand ta tjänstebil. Vi arbetar med att utveckla färdställen vid inspektioner och samordning av tillsynsaktiviteter för att minimera resandet. Under pandemin har vi förhållit oss till de restriktioner som finns och inte åkt kollektivt.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Miljökontoret följer de riktlinjer som finns för tjänsteresor.</p> <p>SN: Verksamheterna strävar efter att minska bilanvändandet, bland annat genom samplanering. Elbilar leasas i den mån det är möjligt. Elcyklar används i mindre skala. Pandemin har lett till att användningen av IT-baserad mötesteknik har ökat markant.</p> <p>OM: Antalet tjänsteresor har minskat kraftigt pga Covid-19. Pandemin har snabbat på processen till användandet av digital mötesteknik. Under hösten 2020 har en utveckling skett i systemet Compodium vilket möjliggör sekretess säkra mötesrum, under 2021 kommer dessa användas i större utsträckning för att göra individuppföljningar för brukare som bor långt från Södertälje. I de fall där man gör bedömningen att tjänsteresa ska ske, så kommer man efter pandemin sträva efter att resa på ett utifrån miljöperspektiv hållbart sätt t ex med tåg.</p> <p>(VFF): En rutin för resor i tjänsten är framtagen till förmån för cykel och kommunala färdmedel. Under pandemin har man dock undvikit kollektivtrafik och antalet bilresor har därmed ökat.</p> <p>(HSL): I närområdet används cykel eller gång. Vid längre resor används bil.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
2.2.3 (forts)			<p>ÄON: Myndigheten för äldre och personer med funktionsnedsättning (MÄF): Vi arbetar på distans och därmed har behovet av tjänsteresor minskat kraftigt pga Covid-19. Pandemin har snabbat på processen till användandet av digital mötesteknik. Under hösten 2020 har en utveckling skett i systemet Compodium vilket möjliggör sekretesssäkra mötesrum. I de fall där MÄF gör bedömningen att tjänsteresa ska ske, så kommer Myndigheten efter pandemin sträva efter att resa på ett utifrån miljöperspektiv hållbart sätt t ex med tåg.</p> <p>Hälso- och sjukvårdsenheten (HSL): I närområdet används cykel eller gång. Vid längre resor används bil.</p> <p>Stab: Tåg och kommunala färdmedel prioriteras i hög grad. Lokalt rekommenderas att använda elcyklar. På grund av pandemin har digital mötesteknik använts i stor utsträckning under 2020. Ordinärt boende: Alla enheter har tjänstecyklar till sitt förfogande att använda i tjänsten. En majoritet av besöken som utförs i hemtjänsten sker via gång eller cykel. På grund av långa avstånd är användning av tjänstebil nödvändig i en del av verksamheten.</p> <p>Vård- och omsorgsboende: Inga tjänsteresor ingår i uppdraget.</p> <p>KFN: Till följd av pandemin har resmönstret ändrats och möjligheten att mötas digitalt har minskat tjänsteresorna avsevärt. Kontoret har inarbetat rutiner och förbättrat tekniken för digitala möten vilket väntas påverka antalet resor också efter pandemin. Kortare tjänsteresor inom kommunen uppmuntras att ske med kollektivtrafik eller cykel.</p> <p>TN/SBN: Inget pågående systematiskt arbete med att minska andelen tjänsteresor med bil. Möjligheterna att arbeta på distans har förbättrats väsentligt under året på grund av Corona-pandemin. Kommunen deltar i projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i>, där ett av fokusområdena är att se över interna resor. I Förmånsportalen har möjligheten att köpa en förmånscykel lanserats. Att det i dagsläget saknas ett systematiskt arbete för tjänsteresor beror till stor del på att det inte är tydligt var ansvaret för frågan ligger. Arbetet sker i dagsläget på kontorsnivå snarare än på kommunövergripande nivå.</p> <p>KDN: Inom kultur och fritidsverksamheten uppges att pandemin har ändrat resmönstret och möjligheten att mötas digitalt har minskat tjänsteresorna avsevärt. Dock har pandemin har tyvärr ökat resor till och från arbetet med egen bil - allt för att inte belasta kollektivtrafiken.</p> <p>Man har nu inarbetat rutiner för digitala möten vilket väntas att påverka antalet resor också efter pandemin.</p> <p>Även inom utbildningsverksamheten har resmönstret påverkats av pandemin. Samtliga medarbetare inom utbildningskontoret har licens för Office365 där bland annat Teams ingår, vilket är ett program som möjliggör videosamtal och videokonferenser. Utifrån rådande pandemi har i stort sett hela år 2020 innehållit restriktioner och rekommendationer som drastiskt minskat resandet till och från arbetet samt resor i tjänsten. Användandet av IT-baserad mötesteknik såsom Teams, Skype och Zoom har därför ökat explosionsartat. Den digitala vanan och kompetensen hos kontorets medarbetare har ökat markant, vilket ger goda förutsättningar för att i större utsträckning använda IT-baserad mötesteknik även i tider utan smittspridning och restriktioner. Utbildningskontorets medarbetare har att följa de riktlinjer för tjänsteresor som finns.</p> <p>Inom samhällsbyggnad uppges man att det inte pågår något systematiskt arbete med att minska andelen tjänsteresor med bil. Möjligheterna att arbeta på distans har förbättrats väsentligt under året på grund av coronapandemin. Kommunen deltar i projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i>, där ett av fokusområdena är att se över interna resor. I Förmånsportalen har möjligheten att köpa en förmånscykel lanserats. Att det i dagsläget saknas ett systematiskt arbete för tjänsteresor beror till stor del på att det inte är tydligt var ansvaret för frågan ligger. Arbetet sker i dagsläget på kontorsnivå snarare än på kommunövergripande nivå.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
2.2.4	<p>Ställa krav på förnyelsebara bränslen och energieffektivitet vid upphandling av externa transporter, till exempel entreprenörer, skolskjuts, färdtjänst samt leverantörer.</p> <p>NULÄGE: Generella miljökrav ställs men specifika klimat- och energikraven bör ställas och följas upp.</p>	<p>TI (samordningsansvar), samtliga nämnder och bolag.</p>	<p>TI: Ställs i bränsleavtal + skolskjuts färdtjänst</p> <p>SH: N/A. SH upphandlar inga externa transporter. I de fall SH upphandlar entreprenörer inom transporter efterfrågas detta.</p> <p>TB/TH: Tilläggskrav (särskilda villkor) har ställts vid upphandling av 3 nya ramavtal under 2020. Golv (TI 2020-1075), Rörservicearbeten (TI 2020-1023) och Målerientreprenader (TI 2019-2036):</p> <ul style="list-style-type: none"> • Krav på EURO 6 på fordon och arbetsmaskiner som används vid entreprenader. • Premiering enligt kravtrappa baserat på hur stor andel av entreprenörens fordonssflotta som drivs med förnyelsebara drivmedel under hela uppdragsperioden. Krav på diesel miljöklass 1 och EURO IV ställs i upphandlingar genom Telges miljökrav vid byggande och förvaltning i resterande upphandlingar. Ligger i linje med UHM:s basnivå. <p>TE: N/A.</p> <p>TF: Tilläggskrav till Telges miljökrav för premiering av entreprenörer som kan erbjuda en viss andel fossilfria transporter har tillämpats under 2020 i tre upphandlingar.</p> <p>TTE: Görs i samband med Telge Inköp (i förekommande fall)</p> <p>TÅ: Vid upphandling av tunga lastbilar och maskiner ställs krav på funktion med aktuella miljöbränslen såsom HVO, Etanol samt RME. Vid upphandling av bio25 olja till panncentraler krävs intyg av leverantören avseende hållbarhetsbesked. Det kan finnas äldre upphandlingar som inte fullt uppfyller dessa krav, men det ska ingå i förnyade upphandlingar.</p> <p>TTX: N/A.</p> <p>Tnät: Det finns för närvarande inte några krav som omfattar förnyelsebara bränslen och energieffektivitet. Detta kommer dock att komma med i kravställning till nästa upphandling.</p> <p>MN: Vi har inte direktupphandlat några transporter utan bara använt ramavtalen.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Förutsättningar handlar om dialog och krav på leverantörer. Det har inte varit aktuellt.</p> <p>OM: Ingen förändring från föregående år. Nämnden har avtal med en leverantör avseende persontransporter/omsorgsresor. I avtalet ingår miljökrav inkl. max. gräns för utsläpp och Euroklass, samt krav på att fordon som kan drivas med biodrivmedel ska till minst 80% köras på sådant bränsle.</p> <p>SN: Inga upphandlingar av den här typen har gjorts inom socialkontoret under 2020.</p> <p>ÄON: -</p> <p>KFN: Biblioteket förbereder för upphandling av en bokbuss där miljö- och klimatkrav är prioriterade.</p> <p>UN: Nämnden har inget eget måttvärde. Under året har kontoret inte deltagit i någon upphandling kopplad till transporter. Vid upphandlingar samverkar kontoret med Telge Inköp och använder de då de mallar och riktlinjer som finns för miljö- och klimatkrav i upphandlingsarbetet. Senast kontoret deltog i en upphandling kopplad till transporter var under 2018 och då ställdes krav på fordon och drivmedel när det gäller utsläpp och miljöklassning m.m.</p> <p>TN/SBN: I upphandlingar som görs av Telge Inköp finns rutiner för vilka miljökrav som ska uppfyllas i upphandlingar. Vid upphandling av markentreprenad ställs miljökrav på maskiner och transporter.</p> <p>KDN: Inom kultur och fritidsverksamheten ställs miljökrav vid upphandlingar. Kultur och fritidsnämnden har ett pågående arbete att förbereda upphandling till bokbussen, där detta är ett av de prioriterade områdena.</p> <p>Inom utbildningsverksamheten har inte gjorts någon upphandling under året kopplad till transporter. Vid upphandlingar samverkar kontoret med Telge Inköp och använder de då de mallar och riktlinjer som finns för miljö- och klimatkrav i upphandlingsarbetet.</p> <p>Inom samhällsbyggnadsverksamheten lyfts att i upphandlingar som görs av Telge Inköp finns rutiner för vilka miljökrav som ska uppfyllas i upphandlingar. Vid upphandling av markentreprenad ställs miljökrav på maskiner och transporter.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
2.2.5	<p>Energieffektivisering med minst 10 % i organisationen (med minst 2 % per år under målperioden) inom transporter, gatubelysning med flera områden.</p> <p>NULÄGE: Organisationen har hittills årligen uppnått målet.</p>	<p>KS (samordningsansvarig) TN, KFN samt nämnder och bolag som har transporter.</p>	<p>TN/SBN: Arbetet fortsätter med att byta ut kvicksilverarmaturer till LED. Detta ger en minskad energiåtgång. Vi har minskat förbrukningen av kWh för elstolpar (gatubelysningen) med 7% under 2020. Dock byggs staden ut och nya ljuspunkter tillkommer samt en ökad satsning på effektbelysning gör att en del av energieffektiviseringen från utbytet till LED äts upp. 2020 var rutinerna för omhändertagande av regnvatten inom eget driftområde samt pumparna i Mälaren i bruk hela året, lett till minskade transporter av vatten till parkytor.</p> <p>TF: N/A. Går inte att mäta. All vår el till belysning ligger på fastighetselen. Kommentar vid styrelsemöte: Under år 2020 har fokus varit på att kartlägga el-användningen och under år 2021 kommer arbete tillsammans med verksamheten om hur den kan påverka sin energianvändning (framförallt el) att inledas. Pga. problem med importen från Telge Nät (Se punkt 2.1.3) har möjlighet att använda energistatistik som presentationsunderlag i samtal med verksamheterna saknats.</p> <p>TB/TH: </p> <ul style="list-style-type: none"> • Telge Bostäder (el): +5,6% • Telge Hovsjö (el): -19,8 % <p>Siffror för TH är missvisande då minskningen i procent beror på försäljning av fastigheter under 2020. Ragas som gult då uppskattning av energieffektivisering från projekt under 2020 inte kan följas upp ännu.</p> <p>SH: SH har minskat sin elförbrukning senaste 10 åren med 33% vilket ger en årlig genomsnittlig reduktion med 3,3%.</p> <p>UN: Nämnden har inget eget mätvärde. När det gäller energianvändning så förlitar sig de pedagogiska verksamheterna på att Telge Fastigheter vid ombyggnationer, nybyggnationer och förvaltning av lokaler hittar energieffektiva lösningar, exempelvis när det gäller materialval, belysning, värme och ventilation.</p> <p>TE: N/A. Vi ingår i koncernens upphandling.</p> <p>TI: N/A. Ställer krav i upphandlingsstrategin</p> <p>TTE: Del 2 i att byta ut till LED lampor i utställningen. Energieffektivisering mäts och rapporteras av TF.</p> <p>TÅ: TÅ arbetar löpande med effektiviseringar av fordon och maskiner löpande utbyten av pumpar och fläktar mot mera energieffektiva. Det kan finnas äldre upphandlingar som inte fullt uppfyller dessa krav, men det ska ingå i förnyade upphandlingar</p> <p>TTX: N/A.</p> <p>Tnät: Löpande byter vi ut pumpar och fläktar till nya energieffektiva både till oss själva men även till övrigt fastighetsbestånd inom kommunen.</p> <p>MN: Inget resultat att redovisa</p> <p>Analys kring förutsättningar: Miljönämnden har inte gjort energikartläggning. Kontoret har svårt att följa upp energiförbrukningen i de lokaler vi hyr. Störst energiförbrukning i övrigt är troligen drivmedel till tjänstebilarna. Ambitionen är att minska och effektivisera användningen av bilarna. Volymen drivmedel har minskat men delvis ersatts med el. Nettoeffekten i energiförbrukning har inte kunnat beräknas.</p> <p>SN: Lokalerna hyrs via Telge Fastigheter som följer upp energiförbrukningen.</p> <p>ÄON: -</p> <p>OM: Utanför omsorgsnämndens ansvarsområde.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
2.2.5 (forts)			<p>KFN: I takt med uppdatering av kultur- och fritidskontorets anläggningar byts belysningen ut till mer energieffektiv LED-belysning. Konsthallen har minskat antalet utställningar. När det gäller val av konstnärer och projekteringar för den offentliga konsten finns återbruk med som en aspekt. Stadsscenen pekar på att det finns stora möjligheter att energieffektivisera scetekniken, men att en sådan uppdatering kräver omfattande investeringar. I övrig verksamhet är det svårt att bedöma energieffektiviseringen.</p> <p>KDN: Inom kultur och fritidsverksamheten byts belysning på anläggningarna till ledbelysning i takt med uppdatering av anläggningar. I övrig verksamhet är det svårt att bedöma energieffektiviseringen.</p> <p>Inom utbildningsverksamheten förlitar sig de pedagogiska verksamheterna på att Telge Fastigheter vid ombyggnationer, nybyggnationer och förvaltning av lokaler hittar energieffektiva lösningar, exempelvis när det gäller materialval, belysning, värme och ventilation.</p> <p>Inom samhällsbyggnad fortsätter arbetet med att byta ut kvicksilverarmaturer till LED, vilket ger en minskad energiåtgång. Under 2020 har förbrukningen av kWh för elstolpar (gatubelysningen) minskat med 7%. Dock byggs områden i kommunen ut och nya ljuspunkter tillkommer samt en ökad satsning på effektbelysning gör att en del av energieffektiviseringen från utbytet till LED äts upp.</p>
2.2.6	<p>Energianvändningen i nybyggda kommunalt ägda fastigheter ska minimeras, utifrån ett livscykelperspektiv, och minst uppnå standard för Miljöbyggnad silver.</p> <p>NULÄGE: Målet energibesparing nås enligt standard för Green Building.</p>	TF (samordningsansvarig), TH, TB.	<p>TB/TH: </p> <ul style="list-style-type: none"> • Lampan 28 är verifierad för Miljöbyggnad Silver sedan 2017. • Stockholmsberget fick sitt preliminära certifikat för Miljöbyggnad Silver under 2020. • Fornbacken är preliminärt certifierad för Miljöbyggnad Silver. Verifiering av certifieringen påbörjades under 2020 och förväntas färdigställas under 2021. <p>Inga nybyggda fastigheter har tillkommit under 2020.</p> <p>TF: Under 2020 färdigställdes inga nya fastigheter för TF. Vi har under året dock ett antal pågående nybyggnationsprojekt och i dessa har vi som krav att vi skall bygga i nivå med Miljöbyggnad Silver. Detta är ett krav som vi ställer på alla våra nybyggnadsprojekt idag.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
2.2.7	<p>Det kött som köps in till kommunens verksamheter skall vara producerat enligt svensk djurskyddslagstiftning och i så stor utsträckning som möjligt vara ekologiskt producerat eller viltkött.</p> <p>NULÄGE: Andelen svenskt kött uppgick år 2015 till 84 %. 43 % av köttinköpen är ekologiska.</p>	<p>UN (kostenheten samordningsansvarig), ÅON, OM, KDN, SN.</p>	<p>UN: Andelen inköpt kött (kött oberett och köttprodukter, alla köttslag) där råvarans ursprung är svensk är 85 %. Majoriteten av alla produkter på avtal klarar svensk djurskyddslagstiftning. Andelen ekologiskt kött är 40,5 %. Inköp av vilt uppgick till 3035 kg. Jämfört med föregående år är det särskilt andelen ekologiskt kött som har minskat. Anledningen till det är minskad tillgång på grund av störningar med anledning av pandemin och att andra kommuner höjt sin ambitionsnivå men även att det i stort sett inte går att få tag på fågelkött som är ekologiskt. När det gäller kött blir det i större utsträckning även en fråga om pris. Ekologiskt kött är mycket dyrt, särskilt när tillgången minskar, och inköp har stor påverkan på tillgänglig livsmedelsbudget.</p> <p>KDN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enhörna: Andelen inköpt kött (kött oberett och köttprodukter, alla köttslag) där råvarans ursprung är svensk är 83,6 %. Majoriteten av alla produkter på avtal klarar svensk djurskyddslagstiftning. Andelen ekologiskt kött är 41,5 %. Inköp av vilt uppgick till 140 kg. Se även svar från UN. • Järna: Andelen inköpt kött (kött oberett och köttprodukter, alla köttslag) där råvarans ursprung är svensk är 92,9 %. Majoriteten av alla produkter på avtal klarar svensk djurskyddslagstiftning. Andelen ekologiskt kött är 56,3 %. Inköp av vilt uppgick till 440 kg. Trots en minskad tillgång på ekologiska varor, med anledning av pandemin samt att andra kommuner höjt sin ambitionsnivå, har andelen ekologiskt kött ökat i Järna kommun jämfört med föregående år. Se även svar från UN. • Hölö/Mörkö: Andelen inköpt kött (kött oberett och köttprodukter, alla köttslag) där råvarans ursprung är svensk är 83,05 %. Majoriteten av alla produkter på avtal klarar svensk djurskyddslagstiftning. Andelen ekologiskt kött är 54,8 %. Inget inköp av viltkött. Se även svar från UN. • Vårdinge/Mölnbo: Andelen inköpt kött (kött oberett och köttprodukter, alla köttslag) där råvarans ursprung är svensk är 69,1 %. Majoriteten av alla produkter på avtal klarar svensk djurskyddslagstiftning. Andelen ekologiskt kött är 43,5 %. Inköp av vilt uppgick till 130 kg. Se även svar från UN. <p>OM: Inget inköp av vilt. 2% är ekologiskt. OBS! Kött och köttprodukter räknas in, av alla köttslag. Det köps mest in smörgåspålägg och kallskuret och där är tillgången på ekologiskt väldigt liten.</p> <p>SN: Andel ekologiskt kött är 50 %. Inga inköp av viltkött. Det kött som köpts in är 100% svensk råvara. Statistiken innefattar köp hos Martin & Servera samt leverantör av kaffe till kaffemaskiner (Café Bar). Inköp hos Coop Online, Willys samt ICA finns inte med. Andelen svenskt kött och ekologiskt kött är högre än 2019, varför målstatusen bedöms vara grön trots att mätningen i förhållande till målsättningen "i så hög utsträckning som möjligt" inte låter sig göras.</p> <p>ÅON: Andel ekologiskt kött är 26 %. Totala inköp av viltkött är 944 kg. Det kött som köps in följer till största majoritet svensk djurskyddslagstiftning, men vissa produkter som efterfrågas av äldreomsorgen finns inte att få tag i där alla krav i enlighet med svensk djurskyddslagstiftning uppfylls, t.ex. timbalkost. Vi ställer så höga krav det går, där vi fortfarande kan tillgodose de äldres behov och önskemål. Statistiken innefattar köp hos Martin & Servera, Arla samt leverantör av kaffe till kaffemaskiner (Café Bar). Inköp hos Coop Online, Willys samt ICA finns inte med.</p>

Målområde 3: Bebyggelse och transporter

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
3.1	<p>Södertälje kommun ska driva och verka för ett hållbart samhällsbyggande. Kommunens ambition ska vara välkänd och tydlig.</p> <p>NULÄGE: För att kunna göra en nulägesbedömning krävs en klassificering av planerade bostadsområden.</p>	SBN (samordningsansvar), TN, KS, KDN.	<p>TN/SBN: Vi jobbar löpande med kommunikation på kommunens webbplats sodertalje.se samt portalen Södertälje växer, men även sociala medier. Arbeta med ny Översiktsplan startade 2020, där fokus är hållbart samhälle. Vi deltar på Science Week varje år, där samhällsbyggnadskontoret deltog i flera programpunkter och berättar om hållbart samhällsbyggande. Alla planbesked bereds utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Vi uppdaterar vår markanvisningspolicy så att vår ambition blir känd för de aktörer som vill bygga i Södertälje. Under 2020 har vi arbetat med nya digitala sätt för att genomföra medborgardialoger och samrådsmöten. Planenheten har tillsatt en intern arbetsgrupp för att utveckla och förbättra metoder för mötesformer. Under 2020 lanserades Odlingsplattformen på sodertalje.se, en plattform för att inspirera och informera om odling, samt underlätta kontakterna med kommunen kring odlingsfrågor.</p>
3.2	<p>Klimat- och sårbarhetsaspekter ska beaktas i all planering och samhällsbyggande samt vid utveckling av befintlig bebyggelse.</p> <p>NULÄGE: Kommunen har själv tagit fram en risk- och sårbarhetsanalys utifrån klimatförändringarna och konsekvenser av översvämning för Södertälje tätort. Nuvarande översiktsplan tar hänsyn till ett förändrat klimat i viss utsträckning.</p>	SBN (samordningsansvar), KS, TN, TF, TH, TB, Tnät.	<p>TN/SBN: Alla detaljplaner som tas fram hanterar klimat och sårbarhetsaspekter, likaså vid beredning av samtliga planbesked. Förprövningsgruppen har en fast beredningsmall som bevakar att dessa frågor lyfts in i ett tidigt skede. Under 2020 har förprövningsgruppen arbetat med att ta fram riktlinjer för beredning av planbesked. Riktlinjerna ska tydliggöra vilka krav och kriterier som används vid bedömningen av planbesked och utgöra en grund för en likabehandling. Målet med riktlinjerna är:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. säkerställa en långsiktigt hållbar stadsutveckling för människa, miljö och samhälle, 2. Öka kvalitet och attraktivitet i den byggda miljön, 3. Tydliggöra och effektivisera planprocessen. <p>TB/TH: </p> <ul style="list-style-type: none"> • Dagvattenpilot med regnbäddar i Bergvik (Cittran 1 & 2) färdigställdes under 2020. • Utfall från intern dagvattenutredning som genomfördes 2019 används som underlag för framtida underhåll av fastigheter som har dagvattenproblematik. • Telges miljökrav i byggande och förvaltning används som ett kravdokument i samtliga byggprojekt, där flera av kraven behandlar hänsyn till klimataspekter. • Nybyggnadsprojekt kompletteras med ekosystemtjänstanalyser genomförd av intern personal för att identifiera klimat- och sårbarhetsaspekter. <p>TF: Vi använder Telges miljökravdokument vid planering av ny bebyggelse och vid utveckling av befintlig bebyggelse, dokumentet innefattar 59 stycken kravställningar inom sju huvudområden. Tolv krav är direkt kopplade till att minska bidraget till klimatförändring eller mildra effekten av förhöjda temperaturer och större nederbördsmängder. Kravställningar för att säkerställa behagliga inomhustemperaturer är nr II: Solvärmelast och I3: Termiskt klimat sommar, kravställningar som motverkar effekten av förhöjd temperatur eller ökad nederbörd är t.ex. U1: Befintliga ekosystem, U3: Områden utan skötsel, U4: Solskydd och U7: Lokalt omhändertagande av dagvatten. Vi kommer även att titta på den nya skyfallskarteringen för Södertälje som ett underlag i att identifiera kritiska platser för eventuell översvämning.</p> <p>Dessa åtgärder har bl.a. genomförts inom projekt Bårstaskolan, LSS Ekeby och i Lina VoO.</p> <p>KS: Arbeta pågår med att ta fram en plan för anpassning till ett förändrat klimat. Denna plan kommer att färdigställas under 2021. Arbetet utgår från risker med ett förändrat klimat som kommer att påverka hela kommunen. Arbetet är omfattande och kommunövergripande då det påverkar samtliga samhällsfunktioner. Medarbetare inom kommunorganisationen har deltagit på seminarier, arrangerade av Länsstyrelsen, i syfte att kunskapshöja organisationen inom klimatanpassning. Exempel på genomförda seminarier; klimatanpassning och översiktsplanering – exempel på hur andra kommuner arbetar, klimatanpassning och dricksvatten, klimatanpassning och riskhantering samt presentation av länets skyfallskartering.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
3.3	<p>Södertälje kommuns skolgårds- miljöer ska öka möjligheten för barn och unga att få tillgång och kunskap om ekosystemtjänster.</p> <p>NULÄGE: Idag finns ingen strategi eller uttalad gemensam syn på arbetet med ekosystemtjänster.</p>	<p>TF (samordningsansvar), UN, KDN, MN.</p>	<p>TF: Vi har bara ett projekt för närvarande som berör skolgårdsmiljöer (Bårstaskolan). I det projektet görs hela skolgården om. EST-analys är utförd och förbättringar identifierade och kommunicerade med Landskapsarkitekt. Hänsyn ha tagits till vilka träd, buskar, örter, bär, blommor som planteras men även att ängsmiljöer anläggs (där det idag är gräsmatta) och orörd natur bevaras. Även dagvatten och naturlig infiltration har prioriterats. Tillgång finns men ingen insats gällande kunskapsöverföring är inledd. Detta gäller en förskola.</p> <p>MN: De ekosystemtjänster som Naturskolan huvudsakligen jobbar med är friluftsliv och biologisk mångfald, men i de olika teman som hanteras berörs även ekosystemtjänster kopplade till naturens och samhällets kretslopp.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Naturskolan tar upp ekosystemtjänster i sina temadagar för skolklasser, och lär ut naturpedagogik till lärare. Under 2020 har miljönämnden gjort en utredning om hur Naturskolan kan nå fler och hur elever med hög tröskel kan nås i högre grad. Utredningen identifierade strategier som är utgångspunkt för Naturskolans fortsatta utveckling. Under 2020 har Naturskolan även samverkat med förskoleklasser som en målgrupp.</p> <p>UN/KDN: Nämnden har inget eget måttvärde. I alla nya miljöer, vid nybyggnationer av förskolor och skolor samt vid upprustning av förskole- och skolgårdar, görs en inventering av ekosystemtjänster genom Telge Fastigheter. Det är en uttalad målsättning att i alla miljöer satsa på ekosystemtjänster, oavsett om det handlar om att göra insektshotell, bevara gräsområden eller plantera nya träd. Telge Fastigheter har strukturer för hur detta arbete ska bedrivas. Under 2020 har en ny förskola färdigställts, Oxelgrenshagens förskola i Brunnsång, men inga förskole- eller skolgårdar har rustats upp. En ny inventering och prioritering av förskole- och skolgårdar i behov av upprustning har genomförts under 2020. För kompetensutveckling om ekosystemtjänster och hur dessa ska användas ur ett naturpedagogiskt perspektiv erbjuder Naturskolan utbildningar och temadagar för både lärare och elever. Under 2021 håller Naturskolan ett temaår om pollinerande insekter och kommer bland annat att sätta upp fler bostäder för pollinerande insekter.</p> <p>KDN, Järna (tillägg till samlat svar för samtliga KDN): När Järna KDN i februari 2021 beslutade om att godkänna förstudien förskole- och skolgårdar uppdrag också nämnden kontoret att återkomma till nämnden med en redovisning av förslag på åtgärder för Eneskolans skolgård, en redovisning kring hur förslaget säkerställer en trivsamt och vacker miljö som främjar lek och möjliggör kunskap om naturen, samt hur elever och lärare involveras.</p>
3.4	<p>Andelen kollektivtrafikhäna boenden ska öka genom att planera bostadsområden med goda förutsättningar för gång, cykel och kollektivtrafik.</p> <p>NULÄGE: saknas uppföljning.</p>	<p>SBN (samordningsansvar), KDN.</p>	<p>SBN/KDN: Planering med utgångspunkt i ÖP. Nya områden planeras med gång- och cykelvägar och förbereds för kollektivtrafik och vi försöker bygga bort sk "felände länkar" där gång- och cykelvägar saknas. Så att det finns en sammanhängande gång- och cykelväg från punkt A till punkt B.</p> <p>För kollektivtrafiken bygger vi så att det ska vara möjligt att köra kollektivtrafik i och i närheten av nya bostads- och verksamhetsområden. Vi för kontinuerliga diskussioner med trafikhusledningen för kollektivtrafik om vad som kan tillkomma i form av ny eller ändrad kollektivtrafik. Vid planering av nya bostadsområden och verksamhetsområden utgår vi från prio gång, cykel, kollektivtrafik.</p> <p>De områden som föreslås i våra strukturplaner har planerats utifrån ett perspektiv för att möjliggöra ett hållbart resande. Principen att förtäta inifrån och ut i kollektivtrafikhäna lägen har varit vägledande.</p> <p>KDN, Vårdinge/Mölnbo (tillägg till ovan samlade svar för samtliga KDN): Kommunalsnämnden har under hösten antagit ett nämndinitiativ om för att värna pendeltågstrafiken genom orten och lyfta detta som ett ilägg i kommande remisser avseende pendeltågstrafiken.</p>
3.5	<p>Utveckla landsbygdstrafiken och möjliggöra ett hållbart resande även i kommunens glesare delar.</p> <p>NULÄGE: Idag saknas möjligheten att kombinera olika färd sätt för att möjliggöra ett hållbart resande för boende på landsbygden.</p>	<p>TN (samordningsansvar), KDN.</p>	<p>TN/KDN: Inom samhällsbyggnadsverksamheten har ett nytt samarbete med Trafikförvaltningen och Nobina startats, och inom det så ska vi bland annat undersöka hur vi kan utveckla kollektivtrafiken på landsbygden så att den blir både mer effektiv och mer attraktiv.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
3.6	I samverkan med andra aktörer ska arbetet för att öka andelen som går, cyklar och åker kollektivt intensifieras. NULÄGE: 2015 gjordes ca 500 cykelpassager per dag över Målarbron. I december 2015 var gång- och cykelvägnätet 175 km långt i hela kommunen.	TN (samordningsansvar), SBN, KS.	TN/SBN: Den andra omgången av Vintercyklisten genomfördes, och en tredje omgång startades för vintern 2020/2021. Kommunen genomförde för första gången cykelkurser för vuxna nybörjare i samarbete med Cykelfrämjandet och med hjälp från Telge Bostäder. Ett utökat samarbete har inletts med Kollektivtrafikförvaltningen och Nobina för att utveckla kollektivtrafiken i Södertälje. Utbyggnaden av cykelvägnätet har fortsatt, med bland annat byggnationen av den regionala cykelvägen till Nykvarn, och andelen cykelvägar som fått ny beläggning har ökat väsentligt jämfört med tidigare år.
3.7	Södertälje ska fortsätta arbetet med hållbara transporter och förstärka arbetet med hållbar eldriven kollektivtrafik. NULÄGE: -	TN	TN: Södertälje kommun är en av aktörerna som står bakom ett nytt forskningsprojekt inom Trafikverkets TripleF-program. Tillsammans med bland annat Scania, hamnen, Söderenergi, Schenker, KTH, Sweco och Nykvarns kommun ska vi titta på elektrifiering av godsflöden och kollektivtrafik kopplade till logistikområdet Stockholm Syd/Almnäs. Ett nytt samarbete med SLL och Nobina ska titta på bland annat elektrifiering och effektivare trafikering med kortare restider för busstrafiken. Utbyggnaden av cykelvägnätet fortsätter, med bland annat färdigställandet av den regionala cykelvägen till Nykvarn.
3.8	Utveckla och investera i elinfrastruktur och förnyelsebara drivmedel i kommunen tillsammans med flera aktörer. Nuläge: 7 semi-laddstolpar för elbilar etablerades 2014 och det finns 3 tankställen för biogas i kommunen.	TN	TN: Under 2020 tillkom inga nya publika laddplatser. Anledningar till detta är dels att arbetet försåvårdades av Corona-pandemin, men främst att det saknas tillräckligt med el på de platser som är lämpliga. Ett projekt kommer att startas upp i samarbete mellan SBK och Telgebolagen, för att tillsammans kunna planera för och säkerställa att det framtida behovet av laddplatser kan mötas. TE: Se svar på 2.1.7.
3.9	Luften i Södertälje kommun ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas. Detta innebär att: <ul style="list-style-type: none"> • Halten av kvävedioxid ska inte överstiga 20 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett årsmedelvärde Nuläge: Södertälje ligger på gränsen eller strax över gränsen för att mätningar av kvävedioxid måste utföras, och om inget görs kommer mätningar börja under 2016–2017. Södertälje ligger redan över kvalitetsmålet (20 µg/m ³). <ul style="list-style-type: none"> • Halten av partiklar (PM10) ska inte överstiga 15 mikrogram per kubikmeter luft beräknat som ett årsmedelvärde Nuläge: Under 15 mikrogram PM10 per kubikmeter i gaturummet kommer inte nås så länge det finns tung trafik och dubbdäck i centrala Södertälje, däremot på en urban bakgrundsnivå (taknivå, representativ för hela Södertälje stad) kan miljökvalitetsmålet redan vara nått. Under 2014 låg årsmedelvärdet för PM10 på 25 µg/m ³ på Turingegatan och på 22 µg/m ³ vid Birkakorset.	MN (samordningsansvar), TN, SBN.	MN: Miljökvalitetsnormer för PM10 klarades 2020. Miljönämnden har i skrivande stund inte tillgång till aktuella mätvärden för kvävedioxid. För att uppnå och bibehålla målet på lång sikt behöver sannolikt både trafik och byggnation anpassas och begränsas vid hårt belastade vägar. Analys kring förutsättningar: Kommunen följer det åtgärdsprogram för kvävedioxid och partiklar som fastställdes av länsstyrelsen 2012. Mätning av PM10 och kvävedioxid sker vid Turingekorset och vid Birkakorset. Tekniska nämnden och samhällsbyggnadskontoret sammanställer mätresultat och råder över de åtgärder som ska vidtas. Frågan om minskad trafik ligger också på samhällsbyggnadskontoret. TN/SBN: Dammbindningen med CMA har utökats med fler tillfällen och till att även omfatta Birkakorset. Antalet överskridanden av miljökvalitetsnormen för PM10 minskade från 23 dygn år 2019 till 7 dygn under 2020. 2020 blir det första året sedan mätningarna startade som miljökvalitetsmålet nås. En del av denna framgång kan tillskrivas dammbindningen, men den främsta anledningen är att trafiken i Turingekorset minskade under vårmånaderna med ca 20% på grund av Coronapandemin. Även antalet tillfällen då timmedelvärdet för kväveoxid överskreds minskade, från 64 timmar år 2019 till 16 timmar år 2020. Vi arbetar kontinuerligt för att förbättra förutsättningarna för gång, cykel och kollektivtrafik så att andelen biltrafik ska minska, och har även pausat alla bebyggelseplaner som tillför ytterligare trafik till Turingekorset. Kommunen fortsätter att verka för att en ny passage ska byggas under eller över Södertälje kanal, så att trafiken kan fördelas över fler snitt.

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
3.10	Vid planering, byggnation och förvaltning läggs stort fokus på att såväl skapa nya som att bevara och stärka befintliga ekosystem och ekosystemtjänster. Nuläge: -	SBN (samordningsansvar), TN, MN, TB, TF, TH.	<p>SBN/TN: Inom parkplaneringen har flera lekplatser byggts eller rustats upp där växtvalet till nya och befintliga rabatter har anpassats för att gynna pollinatörer. På några ytor har det anlagts ängar eller gräsmattan släppts upp. Löckplanteringar har utökats på flera ytor med lökar som gynnar pollinatörer och inte är invasiva. Inom komplementodling har rådgivningen om växtval som gynnar pollinatörer fortsatt även i år. Vid planeringen av nya odlingslotter har vi ritat in en häck med bloming för pollinerare och bär till djurlivet. Det anläggs även en permanent ängsyta. På några platser i både Södertälje och Järna har odling på allmän platsmark startats upp eller förberetts för uppstart 2021.</p> <p>I Glasberga har dagvattenproblematik setts över och en plan för installation av dagvattendammar under 2021 har tagits fram. I planering av nya växtbäddar anpassas uppbyggnaden för att gynna såväl växtlighet som att ta tillvara på dagvatten. Kartläggning, bekämpning och utveckling kring arbetssätt att hantera invasiva arter har påbörjats. I planskedet har arbete pågått med att bevara eller planera för grönytor som kan stärka ekologiska samband och utpekade gröna stråk och kilar. Arbete med att säkra andelen gröna och genomsläppliga ytor vid ny exploatering i detaljplaner har gjorts.</p> <p>TB/TH: </p> <ul style="list-style-type: none"> • Ekosystemtjänstinventeringar inför planerad byggnation har gjorts i tre projekt. Hänsyn till skapande och bevarande av ekosystemtjänster kommer därför göras. • Ängsblomster har anlagts på alla sluttande ytor längs Östergatan 35-41 för att för-stärka EST och pollinering. • Plantering av ängsytor i Pershagen. • Deltagande i kommunens Lökprojekt (Lina Hage) • Feriepraktikanter har arbetat med att anordna planteringsytor med blomster ute i bostadsområden som stärker mångfald och pollinering, t.ex. innergård på Hubben, i Brunnsäng, på Granövägen. • En inventering av gräs- och grönytor i AOBO:s bestånd som kan omvandlas till äng eller annan plantering påbörjades under 2020, för mer strategisk planering. <p>TF: Se punkt 1.7.</p> <p>MN: Miljönämnden arbetar med ekosystemtjänster som ett integrerat perspektiv i förvaltningen av naturmark och vatten, till exempel genom vattendragsrestaurering.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Kartläggning har påbörjats av områden/platser lämpliga för våtmarker i kommunens geografi - ekosystemtjänster biologisk mångfald och vattenrening. Färdigställt utredning av vilka områden på kommunägd mark som är särskilt värdefulla - ekosystemtjänsterna biologisk mångfald och friluftsliv. Utredningen är användbar och viktig som underlag för fysisk planering och grönstrategi.</p>

Målområde 4: Konsumtion och beteende

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.1	<p>Södertälje kommun ska minska användningen av skadliga kemikalier i organisationen.</p> <p>Nuläge: Handlingsplanen för en giftfri vardag är under framtagande och bedöms antas under 2018.</p>	<p>KS (samordningsansvar), samtliga nämnder och bolag.</p>	<p>KS: Under slutet av 2020 påbörjades planeringen av att revidera kemikalieplanen. En ny reviderad version beräknas vara färdig i slutet av 2021.</p> <p>SH: SH har lyckats ta bort 49 kemikalier under året (13 togs bort direkt och 36 st arkiverades från början för att se om de senare skulle behöva utnyttjas). Införande av kemikaliehanteringssystemet har varit en lyckad insats hos SH, där kontrollen över kemikalier, deras risker och hur de skall hanteras har ökat betydligt. Nu finns kemikalierna riskbedömda i systemet.</p> <p>TB/TH: Se svar under mål 4.11 samt i målen i kemikalieplan.</p> <p>TI: Inför varje upphandling fyller kund i upphandlingsstrategi med de miljökrav som ska ställas. Kemikaliekrav ingår. Miljökraven följs sedan upp. TI har inga skadliga kemikalier i den egna verksamheten.</p> <p>TTE: Kemikaliehantering. Kemikalieansvariga har fått erforderlig utbildning före delegering av ansvar enligt krav. Beslut om att införa den koncerngemensamma appen för uppföljning och utvärdering.</p> <p>TTX: Säkerhetsdatablad och kemikalielistan är uppdaterade. Arbetar inte med farliga kemikalier.</p> <p>Tnät: Eco online i drift</p> <p>TF: Städ i egen regi: produkt innehållande riskminskningsämne utfasad. Byggnation och förvaltning: Telges miljökrav tillämpas, kravområde material innehåller krav på användning av varor som ger minimal hälso- eller miljömässig påverkan kopplad till PRIO-egenskaper enligt Kemikalieinspektionen (dvs. cancerframkallande-, reproduktionsstörande-, hormonstörande-, allergiframkallande ämnen m fl.). Detta följs upp genom materialbedömningsverktyget Sunda Hus Miljödata.</p> <p>TÅ: Eco online i drift</p> <p>TE: N/A.</p> <p>MN: Miljökontoret använder få kemikalier i verksamheten och prioriterar i så fall inköp av miljömärkta produkter. I kemikalieplanen har miljönämnden en åtgärd nr 4.5.1) Att arbeta med kemikalier enligt sin tillsynsplan, med särskilt fokus på barns vardagsmiljö. Under 2020 har tillsyn gjorts för att följa upp skolornas egenkontroll enligt miljöbalken. Genom egenkontrollen ska de visa att de har ordning på bland annat kemikaliehanteringen.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Nämnden har delat ansvar i kemikalieplanens åtgärder nr 4.2.1, 4.2.2, som rör kemikalieförteckningar och utfasning inom organisationen. Dessa punkter har berörts genom tillsyn av egenkontroll på kommunala skolor. Nämnden har även delat ansvar i punkterna 4.3.1, 4.3.2 och 4.3.3, som rör upphandling och inköp. Dessa punkter har inte varit aktuella under 2020.</p> <p>OM: (MÄF): Använder sig av ramavtal som bör vara korrekta utifrån miljö- och klimatkrav. (VFF): Inköp sker enligt avtal. Rutin är framtagen för hantering och inköp av kemikalier.</p> <p>ÅON: HS: Inga skadliga kemikalier används i verksamheten utöver vad som finns i tex vissa läkemedel men där har vi koll på hur dessa ska hanteras användningen av dessa kan HS-enheten inte påverka. Ordinärt boende: De produkter som används exempelvis vid rengöring/ tvätt och disk köps in i enlighet med upphandlat material. Vård- och omsorgsboende: Vi beställer utifrån det som är upphandlat och förhoppningsvis är miljöklassat</p> <p>SN: Samtliga berörda verksamheter har upprättade kemikalieförteckningar.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.1 (forts)			<p>KFN: Inom kultur- och fritidskontoret beaktas detta vid inköp. Att rengöringsprodukter ska vara nedbrytningsbara och miljövänliga är ett exempel. Även i den offentliga konsten beaktas att det inte får ingå skadliga kemikalier. Förråden på anläggningarna har genomgått kontroll under året för att säkerställa att de regler som gäller för förvaring efterföljs samt att produkterna som används är miljövänliga.</p> <p>UN: Förskolan i Södertälje gjorde sin första utrensning av leksaker och andra produkter, kopplat till Giftfri förskola, för flera år sedan. Då genomfördes även kompetensutvecklingsinsatser som idag gör att medvetenheten om dessa frågor är stor i organisationen. Kommunen har nu en egen kemikalieplan och utifrån den fortsätter arbetet för alla verksamheter med utrensning och utfasning av produkter som inte är bra utifrån ett kemikalieperspektiv. I verksamheternas egenkontroll inventeras och dokumenteras de kemiska produkter som trots allt finns och behövs. Upphandlingar genomförs i samverkan med Telge Inköp och kravdokument för att säkerställa ett kemikalieperspektiv finns. Ny- och ombyggnationer genomförs i samverkan med Telge Fastigheter och då används ett produktvalssystem (Sunda Hus) för att säkerställa att bra material används.</p> <p>TN/SBN: Åtgärder har gjorts under året för att nå målet men effekten kan inte ses ännu. Vi kommer i samtliga enheter under 2021 arbeta med full kraft för att uppnå målet innan 2022. Corona-pandemin har gjort att arbetet med att minska kemikalieanvändning har gått på sparlåga. Vi har inte uppfyllt målet med full implementeringen av Ecoonline. Den kemikalieansvarige kommer under året att arbeta tillsammans med gruppcheferna. Målet är att uppnå full dokumentering, fungerande rutiner och ett aktivt Ecoonline innan 2022.</p> <p>Ett mindre försök med hetvatten på parkslide har gjorts under 2020. Det har varit en svårighet i att skala upp det arbetet, då mycket är oklart när det gäller kunskapen runt bekämpning av parkslide.</p> <p>Förutsättningar för att lyckas under kommande år är att vi har en dialog med Telge Återvinning, om omhändertagande av materialet. Det finns lovande försök i grannkommuner, där storskalig hantering har fungerat. Vi får komma överens om ett försöksupplägg under 2021, för att hitta en fungerande modell för hantering av materialet. Fel skött kan det orsaka stora problem med förökning och spridning, vilket skulle bli kontraproduktivt. Vi ska göra olika försöksupplägg med bekämpningsmetoder. En utvärdering kan då ge oss en hjälp att hitta det effektivaste sättet att bekämpa de invasiva växterna.</p> <p>KDN: Inom kultur och fritidsverksamheten beaktas detta vid inköp. Inom förening och anläggning har förråden genomgått revision och de regler som gäller för förvaring efterföljs samt produkterna som används är miljövänliga.</p> <p>Inom utbildningsverksamheten har förskolan i Södertälje gjort sin första utrensning av leksaker och andra produkter, kopplat till Giftfri förskola, för flera år sedan. Då genomfördes även kompetensutvecklingsinsatser som idag gör att medvetenheten om dessa frågor är stor i organisationen. Kommunen har nu en egen kemikalieplan och utifrån den fortsätter arbetet för alla verksamheter med utrensning och utfasning av produkter som inte är bra utifrån ett kemikalieperspektiv. I verksamheternas egenkontroll inventeras och dokumenteras de kemiska produkter som trots allt finns och behövs. Upphandlingar genomförs i samverkan med Telge Inköp och kravdokument för att säkerställa ett kemikalieperspektiv finns. Ny- och ombyggnationer genomförs i samverkan med Telge Fastigheter och då används ett produktvalssystem (Sunda Hus) för att säkerställa att bra material används.</p> <p>Inom samhällsbyggnad har åtgärder har gjorts under året för att nå målet men effekten kan inte ses ännu. Samtliga enheter kommer under 2021 arbeta med full kraft för att uppnå målet innan 2022. Covidpandemin har gjort att arbetet med att minska kemikalieanvändning har gått på sparlåga. Kontoret har inte uppfyllt målet med full implementeringen av Ecoonline. Den kemikalieansvarige kommer under året att arbeta tillsammans med gruppcheferna. Målet är att uppnå full dokumentering, fungerande rutiner och ett aktivt ecoonline innan 2022.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.1 (forts)			<p>Ett mindre försök med hetvatten på parkslide har gjorts under 2020. Det har varit en svårighet i att skala upp det arbetet, då mycket är oklart när det gäller kunskapen runt bekämpning av parkslide.</p> <p>Förutsättningar för att lyckas under kommande år är att vi har en dialog med Telge Återvinning, om omhändertagande av materialet. Det finns lovande försök i grannkommuner, där storskalig hantering har fungerat. Vi får komma överens om ett försöksupplägg under 2021, för att hitta en fungerande modell för hantering av materialet. Fel skött kan det orsaka stora problem med förökning och spridning, vilket skulle bli kontraproduktivt.</p> <p>Vi ska göra olika försöksupplägg med bekämpningsmetoder. En utvärdering kan då ge oss en hjälp att hitta det effektivaste sättet att bekämpa de invasiva växterna.</p>
4.2	<p>Det övergripande målet för kommunens avfallsarbete är högre resurshushållning. EU:s avfallshierarki ska vara vägledande för avfallsarbetet på alla nivåer i Södertälje och det konkreta avfallsarbetet styrs och följs upp genom kommunens avfallsplan.</p> <p>Nuläge: Arbetet med den antagna avfallsplanens mål och åtgärder är påbörjat.</p>	<p>TN (samordningsansvar), TÅ, TB, TF, TH.</p>	<p>TN: Avfallsplan 2030 beslutades av kommunfullmäktige december 2020 och första handlingsplanen gäller 2021–2023. Första uppföljning blir 2022 och under 2021 är det viktigt att arbetet börjar inkluderas i alla kommunens verksamheter.</p> <p>TB/TH: </p> <ul style="list-style-type: none"> • Fraktioner för att sortera avfallet redan i lägenheten ges till hyresgäster vid alla moderniseringsprojekt som omfattar kök. Samma gäller nyproduktion. Antal fraktioner beror på lägenhetens storlek och möjlighet, men ambitionen är att efterleva Telges miljökrav där målsättningen är Miljönärens 8 fraktioner. • FNI/BNI har införts i totalt 15 områden t.o.m. årsskiftet 2020/21 (och påbörjat i fler områden). Under 2020 har 3 435st bostäder fått sorteringsmöjlighet (målet för 2020 var 3 000 bostäder). Arbeta med att införa FNI/BNI fortsätter under 2021. Totalt har 6 348 hushåll i beståndet nu FNI/BNI. • Minska nedskräpning: deltagande i Håll Södertälje Rent. Markdekaler med budskap för att förebygga nedskräpning sattes på brunnslock i Lina Hage, Hovsjö och Brunnsång. • Krav på att fraktioner för bygg- och rivningsavfall ska finnas samt en max-andel i procent (2%) för deponiavfall ställs i byggprojekt med hjälp av Telges miljökrav vid byggande och förvaltning. • Vi har varit på plats i flera områden för att informera om källsortering och besökskort till ÅVC (Västergård, Mölnbo, Saltskog, Lina Hage och Hovsjö tillsammans med Rullande återvinningen, Järna, Västra Blombacka, Centrum, Grusåsen. • Sorteringsguide samt information om hur man sorterar har delats ut till alla hyresgäster i de fastigheter som vi har infört FNI (3 400 st). <p>TÅ: Ny avfallsplan har tagits fram för perioden 2021–2030. Avfallsplanen innehåller en handlingsplan för olika aktiviteter för att stimulera hållbar resurshandling och begränsade utsläpp av växthusgaser. Ny handlingsplan tas fram vart 2–3 år.</p> <p>TF: Mål 7.1 i avfallsplanen 2015–2020 anger "Senast år 2020 ska minst 70 viktprocent av icke farligt bygg- och rivningsavfall återanvändas eller återvinnas." Telges miljökrav som används inom byggnation och förvaltning har högre ställda krav. Inom nybyggnation för högst 2% av avfallsvikten deponeras och inom ombyggnation/underhåll för högst 10% av avfallsvikten deponeras. Inga avvikelser från kravställningen har noterats under 2020.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.3	<p>Andelen miljömärkta varor och tjänster ska öka och följas upp. Kommunen ska ställa avancerade miljökrav som följs upp i de prioriterade områdena: giftfri förskola, begränsad klimatpåverkan och sociala villkor.</p> <p>Vid upphandling ska livscykelperspektiv, som även omfattar ekonomiska aspekter, beaktas.</p> <p>Nuläge: 2015 finns ingen systematisk uppföljning.</p>	<p>TI (samordningsansvar), alla nämnder och bolag.</p>	<p>TI: Inför varje upphandling fyller kund i upphandlingsstrategi med de miljökrav som ska ställas. Kemikaliekrav ingår. Miljökrav har ställts i 81 upphandlingar under 2020. Miljökraven följs sedan upp.</p> <p>TF: Telge Fastigheter använder sig av sitt interna miljökravsdokument "Miljökrav vid byggande och förvaltning av lokaler och bostäder" vid upphandlingar. Dessa krav gäller utöver kraven i BBR (Boverkets byggregler). 13,5% av kraven är direkt kopplade till materialval, dessa krav följs upp via materialdatabasen Sunda Hus Miljödata och säkerställer att vi arbetar för en giftfri förskola.</p> <p>Vi har arbetat med stommens klimatpåverkan inom t.ex. LSS Ekeby och Bårsta-skolan genom att ställa krav på grön betong.</p> <p>RAG har bedömts gul utifrån att vi i dagsläget inte har kravställning, rutiner eller befintligt arbete som i tillräcklig omfattning styr vår verksamhet mot begränsad klimatpåverkan, detta omfattar såväl utsläpp från byggnation och transporter.</p> <p>MN: Miljönämnden har inte gjort några sådana upphandlingar under 2020</p> <p>Analys kring förutsättningar: Vi har i samband med ny central upphandling av arbetskläder försökt få in miljökrav gällande kemikalieinnehåll, mikroplaster och möjlighet att kunna avropa arbetskläder i naturmaterial. Kontoret har inte kompetensutvecklats om kravställning i upphandlingsfrågor.</p> <p>OM: -</p> <p>ÅON: -</p> <p>SN: Detta regleras genom upphandling. Socialkontoret har inte någon samlad statistik för andelen miljömärkta varor och tjänster. Detta bör kunna följas upp av Telge Inköp.</p> <p>KFN: Inom kultur- och fritidskontorets verksamheter väljs miljövänliga varor när det är möjligt och miljökrav ställs i upphandlingar. Biblioteket bidrar till minskad resursförbrukning genom sin utlåningsverksamhet. Biblioteket tar även betalt för kopiering och utskrifter för att minska på papperslöseri.</p> <p>UN: Nämnden har inget eget mätvärde. I de upphandlingar som Södertälje kommun genomför finns en uppförandekod som anbudsgivarna förbinder sig att sträva mot. Uppförandekoden bygger på FN Global Compacts 10 principer inom områden som mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och miljö. Då Telge Inköp medverkar i alla upphandlingar säkerställs att frågan om kontoren vill ha särskilda miljökrav ställs. På mindre utvecklade marknader där miljöprodukter inte är vanligt förekommande är det dock ofta synonymt med stora kostnadsökningar. I några av de senast genomförda upphandlingarna, lekmaterial och städ- och hygienmaterial, har kontoret säkerställt att kommunens kemikalieplan varit en del av upphandlingsunderlaget. Mer samordning och kompetensutveckling i upphandlingsfrågor kan behövas för att uppnå större effekt inom detta område. Det handlar om att ta fram en korrekt och relevant kravställan vid upphandling av nya avtal och att avtalstroheten därefter är hög. Utbildningskontoret har under året anställt en controller som bland annat ska arbeta med just avtals- och inköpsamordning. Genom detta kommer arbetet med att följa upp avtalstrohet att bli mer systematisk och strukturerad.</p> <p>TN/SBN: I de upphandlingar som kontoret medverkar i så finns det inte tydliga riktlinjer eller kunskapsstöd för hur miljökrav ska ställas. Livscykelperspektiv beaktas inte på ett systematiskt sätt. För att kunna använda livscykelperspektiv behövs verktyg och kunskapsstöd.</p> <p>Vid val av lekutrustning väljs hållbara material, bl.a. har gummiastfält ersatts med kork inom två projekt. Vid mindre upphandlingar och direktinköp läggs stor vikt på hållbara material, ex. vid inköp av redskap till komplementodling. Även vid inköp av virke till diverse byggnationer ställs kravet om oragnowood.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.3 (forts)			<p>KDN: Inom kultur och fritidsverksamheten väljer miljövänliga varor när det är möjligt, har med miljökrav i upphandlingar. Biblioteket som verksamhet arbetar hela tiden med att minska på resursslöseriet då samma bok kan lånas om och om igen. Vi tar betalt för kopiering och utskrifter allt för att minska på papperslöseri.</p> <p>Inom utbildningsverksamheten lyfts att i de upphandlingar som Södertälje kommun genomför finns en uppförandekod som anbudsgivarna förbinder sig att sträva mot. Uppförandekoden bygger på FN Global Compact 10 principer inom områden som mänskliga rättigheter, arbetsvillkor och miljö. Då Telge Inköp medverkar i alla upphandlingar säkerställs att frågan om kontoren vill ha särskilda miljökrav ställs. På mindre utvecklade marknader där miljöprodukter inte är vanligt förekommande är det dock ofta synonymt med stora kostnadsökningar. I några av de senast genomförda upphandlingarna, lekmaterial och städ- och hygienmaterial, har kontoret säkerställt att kommunens kemikalieplan varit en del av upphandlingsunderlaget. Mer samordning och kompetensutveckling i upphandlingsfrågor kan behövas för att uppnå större effekt inom detta område. Det handlar om att ta fram en korrekt och relevant kravställan vid upphandling av nya avtal och att avtalstroheten där- efter är hög. Utbildningskontoret har under året anställt en controller som bland annat ska arbeta med just avtals- och inköpsamordning. Genom detta kommer arbetet med att följa upp avtalstrohet att bli mer systematisk och strukturerad.</p> <p>Inom samhällsbyggnad lyfts att vid val av lekturstuning väljs hållbara material, bl.a. har gummiastfalt ersatts med kork inom två projekt. Vid mindre upphandlingar och direktinköp läggs stor vikt på hållbara material, ex. vid inköp av redskap till komplementodling. Även vid inköp av virke till diverse byggnationer ställs kravet om oragnowood.</p> <p>TE: Vi följer koncernens och Telge Inköps riktlinjer och har därmed miljökrav vid upphandling.</p> <p>TTE: Ekoproduktvärdet ska öka från 2017 års nivå 26,7%, erhålls från kostenheten.</p> <p>TÅ: Där så är möjligt läggs detta in i upphandlingen.</p> <p>TTX: N/A Inga upphandlingar.</p> <p>SH: SH tar med detta i upphandlingar där det är applicerbart.</p> <p>TB/TH: Telge Bostäder använder sig av sitt interna miljökravsdokument "Miljökrav vid byggande och förvaltning av lokaler och bostäder" vid upphandlingar. Dessa krav gäller utöver kraven i BBR (Boverkets byggregler). 13,5% av kraven är direkt kopplade till materialval, dessa krav följs upp via materialdatabasen SundaHus. Vidare har UHM:s hållbarhetskriterier för städtjänster, avancerade krav, använts vid upphandling av lokalvård.</p> <p>Revidering och aktualisering av kravdokument sker Q1-Q2 2021.</p> <p>Tnät: Där så är möjligt läggs detta in i upphandlingen.</p> <p>KS: Klimatnätverket på Södertörn har genomfört ett webinarie, i samarbete med projektet <i>Fossilfritt 2030 - transporter och resor i Stockholms län</i>, med ca 50 deltagare på temat: Klimatkrav och uppföljning av byggentreprenörer. Målgruppen för webinariet var upphandlare och miljöstrateger.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.4	<p>Andelen av kommunens ekologiska livsmedelsinköp ska årligen öka.</p> <p>Nuläge: Samtliga kommunägda skol- och förskolekök är KRAV-certifierade och de ekologiska livsmedlen i hela den kommunala organisationen uppgick år 2016 till 56 % vilket är en minskning från 2015 med 1 %.</p>	<p>UN (kostenheten är samordningsansvarig), ÅON, OM, KDN, SN.</p>	<p>UN: Andel ekologiska inköp är 71,0 %, att jämföra med 72,0 % året innan. Ekologiska odlare är oftast mindre verksamheter och under pandemin har dessa haft störningar i verksamheten. Vi ser nu en större bristsituation när det kommer till ekologiska varor och bidragande till detta är även att andra kommuner höjt sin ambitionsnivå gällande ekologiska inköp. Det finns en stor risk att denna trend fortsätter även kommande år men arbetet utgår fortsatt från målet att andelen ekologiska inköp ska öka.</p> <p>KDN:</p> <ul style="list-style-type: none"> Enhörna: Andel ekologiska inköp är 66,1 % att jämföra med 72,2 % året innan. Se även svar från UN. Järna: Andel ekologiska inköp är 70,1 %, att jämföra med 68,8 % året innan. Trots en tilltagande bristsituation när det kommer till ekologiska varor har andelen ekologiska inköp ökat något i Järna kommun. Se även svar från UN. Vårdinge/Mölnbo: Andel ekologiska inköp är 65,4 %, att jämföra med 72 % året innan. Se även svar från UN. Hölö/Mörkö: Andel ekologiska inköp är 68,3 %, att jämföra med 76 % året innan. Se även svar från UN. <p>OM: 54,8 %. Resultatet avser Café-verksamhet inom daglig verksamhet. Övriga inköp av mat väljer den enskilda brukaren själv. Målet är att handla ekologiskt men ingen mätning förekommer.</p> <p>SN: 75,7 %. Statistiken innefattar köp hos Martin & Servera samt leverantör av kaffe till kaffemaskiner (Café Bar). Inköp hos Coop Online, Willys samt ICA finns inte med.</p> <p>ÅON: -40,1 %</p>
4.5	<p>Södertälje kommun ska i sina avtalsupphandlingar skapa förutsättningar, inom ramen för LOU, för att få in mer produkter som producerats lokalt, regionalt och nationellt, så att inköpsandelen främst ökar för produktgrupperna kött, ägg och mejeri, grönsaker, spannmål men även övriga produktgrupper som finns att tillgå.</p> <p>Nuläge: Statistiken är idag bristfällig och täcker endast delar av de lokala och regionala produkterna.</p>	<p>UN (kostenheten samordningsansvarig), KS, TI.</p>	<p>UN: På avtal idag finns produkter från lokala företag så som Saltå Kvarn, Lantmännen Cerealia, DeVilda, Pane Italiano, Under Tallarna och Eko-Odlarna i Telje. Arla levererar mejeriprodukter där stor del av tillverkningen sker i Mejeriet i Kallhäll. Andelen produkter med tillverkningsland Sverige 2020 var 62,9 % (från de leverantörer som levererar statistik till uppföljningsprogrammet).</p> <p>TI: Inför varje upphandling fyller kund i upphandlingsstrategi med de miljökrav som ska ställas. KemikaliekraV ingår. Miljökraven följs sedan upp.</p>
4.6	<p>Andelen källsorterat klosettavfall som hygieniseras och återförs till odling ska öka.</p> <p>Nuläge: Källsortering av avfallsfraktioner ger generellt bättre förutsättningar att uppnå renare kretslopp för växtnäring. I kommunen finns återföringsystem för källsorterat klosettavfall genom anläggningen vid Hölö. Därutöver finns lantbruk som tar emot källsorterad humanurin för användning i odling.</p>	<p>MN (samordningsansvar), TN, TÅ, Tnät, SBN</p>	<p>MN: Fler hushåll installerar avloppssystem där klosettvatten sorteras.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Miljönämnden arbetar aktivt för målet genom tillsyn på befintliga avlopp och krav kring kretsloppsanpassning för nya avlopp. Källsortering och kretslopp är ledord i kommunens VA-policy.</p> <p>TÅ: Telge Återvinning separerar det fasta klosettavfallet från kontorsbyggnader i separat tank. Tanken töms kontinuerligt och avfallet transporteras till Syvab för hygienisering och återföring till odlingsmark.</p> <p>Tnät: Miljökontoret önskar att vakuumtoaletter installeras i nybyggen. De bedriver "försäljningsarbetet" men kunden väljer själv så länge deras anläggning uppfyller uppställda miljökrav. Alla Vacuum-wc i Södertälje kommun går till Hölö Våtkompost oavsett vart de ligger. Tankar (med svartvatten) i områdena Hölö/Mörkö/Järna dvs i närheten av Hölö våtkompost prioriteras till denna anläggning. I de ifall kunden har en BDT anläggning går de inte till Hölö våtkompost.</p> <p>TN/SBN: Inget arbete bedrivs</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.7	<p>Kunskapen och medvetenheten om miljöfrågor, hållbar konsumtion samt värdet av biologisk mångfald och ekosystem ska öka.</p> <p>Nuläge: Arbetet med att sprida och höja kunskapsnivån om hållbar utveckling i kommunen pågår inom många områden, t.ex. Hållbara kartan, Miljönären för bättre källsortering, Energi- och klimatrådgivning. Inom Naturcentrum sker utbildning av skolelever och lärare om natur och hållbar utveckling (med utomhuspedagogiska metoder), naturvård, naturskydd, guidningar för allmänheten m.m.</p>	<p>MN (samordningsansvar), KS, UN, KDN i samverkan med alla nämnder och bolag.</p>	<p>MN: Miljönämnden arbetar kontinuerligt med att sprida kunskap och medvetenhet om miljöfrågor inom sina ansvarsområden. Det görs integrerat inom naturskolans verksamhet, genom evenemang och guidningar samt även inom tillsynen.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Resurser behövs för att utbilda kommunens kontor och bolag.</p> <p>SH: SH planerade en miljöutbildning för nyanställda samt en utbildningsdag för samtliga anställda som blivit framflyttad till 2021 p.g.a. rådande pandemi. Dessa frågor ingår som en del i daglig drift och uppföljning.</p> <p>TB/TH: </p> <ul style="list-style-type: none"> Arbetet med att utveckla den interna miljöutbildningsserien som togs fram 2019 har fortsatt under 2020. På grund av rådande covid-situation fick utbildningen planeras om till digitalt format. Detta försenade arbetet med utbildningen, men materialet är färdigställt och disciplinpassat beroende på yrkesgrupp. Det är planerat att bolagets drift och hantverk ska ta del av utbildning under Q1 2021. Arbetet med att utveckla utbildningen för fler enheter kommer att fortsätta under 2021. Informationsinsatser om pollinering och ekosystemtjänster för samtliga medarbetare på AOBo gjordes under Pollineringsveckan via intranätet och mejlutskick. Detta gjordes i samband med Pollineringsveckan där kommunens material länkades. Nyhetsbrev om miljö, hållbarhet och bygg skickades till medarbetare i projekt-enhet och fastighetsutveckling på månadsbasis Q1-Q2. Artiklar och information om ekosystemtjänster, pollinering, miljö- och socialmässig hållbarhet delades till hyresgäster via tidningen TelgeBo under Q3. Ängsblomster har planterats i bland annat Grusåsen tillsammans med feriepraktikanter, där kunskap och synliggörande av pollinering som ekosystemtjänst har förstärkts. Insatser för att höja ungdomars medvetenhet: feriepraktikanter har fått information och genomgång av olika växters och utemiljöers värden/nyttor, samt om biologisk mångfald och pollinering. Kunskapsinsatser för hyresgäster sker via portvakterna (arbetsmarknads- och boprojekt) som informerar hyresgäster om bl.a. sopsortering (miljö och hållbar konsumtion). Vi har varit på plats i flera områden för att informera om källsortering och besöks-kort till ÅVC (Västergård, Mölnbo, Saltskog, Lina Hage och Hovsjö tillsammans med Rullande återvinningen, Järna, Västra Blombacka, Centrum, Grusåsen). Sorteringsguide samt information om hur man sorterar har delats ut till alla hyresgäster i de fastigheter som vi har infört FNI (3400 st). <p>TE: I både Telge Energis syfte, på site och i övrig kommunikation mot kund jobbar Telge Energi aktivt med att utbilda och informera inom hållbarhet. Vi genomförde även en influencerkampanj i sociala medier för att tydliggöra begreppsförvirringen inom vår bransch.</p> <p>TI: Omvärldsbevakning och utveckling. Just nu ser vi över möjligheterna med cirkulär upphandling.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.7 (forts)			<p>TTE: Samarbete med UK i genomförande av fortbildning för kommunens pedagoger. Hållbar utveckling ingår som ett perspektiv i samtliga utbildningsinsatser.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Samarbete med UK i tillgängliggörandet av vår utställning och våra program till kommunens samtliga barn och elever. Samarbetet är en förutsättning för att likvärdig tillgång till de lärande upplevelser vi erbjuder oavsett vilken förskola/skola barnen/eleverna går på. • Samarbete med Telge i att genomföra Telge sommarskoj. Inbjudan till läger går ut till Södertäljes samtliga barn, lägret är kostnadsfritt och främjar på så sätt att barn från olika delar av kommunen möts. Medverkande barn har fått testa på aktiviteter med tydlig koppling till de globala målen. • Samarbete med AstraZeneca för att utveckla och genomföra vår kärnverksamhet, samt utvalda aktiviteter under året. Fokus på boende och verksamma i Södertälje kommun. • Samarbete med förlaget Volante i att genomföra digitala aktiviteter där medverkande barn på ett lekfullt sätt får lära sig mer om miljömässig hållbarhet. • Vinnovaprojekt påbörjas i samarbete med Technichus och Thnx Innovations – projektet syftar till att utveckla och tillgängliggöra ett digitalt verktyg för lärande. Utvalda delar av SC tillgängliggörs för skola och allmänhet att utforska i klassrum eller hemma, god utbildning för alla. • Samverkan inom EU-projektet SySTEM 2020 för att kartlägga och utveckla strategier och metoder för att främja god utbildning inom STEM utanför klassrummet. • Samverkan med Södertälje Naturskola och NTA i Södertälje för att till år 2021 kunna skapa ett starkare gemensamt erbjudande ut till kommunens förskolor och skolor. Identifierade teman är i skrivande stund hållbara energikällor och biologisk mångfald. • Samverkan med Södertälje Naturskola och Torekällberget inför temaåret 2021. Fokus på biologisk mångfald och ekosystemtjänster i enlighet med Södertäljes Pollineringsplan. • Samarbete med kulturskolan kring utveckling och genomförande av workshops där medverkande barn arbetat med teknik- och produktutveckling med syfte att adressera utvalda mål från Agenda 2030. <p>TÅ: Arbetet med informationsaktiviteter om återvinning, återbruk och avfallshantering har pågått kontinuerligt och arbetet fortlöper framgent. Vi använder oss bl a av tryckt informationsmaterial, arbete med hemsidan, filmer, annonsering, digital media, studiebesök, nudging, events och genom mötet med medborgare samt kunder.</p> <p>SH: SH planerade en miljöutbildning för nyanställda samt en utbildningsdag för samtliga anställda som blivit framflyttad till 2021 p.g.a. rådande pandemi. Dessa frågor ingår som en del i daglig drift och uppföljning.</p> <p>TTX: Utbildning med TÅ om källsortering.</p> <p>Tnät: Arbetet med informationsaktiviteter om elnät, fjärrvärme, vatten och avlopp samt stadsnät har pågått kontinuerligt och arbetet fortlöper framgent. Telge Nät använder bl a tryckt informationsmaterial, arbete med hemsidan, filmer, annonsering, digital media, studiebesök, nudging, events och genom mötet med medborgare samt kunder. Från 2020 står vi även för busstransporten för skolelever som åker på studiebesök hos Syvab.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.7 (forts)			<p>TF: </p> <p>Utbildningsinsatser:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utbildning för majoriteten av TFs personal inom ekosystemtjänster och klimat-anpassning, maj 2020. 2. Utbildning för hela bolaget inom energi och hållbara transporter och arbets-maskiner, november 2020. <p>Informationsinsatser:</p> <p>Mailutskick till alla anställda inom TF och TB under pollineringsveckan i maj månad 2020. Innehållande information om ekosystem, pollinering samt utflyktstips i närom-rådet till platser med unik växtlighet eller djurliv.</p> <p>OM: -</p> <p>ÄON: </p> <ul style="list-style-type: none"> • MÅF: Under 2020, har stora delar av vårt miljöarbete kommit i skymundan av pandemin. Arbete med Miljönären är infört sedan tidigare och en miljögrupp arbetar sedan 2019 för att öka medvetandet i dessa frågor. Vi har nu under 2021 informerat om plastguiden för att medvetandegöra alla på dessa frågor. På dagverksamheten planeras information till brukare och personal. Aktiviteter för brukare gällande källsortering planeras. • HS: Sjuksköterska gör bedömning kring användning av olika omläggingsmaterial och försöker använda det som är mest kostnadseffektivt. • Ordinärt boende: Detta är ett utvecklingsområde. • Vård- och omsorgsboende: Samverkar med kostenheten i frågan. • Stab: Vad gäller implementering av projektet Miljönären har medel för inköp av källsorteringskärl inom projektet som utförs av Telge Fastigheter avsatts. Implementeringen har försenats och uppskattas slutföras under det kommande året. • Äldreomsorgsnämnden har tagit fram plan för systematiskt kvalitetsarbete, ÄON 20/074, där effektiv och hållbar resursanvändning är ett av de strategiska områdena. I det strategiska området beskrivs att miljöfrågor ska integreras i alla verksamheter för att bidra till en hållbar utveckling. Till det strategiska området finns aktiviteter som verksamheterna ska arbeta med och indikatorer som mäter resultatet. <p>SN: Inom socialnämndens verksamheter har kunskap och information om miljö-frågor och hållbar konsumtion framför allt förmedlats i till deltagarna inom arbets-marknadsverksamheten som haft inriktning mot återbruk. Verksamheten pausades under 2020 på grund av pandemin.</p> <p>UN: Samtliga verksamheter har utifrån läroplanerna ett tydligt uppdrag kopplat till miljöfrågor och hållbar utveckling. För detta krävs kompetensutveckling som bland annat sker i samverkan med Tom Tits utifrån ett bredare naturvetenskapligt perspektiv. Naturskolan erbjuder även kompetensutveckling för både lärare och elever inom detta område. Verksamheterna använder Miljönären och ges även möjlighet att delta i miljöevenemang som hålls, bland annat Skräpplockardagen som anordnas i samarbete med Håll Sverige Rent.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.7 (forts)			<p>SBN/TN: På grund av covid-19 restriktionerna har möjligheten att bjuda in till öppna föreläsningar varit mer begränsade. För att lyfta kunskapen om vikten av pollinering har flera aktiviteter inom pollineringsveckan i maj anordnats. På kommunens webbsida har en odlingsplattform skapats mycket information om odling, pollinering samt andra ekosystemtjänster har samlats. Planering av internutbildning om anpassad skötsel och biologisk mångfald för utemiljöenhetens personal 2021 påbörjades. Varje år genomför Södertälje kommun kampanjen Håll Södertälje Rent. Kampanjen syftar till att öka medvetenhet kring nedskräpning men den har olika tema varje år och den bidrar till att öka kunskapen och medvetenheten om miljöfrågor, hållbar konsumtion samt värdet av biologisk mångfald. På grund av Corona blev kampanjen annorlunda i år. Temat var under 2020 "Fimpa rätt", där syftet var att minska antalet slänga fimpar på marken. Kampanjen genomfördes främst i Södertälje centrum med budskap på skyltar och brunnslock, samt digitalt med filmer. Även Politikerstämman genomfördes i år. Vi har arbetat vidare med pollineringsplanen, gjort kunskapshöjande insatser som att så en blomsteräng på gräset där vi också haft information om pollinerande växter. En ny avfallsstrategi har tagits fram. Odlingsplattformen på södertälje.se har lanserats.</p> <p>KS: Genom den kommunala energi- och klimatrådgivningen har bostadsrättsföreningar, företagare och privatpersoner fått opartisk och kostnadsfri rådgivning och information om laddplatser, solenergi och energieffektivisering i stort. Bland annat har digitala seminarier varit i fokus under året. Totalt fem stycken har genomförts där tre har haft fokus på solenergi, ett på laddplatser samt en föreläsning, i samarbete med Järna bibliotek, om att göra skillnad i klimatfrågan. Ca 306 barn och 29 lärare har fått klimat- och miljöundervisning i form av musikteaterföreställningar och en villaäggarförening engagerade rådgivningen för en föreläsning om olika energi- och klimatåtgärder som tex stöd för att installera solpaneler. Utöver detta har rådgivningen, i samarbete med samhällsbyggnadskontoret, återigen genomfört projektet Vintercyklist som engagerar privatpersoner att även under vinterhalvåret välja cykeln som transportmedel.</p> <p>Hösten 2020 initierades ett projekt, med en projektgrupp bestående av representanter från Destination Södertälje, kommunikation, samhällsbyggnadskontoret samt Telge AB, i syfte att ta fram åtgärder för att förebygga olaglig avfallsdumpning. Huvudfokus var aktiviteter som syftar att nå ut med tydlig information till invånare och företagare dvs att göra alla medvetna om sitt eget ansvar för avfall och hur det påverkar ett attraktivt Södertälje.</p> <p>För att öka kunskapsnivån internt bjöds tre experter in att föreläsa inom följande teman klimatförändringar: lokalt, regionalt och globalt, Transporter och energianvändning samt inom ekologiska fotavtryck, ett sätt att tänka. Föreläsningarna live-sändes i december men spelades även in för att kunna bearbetas och publiceras som kortare klipp på kommunens intranät. Målet är att, i början av 2021, publicera klipp tillsammans med information om kommunens arbete samt frågor för reflektion.</p> <p>Som ett led i arbete med att minska plast i kommunkoncernens togs ett generellt informationsmaterial i form av plastguide för klimatsmart användning och inköp fram. Guiden ska vara ett stöd i verksamheternas arbete med att minska plastanvändningen och ger bland annat allmän information om plast, olika miljömärkningar av plast, tips vid kravställande i upphandling samt guider kring plastval vid inköp. Materialet är baserat på underlag som tidigare tagits fram av Karlstad kommun tillsammans med det Uppsalabaserade projektet Klimateffektiv plastupphandling. Innehållet har, av miljöstrateg i samarbete med nyckelpersoner i kommunkoncernen, sedan anpassats efter Södertälje kommuns behov och lokala mål.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.7 (forts)			<p>KDN: Inom kultur och fritidsverksamheten lyfts att en tydlig miljöhylla finns på alla bibliotek med information om miljön och hur vi kan tillsammans göra den bättre. Biblioteken har även klädbytdagar, lånar ut pussel och spel. Genom böcker och media informerar vi om vikten av ekosystemet och dess värde. Inom ung fritid är miljö- och klimatfrågan och dess effekter är en vanligt förekommen diskussionspunkt.</p> <p>Inom utbildningsverksamheten utgår samtliga verksamheter utifrån läroplanerna ett tydligt uppdrag kopplat till miljöfrågor och hållbar utveckling. För detta krävs kompetensutveckling som bland annat sker i samverkan med Tom Tits utifrån ett bredare naturvetenskapligt perspektiv. Naturskolan erbjuder även kompetensutveckling för både lärare och elever inom detta område. Verksamheterna använder Miljönären och ges även möjlighet att delta i miljöevenemang som hålls, bland annat Skräpplockardagen som anordnas i samarbete med Håll Sverige Rent.</p> <p>Inom samhällsbyggnadsverksamheten har möjligheten att bjuda in till öppna föreläsningar varit mer begränsade pga covid-19 restriktionerna. För att lyfta kunskapen om vikten av pollinering har flera aktiviteter inom pollineringsveckan i maj anordnats. På kommunens webbsida har en odlingsplattform skapats mycket information om odling, pollinering samt andra ekosystemtjänster har samlats. Planering av internutbildning om anpassad skötsel och biologisk mångfald för utemiljöens personal 2021 påbörjades. Varje år genomför Södertälje kommun kampanjen Håll Södertälje Rent. Kampanjen syftar till att öka medvetenhet kring nedskräpning men den har olika tema varje år och den bidrar till att öka kunskapen och medvetenheten om miljöfrågor, hållbar konsumtion samt värdet av biologisk mångfald. På grund av Corona blev kampanjen annorlunda i år. Temat var under 2020 "Fimpa rätt", där syftet var att minska antalet slänga fimpar på marken. Kampanjen genomfördes främst i Södertälje centrum med budskap på skyltar och brunnsock, samt digitalt med filmer. Även Politikerstället genomfördes i år. Vi har arbetat vidare med pollineringsplanen, gjort kunskapshöjande insatser som att så en blomsteräng på gräset där vi också haft information om pollinerande växter. En ny avfallsstrategi har tagits fram. Odlingplattformen på sodertalje.se har lanserats.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.8	<p>Det kött som köps in till kommunens verksamheter skall vara producerat enligt svensk djurskyddslagstiftning och i så stor utsträckning som möjligt vara ekologiskt producerat eller viltkött.</p> <p>Nuläge: Andelen svenskt kött uppgick år 2015 till 84 %. 43 % av köttinköpen är ekologiska.</p>	<p>UN (kostenheten samordningsansvarig), ÄON, OM, KDN, SN.</p>	<p>UN: ▲ Andelen inköpt kött (kött oberett och köttprodukter, alla köttslag) där råvarans ursprung är svensk är 85 %. Majoriteten av alla produkter på avtal klarar svensk djurskyddslagstiftning. Andelen ekologiskt kött är 40,5 %. Inköp av vilt uppgick till 3035 kg. Jämfört med föregående år är det särskilt andelen ekologiskt kött som har minskat. Anledningarna till det är desamma som för ekologiska inköp som redovisas under 4.4 men även att det i stort sett inte går att få tag på fågelkött som är ekologiskt. När det gäller kött blir det i större utsträckning även en fråga om pris. Ekologiskt kött är mycket dyrt, särskilt när tillgången minskar, och inköp har stor påverkan på tillgänglig livsmedelsbudget.</p> <p>KDN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enhörna: ▲ Andelen inköpt kött (kött oberett och köttprodukter, alla köttslag) där råvarans ursprung är svensk är 83,6 %. Majoriteten av alla produkter på avtal klarar svensk djurskyddslagstiftning. Andelen ekologiskt kött är 41,5 %. Inköp av vilt uppgick till 140 kg. Se även svar från UN. • Järna: Andelen inköpt kött (kött oberett och köttprodukter, alla köttslag) där råvarans ursprung är svensk är 92,9 %. Majoriteten av alla produkter på avtal klarar svensk djurskyddslagstiftning. Andelen ekologiskt kött är 56,3 %. Inköp av vilt uppgick till 440 kg. Trots en minskad tillgång på ekologiska varor, med anledning av pandemin samt att andra kommuner höjt sin ambitionsnivå, har andelen ekologiskt kött ökat i Järna kommun jämfört med föregående år. Se även svar från UN. • Hölö/Mörkö: ▲ Andelen inköpt kött (kött oberett och köttprodukter, alla köttslag) där råvarans ursprung är svensk är 83,05 %. Majoriteten av alla produkter på avtal klarar svensk djurskyddslagstiftning. Andelen ekologiskt kött är 54,8 %. Inget inköp av viltkött. Se även svar från UN. • Vårdinge/Mölnbo: ▲ Andelen inköpt kött (kött oberett och köttprodukter, alla köttslag) där råvarans ursprung är svensk är 69,1 %. Majoriteten av alla produkter på avtal klarar svensk djurskyddslagstiftning. Andelen ekologiskt kött är 43,5 %. Inköp av vilt uppgick till 130 kg. Se även svar från UN. <p>OM: ✖ Se mål 2.2.7.</p> <p>SN: ▲ Andel ekologiskt kött är 50 %. Inga inköp av viltkött. Det kött som köpts in är 100 % svensk råvara. Statistiken innefattar köp hos Martin & Servera samt leverantör av kaffe till kaffemaskiner (Café Bar). Inköp hos Coop Online, Willys samt ICA finns inte med. Andelen svenskt kött och ekologiskt kött är högre än 2019, varför målstatusten bedöms vara grön trots att mätningen i förhållande till målsättningen "i så hög utsträckning som möjligt" inte låter sig göras.</p> <p>ÄON: Andel ekologiskt kött är 26 %. Totala inköp av viltkött är 944 kg. Det kött som köps in följer till största majoritet svensk djurskyddslagstiftning, men vissa produkter som efterfrågas av äldreomsorgen finns inte att få tag i där alla krav i enlighet med svensk djurskyddslagstiftning uppfylls, t.ex. timbalkost. Vi ställer så höga krav det går, där vi fortfarande kan tillgodose de äldres behov och önskemål. Statistiken innefattar köp hos Martin & Servera, Arla samt leverantör av kaffe till kaffemaskiner (Café Bar). Inköp hos Coop Online, Willys samt ICA finns inte med.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.9	<p>Södertälje kommun skall sträva efter att enbart servera fisk som är grönlistad i WWFs fiskeguide och därmed hållbart producerad eller fiskad från hållbara bestånd.</p> <p>Nuläge: Ungefär 12 % av fisken som serverades under 2015 var gullistad. Detta bland annat för att uppfylla krav om näringsriktiga måltider. Arbetet med att byta ut den gullistade fisken mot mer hållbara alternativ är påbörjat. För vit fisk är tillgången på hållbara alternativ god.</p>	<p>UN (kost-enheten samordningsansvarig), ÄON, OM, KDN, SN.</p>	<p>UN: Andelen av den inköpta fisken och fiskprodukter som är MSC-certifierad är 92,4 %. Att följa upp huruvida en fisk är grönlistad är något vårt uppföljningsprogram inte klarar av.</p> <p>OM: Det går i dagsläget inte att följa upp WWFs fiskeguide, men MSC-certifierad fisk är grönlistad och enheternas inköp av MSC-märkt fisk är 81,7% (lax och tonfisk är köpt som inte är MSC eller ASC). Resultatet avser Café-verksamhet inom daglig verksamhet. Övriga inköp av mat väljer den enskilda brukaren själv.</p> <p>SN: Hittar inga inköp av fisk hos de leverantörer som finns i statistikprogrammet. Inköp hos Coop Online, Willys samt ICA finns inte med.</p> <p>ÄON: Andelen av den inköpta fisken och fiskprodukter som är MSC- och ASC-certifierad är 66,2 %. Att följa upp huruvida en fisk är grönlistad är något vårt uppföljningsprogram inte klarar av, men fisk som är MSC- och ASC-certifierad är grönlistad.</p> <p>KDN:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Enhörna: Andelen av den inköpta fisken och fiskprodukter som är MSC-certifierad är 93,5 %. Se även svar från UN. • Hölö/Mörkö: Andelen av den inköpta fisken och fiskprodukter som är MSC-certifierad är 88,2 %. Se även svar från UN. • Järna: Andelen av den inköpta fisken och fiskprodukter som är MSC-certifierad är 95,6 %. Se även svar från UN. • Vårdinge/Mölnbo: Andelen av den inköpta fisken och fiskprodukter som är MSC-certifierad är 91,0 %. Se även svar från UN.
4.10	<p>För att öka kunskapen om ekosystemtjänsters nytta för såväl människa och miljö ska dessa på olika sätt synliggöras i kommunen.</p> <p>Nuläge: Idag finns ingen strategi eller uttalad gemensam syn på arbetet med ekosystemtjänster.</p>	<p>SBN (samordningsansvar), TN, KFN, MN, TF, TB, TH.</p>	<p>SBN/TN: Odlarplattform, samverkan inom pollineringsplanen med Tom Tits, Torekällberget och Naturskolan. Informationsskyltar. Planering inför gemensamt temaår 2021 om ekosystemtjänster för barn och unga. Informationsskyltar har placerats i parker (samt planeras för naturreservat av Miljökontoret). Odlingsplattformen på södertälje.se har lanserats. Arbetet med kunskapshöjande insatser kring pollinering utifrån pollineringsplanen har fortsatt.</p> <p>TB/TH: </p> <ul style="list-style-type: none"> • Ängsblomster har planterats i Grusåsen och Pershagen. • Dagvattenbäddar (öppen dagvattenhantering) har anlagts i Bergvik, Cittran 1 & 2. • Ekoslingan <p>TF: Inga slutförda projekt 2020 som omfattat utemiljö. Se ovan, punkt 4.7.</p> <p>MN: Uppdatering har gjorts av informationsskyltar som informerar om naturmiljöer med stor betydelse som ekosystemtjänster. Miljönämnden bidrar med rådgivning gällande ekosystemtjänsterna biologisk mångfald och vattenrening i samband med fysisk planering.</p> <p>KFN: Torekällberget bidrar till att bevara det levande kulturarvet både vad gäller djur och växter. Museet har börjat arbeta mer aktivt med pollinering under året och skaffat bikupor. På samtliga bibliotek finns en miljöhylla med information om miljön och hur vi tillsammans kan göra den bättre. Biblioteken har även klädbytdagar samt lånar ut pussel och spel. Genom böcker och media informerar biblioteket om ekosystemet och dess värde. Konsthallen har haft återbruk i fokus på sommarlovsaktiviteter och i den pedagogiska verksamheten. Inom ung fritid är miljö- och klimatfrågan och dess effekter en vanligt förekommen diskussionspunkt. Stadsscenen överväger att miljöcertifiera sin verksamhet, både scenkonsten och konferensverksamheten.</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.11	Minska utsläppen av mikroplaster. Nuläge: Finns idag ingen kartläggning över mikroplaster i kommunen.	TN (samordningsansvar), samtliga nämnder och bolag	<p>TN/SBN: Vid planering av parker och lekplatser läggs stor vikt på materialval för att minimera risken för utsläpp av mikroplaster. I avtalet med Järna odlarförening har det skrivits in att de i första hand ska använda nedbrytbart material och endast i undantagsfall användas plast.</p> <p>TB/TH: </p> <ul style="list-style-type: none"> Inventering av AOB:s källa till mikroplaster genom konstgräsplaner och fall-skyddsytor har utförts och riskbedömts. Arbetet med att ta fram handlingsplan och rutin för egenkontroll har påbörjats. AOB:s drift har minskat användning av täckplaster vid måleriarbeten. Uppmaning på intranätet till AOB:s medarbetare om att använda sig av tjänstecyklar (för att minska mikroplaster från vägtrafik). Vi minskar spridning av mikroplaster från nedskräpning genom att inhyrd personal från TTX regelbundet åker ut i våra bostadsområden och plockar upp nedskräpat avfall runt avfallsbehållarna. Deltog i Håll Södertälje Rent. Då sattes markdekaler med budskap för att förebygga nedskräpning på brunnslock i Lina Hage, Hovsjö och Brunnsång. <p>TE: Vi följer koncernens och Telge Inköps riktlinjer och har därmed miljökrav vid upphandling. Vi källsorterar allt avfall.</p> <p>TI: Inför varje upphandling fyller kund i upphandlingsstrategi med de miljökrav som ska ställas. Kemikaliekrav ingår. Miljökraven följs sedan upp. Inget eget i TI.</p> <p>TTE: Miljönären hjälper TTE och våra besökare att källsortera samt att det pågår en ständig platsbantning.</p> <p>TÅ: TÅ har skickat Stockholm stads mikroplaststrategi och handlingsplan till Miljöstaben som uppslag för att kunna påbörja arbetet med minskning av mikroplaster i samband med omarbetning av miljö och klimatprogrammet - en tydlig handlingsplan krävs. Utöver detta har ny inhägnad av bränsleytan uppförts. Detta har och kommer generera en positiv effekt för spridning av mikroplaster i närområdet.</p> <p>TTX: Bolagets kärnverksamhet är grøntjänst vilket bidrar till att minska plast i naturen.</p> <p>Tnät: Utifrån inrapporterade källor 2018 samordnar Telge AB via miljöstaben eventuellt framtagande av handlingsplan för samtliga bolag i koncernen.</p> <p>TF: Stöd egen regi: inköp och användning av moppar innehållande bomull, polyester och microfibrer, för att minska användningen av plast.</p> <p>SH: N/A</p> <p>MN: 9 konstgräsplaner har fått tillsyn och uppföljning. Granulatfällor har installerats i de anläggningar som saknade dessa 2019. Informationsinsatser om konstgräsplaner och gummigranulat riktade mot ledare och spelare har skett och planeras framöver. Ytterligare 2 konstgräsplaner med gummigranulat har framkommit och kommer inventeras under 2021.</p> <p>Kommunen har fått bidrag från Naturvårdsverket för planering av Våtmark Glasberga med syfte att rena vattenflödet från mikroplaster och andra föroreningar. Förstudien om det är påbörjad, i samverkan med samhällsbyggnadskontoret.</p> <p>Analys kring förutsättningar: Miljönämnden har svårt att i sin verksamhet vara delaktig i kartläggningar inom organisationen, insatser för att minimera mikroplaster i kommunens inköp eller information till hushåll. Nämnden informerar företag i samband med miljötillsynen.</p> <p>OM: -</p> <p>SN: Nämndens verksamheter källsorterar sitt avfall i den utsträckning som förutsättningarna möjliggör.</p> <p>ÅON: -</p>

#	Mål	Ansvar	Status och kommentar
4.11 (forts)			<p>KFN: Inom kultur- och fritidskontoret görs medvetna materialval. Plastprodukter används sparsamt och återvinns. För att underlätta för allmänheten att sortera rätt införs källsorteringsstandarden Miljönären, med tydliga kärl för olika avfall, vid kommunens idrottsanläggningar. Den nya fotbollsplanen i Hölö är lagd utan gummigranulat, med sand. Även vid kommande utbyten av konstgräsplaner avser kontoret att välja sådana mer miljövänliga alternativ för att minska utsläppen av mikroplaster. Detta i enlighet med kommunens kemikalieplan och Naturvårdsverkets vägledning.</p> <p>UN: Utifrån kommunens kemikalieplan bidrar alla verksamheter till att minska inköpen av skadliga plastprodukter. De miljökrav som ställs vid upphandlingar bidrar även till detta. Under året har arbetskläder upphandlats och där valde kontoret bort en fleecetröja till förmån för annat plagg som inte släpper ifrån sig mikroplaster vid tvättning. När det gäller om- och nybyggnationer av fastigheter och av förskole- och skolgårdar används ett produktvalssystem som visar produkternas miljöpåverkan och därmed bidrar till att bra material kan väljas.</p> <p>KDN: Inom kultur och fritidsverksamheten används plastprodukter används sparsamt och återvinns. Den nya fotbollsplanen i Hölö är lagd utan gummigranulat, (med sand) och vi har för avsikt att följa upp med flera när vi byter ut planer i framtiden.</p> <p>För att underlätta för allmänheten att sortera rätt inför vi Miljönären i våra anläggningar.</p> <p>Inom utbildningsverksamheten arbetar man utifrån kommunens kemikalieplan, alla verksamheter bidrar till att minska inköpen av skadliga plastprodukter. De miljökrav som ställs vid upphandlingar bidrar även till detta. Under året har arbetskläder upphandlats och där valde kontoret bort en fleecetröja till förmån för annat plagg som inte släpper ifrån sig mikroplaster vid tvättning. När det gäller om- och nybyggnationer av fastigheter och av förskole- och skolgårdar används ett produktvalssystem som visar produkternas miljöpåverkan och därmed bidrar till att bra material kan väljas.</p> <p>Inom samhällsbyggnad läggs stor vikt på materialval vid planering av parker och lekplatser för att minimera risken för utsläpp av mikroplaster.</p> <p>Järna KDN (tillägg till ovan samlade svar för samtliga KDN): I avtalet med Järna odlarförening har det skrivits in att de i första hand ska använda nedbrytbart material och endast i undantagsfall användas plast.</p>

Bilaga 2:

Uppföljning av Södertälje kommuns kemikalieplan 2019–2021

Södertälje kommuns kemikalieplan antogs av kommunfullmäktige den 6 december 2018 och är en förlängning av kommunkoncernens miljö- och klimatprogram. Planen är indelad i fyra åtgärdsområden *Kemiska produkter*, *Upphandling och inköp*, *Bygg och anläggningsmaterial* samt *Tillsyn och egenkontroll*. På grund av barns särskilda känslighet ges särskilt fokus till kemikalier i barns vardag. I tabellen nedan redovisas de åtgärder i kemikalieplanen som respektive nämnd eller bolag ansvarar för samt vilket mål (i tabellen kallad *referensmål*) i miljö- och klimatprogrammet som målet kopplar till.

Foto: Unsplash/Niclas Lundin

Åtgärdsområde: Kemiska produkter

Åtgärd		Ansvar	Referensmål	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och ev kommentar miljöstrateg
4.2.1	Kemiska produkter ska inventeras och dokumenteras i kemikalieförteckningar.	ALLA	4.1	<p>MN: har berörts genom tillsyn av egenkontroll på kommunala skolor.</p> <p>TB/TH: Samtliga kemiska produkter som används inom organisationen dokumenteras i kemikalieförteckningar med tillhörande riskbedömningar. Dessa uppdateras löpande under årets gång.</p> <p>SH: Detta är utfört i kemikaliehanteringssystemet Eco-online. Idag används systemet både via dator och mobil app som är tillgängliga för samtliga medarbetare.</p> <p>TF: Städ egen regi: En sammanfattande kemikalieförteckning finns centralt, finns även förteckning och säkerhetsdatablad ute i verksamheterna.</p> <p>Städ inköp: entreprenörernas kemikalieförteckningar finns tillgängliga för avtalsuppföljning samt ute i verksamheterna.</p> <p>Tnät: Eco online i drift</p> <p>TE: Vi följer koncernens mål och Telge inköps riktlinjer och har därmed miljökrav vid upphandling.</p> <p>TI: N/A, Har ingen egen hantering</p> <p>TTE: Kontinuerligt från antagande.</p> <p>TTX: Kemikalielista är uppdaterad</p> <p>Telge AB: Telges kemikalielista finns och är uppdaterad och finns i VETA.</p> <p>TÅ: Eco online i drift</p> <p>KDN: Nämnden har ansvar för målet i egenskap av utbildningsnämnd, kultur och fritidsnämnd, byggnads/teknisk nämnd. Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>OM: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>ÅON: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>SN: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>KFN: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>TN/SBN: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>UN: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p>	<p></p> <p>Målet bedöms vara uppnått för år 2020 då det skett en avsevärd förbättring kring antal verksamheter som implementerat kemikaliehanteringssystemet Eco-online och i verksamheter som har kemikalieförteckningar.</p>

Åtgärd		Ansvar	Referensmål	
4.2.2	Kemiska produkter som innehåller utfasningsämnen och prioriterade riskminskningsämnen ska fasas ut.	ALLA	4.1	<p>MN: har berörts genom tillsyn av egenkontroll på kommunala skolor.</p> <p>TB/TH: Totalt 22 kemiska har fasats ut under 2020 genom att antingen ersätta med likvärdig produkt alternativt att användning har upphört helt och hållet.</p> <p>AOBo har valt att utgå ifrån bedömningen A och B i SundaHus vid utfasning av riskminsknings- och utfasningsämnen då kriterierna utgår ifrån gränsvärden i PRIO. Exempelvis innehåller flera måleriprodukter som används inom verksamheten riskminskningsämnen, men har så pass liten halt att de ändå är B-bedömda. Många av dessa är även miljömärkta med Svanen/EcoLabel och prioriteras därför inte i utfasningsarbetet. Likvärdiga produkter helt utan riskminskningsämnen är svåra att hitta.</p> <p>Kontinuerligt arbete med att ersätta och fasa ut kemiska produkter kommer att ske under 2021. Flera produkter som inte har fasats ut ännu är pga ingen likvärdig produkt har hittats ännu samtidigt som dess potentiella faror har riskbedömts baserats på mängder, innehåll, användningsområden och hantering.</p> <p>SH: Under 2020 fasades SH:s farligaste kemikalier ut.</p> <p>TF: Stöd egen regi: En produkt innehållande riskminskningsämne är utfasad.</p> <p>Byggmaterial: Inom projekt och förvaltning använder vi Telges miljökrav där kravställning finns på att endast A- och B-bedömda produkter ska användas i beståndet och att lägre bedömda produkter endast får användas om det inte finns ett bättre alternativ och efter att avvikelsehantering utförts. A- och B-produkter innehåller inte några PRIO-ämnen.</p> <p>Tnät: Eco online i drift</p> <p>TÅ: Eco online i drift</p> <p>TE: Vi följer koncernens mål och Telge Inköps riktlinjer och har därmed miljökrav vid upphandling.</p> <p>TI: N/A, TI ansvarar inte för kravställning.</p> <p>TTE: Kontinuerligt från antagande.</p> <p>TTX: Vi har inga ytterligare att byta ut.</p> <p>Telge AB: Arbete med att identifiera vilka kemikalier som kan innehålla dessa ämnen har påbörjats. Under 2020 fasades 6 kemikalier ut. Under 2021 kommer fler kemikalier att fasas ut.</p> <p>KDN: Nämnden har ansvar för målet i egenskap av utbildningsnämnd, kultur och fritidsnämnd, byggnads/teknisk nämnd. Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>OM: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>ÄON: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>SN: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>KFN: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>TN/SBN: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>UN: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p>

Åtgärd		Ansvar	Referensmål	
4.2.3	Kemiska bekämpningsmedel ska användas restriktivt och kommunen ska fasa ut kemiska bekämpningsmedel i behörighetsklasser 1-2.	TN, KDN, SH, TTX, TF, TB, TH	4.1	<p>SH: SH använder inga kemiska bekämpningsmedel i behörighetsklasser 1-2.</p> <p>TB/TH: Ej relevant. Inga kemiska bekämpningsmedel används inom verksamheten.</p> <p>TF: Inga bekämpningsmedel med behörighetsklass har använts.</p> <p>Tnät: Eco online i drift</p> <p>TTX: N/A</p> <p>KDN: Nämnden har ansvar för målet i egenskap av utbildningsnämnd, kultur och fritidsnämnd, byggnads/teknisk nämnd. Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>TN: Se svar i mål 4.1 i miljö- och klimatprogrammet.</p>

Åtgärdsområde: Upphandling och inköp

Åtgärd		Ansvar Deltagande	Referensmål	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och ev kommentar miljöstrateg
4.3.1	Vid all upphandling av varor ska information om innehåll av ämnen över 0,1% på EUs kandidatlista begäras in.	Upphandlande enhet: TI	4.1, 4.3	<p>TB/TH: Listor över kemiska produkter samt registrering i produktvals-systemet begärs av alla relevanta ramavtalsentreprenörer. Information om ämnen på EU:s kandidatlista framgår i de överlämnade säkerhetsdatabladerna alternativt i SundaHus. Krav om att lämna information om kemiskt innehåll görs i samtliga upphandlingar genom "Telges miljökrav vid byggande och förvaltning".</p> <p>TF: I majoriteten av upphandlingarna som utförts under 2020 utav Telge fastigheter AB har Telges miljökrav erlagts. Vi har krav på registrering av produkter i materialdatabasen SundaHus vid upphandling, där vi endast (om möjligt) godkänner produkter som inte innehåller ämnen som är med på kandidatlistan.</p> <p>RAG har bedömts gul utifrån att Telges miljökrav inte har bilagts i samtliga ramavtalsupphandlingar inom 2020.</p> <p>TI: I 10 upphandlingar under 2020.</p> <p>Tnät: Bedöms i samråd mellan verksamheten och inköp i individuella upphandlingar.</p> <p>TÅ: Bedöms i samråd mellan verksamheten och inköp i individuella upphandlingar.</p> <p>TE: Vi följer koncernens och Telge inköps riktlinjer och har därmed miljökrav vid upphandling.</p> <p>TTE: Kontinuerligt från antagande.</p> <p>TTX: N/A</p> <p>Telge AB: Bedöms i samråd mellan beställare och Telge inköp i individuella upphandlingar. Statistik över specifika upphandlingar där detta gjorts går inte att få fram i dagsläget.</p> <p>KDN: Nämnden har ansvar för målet i egenskap av utbildningsnämnd, kultur och fritidsnämnd, byggnads/teknisk nämnd. Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>MN: ej relevant i nämndens verksamhet under 2020.</p> <p>SH: N/A. SH behandlar detta vid eventuella nybyggnationer och större renoveringar. Inte applicerbar i hamnens normala verksamhet</p> <p>OM: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>ÅON: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>SN: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>KFN: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>TN/SBN: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>UN: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p>	

Åtgärd		Ansvar Deltagande	Refe- rens mål	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och ev kommentar miljö- strateg
4.3.2	Checklistan ska användas vid relevanta upphandlingar enligt ovan, för att säkerställa ett kemikalieperspektiv i upphandlingen.	Upphandlande enhet: TI	4.1, 4.3	<p>MN: ej relevant i nämndens verksamhet under 2020.</p> <p>SH: Används vid ramavtalsupphandlingar genom Telge Inköp.</p> <p>TB/TH: Checklistan i kemikalieplanen används inte, men krav kring kemiska produkter och material ställs genom "Telges miljökrav vid byggande och förvaltning". Löpande uppföljning görs med hjälp av detta kravdokument. Därmed bedöms kemikalieperspektivet ändå vara integrerat i upphandlingar i dagsläget trots att checklistan inte används.</p> <p>TF: Vi har inte använt oss av checklistan i upphandlingar, däremot har vi inom Telges miljökrav kravställning på materialregistrering i materialdatabasen SundaHus, där materialen bedöms enligt samma innehåll som i checklistan.</p> <p>RAG har bedömts gul utifrån att Telges miljökrav inte har bilagts i samtliga ramavtalsupphandlingar inom 2020.</p> <p>Tnät: Bedöms i samråd mellan verksamheten och inköp i individuella upphandlingar.</p> <p>TÅ: Bedöms i samråd mellan verksamheten och inköp i individuella upphandlingar.</p> <p>TI: I 10 upphandlingar under 2020</p> <p>TE: Vi följer koncernens och Telge inköps riktlinjer och har följer därmed checklistan vid upphandling.</p> <p>TTX: N/A</p> <p>TTE: Kontinuerligt från antagande.</p> <p>Telge AB: Bedöms i samråd mellan beställare och Telge inköp i individuella upphandlingar. Statistik över specifika upphandlingar där detta gjorts går inte att få fram i dagsläget men TI har börjat använda checklistan som en del av förfrågningsunderlaget.</p> <p>KDN: Nämnden har ansvar för målet i egenskap av utbildningsnämnd, kultur och fritidsnämnd, byggnads/teknisk nämnd. Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>OM: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>ÄON: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>SN: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>KFN: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>TN/SBN: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>UN: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p>	Checklistan används inte men krav ställs t.ex. genom "Telges miljökrav vid byggande och förvaltning".

Åtgärd	Ansvar Deltagande	Refe- rensmål	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och ev kommentar miljö- strateg
4.3.3	Upphandlare, kravställare och annan berörd personal i kommunkoncernens verksamheter ska erbjudas kompetensutveckling inom kemikalieområdet för att välja rätt vid inköp inom ram.	KS TELGE AB	<p>4.1, 4.3</p> <p>Telge AB: Ingen specifik utbildning som åtgärd på detta mål genomfördes under 2020. I och med pandemin ställdes planerad utbildning in.</p> <p>Under 2020 har:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Telgekoncernens rutin för kemikaliehantering uppdaterats vilket har kommunicerats i chefsmejl. • kunskap om kemikalieplanen, syfte och de vik-tigaste innehålllet om bl.a. krav på åtgärder ingått i Kvalitets- och miljöstabens obligatoriska grundläggande miljöutbildning "Miljö på Telge". • 33 nyanställda medarbetare inom koncernens olika bolag tagit del av denna grundläggande miljöutbildning. • samtliga medarbetare inom TF-lokalvård och samtliga medarbetare hos TTE-förskola genomgick denna grundläggande miljöutbildning. • Kvalitet- och miljöstabens har bidragit i uppdatering av AOBos bolagsspecifika miljöutbildning med innehåll om kemikalieplanen. <p>KS: Finns ingen kemikaliekompetens på ksk som kan genomföra utbildningar inom kemikalieområdet.</p> <p>SH: Inköpare av kemikalier har erfarenhet inom området ifrån tidigare arbetsplats.</p> <p>TB/TH: Bolagets medarbetare inom hantverk och drift har haft ett kompetensutvecklingsfokus inom kemikalier för att säkerställa god arbetsmiljö och miljö. Information om kemikaliehantering förekommer löpande exempelvis på enheternas APT. Arbetsledare och chefer har involverats i riskbedömningsarbetet för att belysa vikten av inköp. Vid utveckling av AOBo miljöutbildning har hänsyn till kompetensutveckling inom kemikalieområdet tagits. Pga corona kommer denna utbildning delas först under Q1 2021.</p> <p>TF: Inga utbildningsinsatser inom kemikalieområdet erbjudits TF från KS och Telge AB.</p> <p>Tnät/TÅ: Ingen särskild kemikalieutbildning utförd under året, men ett nytt kemikaliesystem har implementerats. Det nya systemet hjälper oss att göra medvetna val av kemikalier genom att våra kemikalier kan matchas mot PRIO och/eller utfasningslistan.</p> <p>TTE: Kontinuerligt en gång per år från antagande. Ingen påverkan då verksamheten mestadels varit stängd.</p> <p>TTX: N/A.</p> <p>TI: Ingen sådan utbildning har ägt rum under 2020.</p>	<p> Delvis uppfyllt för året då vissa verksamheter genomfört utbildningar, specifika eller som del i grundläggande miljöutbildning. För att kunna kompetensutveckla kommunens kontor krävs dock kompetens och resurser som idag inte finns på Ksk.</p>

Åtgärdsområde: Bygg och anläggningsmaterial

Åtgärd		Ansvar	Referensmål	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och ev kommentar miljöstrateg
4.4.1	Bra material och varor ska användas i kommunkoncernens planerade underhållsplan och nybyggnadsprojekt (såväl som i ombyggnads och renoveringsprojekt), väljs ut genom produktvalssystem.	TF, TB	4.1, 3.1	<p>TB/TH: Statistik från SundaHus miljödatabas för 2020: Andel A&B produkter av totalt inrapporterade produkter inom projekt: 72% (av 407 antal produkter) 2020. 79% (av 1077 antal produkter) 2019. 77% (av 250 antal produkter) 2018.</p> <p>Andel A&B produkter av totalt inrapporterade produkter inom ramavtal (gemensamma siffor TB/TH och TF): 95% (av 3222 antal produkter) 2020 94% (av 1152 antal produkter) 2019.</p> <p>Antal A- och B-produkter inom AOBO:s kemikalielistor för Hantverk/Måleri & Drift: 69% (av 96 antal produkter) 2020.</p> <p>TF: Statistik från SundaHus miljödatabas för 2020 (låsta kollektioner): Andel A&B produkter av totalt inrapporterade produkter inom projekt: 83% (av 1408 antal produkter inom 14 projekt) 2020.</p> <p>Andel A&B produkter av totalt inrapporterade produkter inom ramavtal, förvaltning (gemensamma siffor TB/TH och TF): 96% (av 3222 antal produkter) 2020.</p>	
4.4.2	Produktvalssystemet ska användas vid kravställning i upphandling av byggvaror, projektörer och entreprenörer.	TF, TB, TH	4.1, 3.1	<p>TF: Krav på registrering i produktvalssystemet finns med i alla upphandlingar för byggprojekt. Undantag 4 st upphandlingar 2020 inom vilka Telges miljökrav inte funnits med som förfrågningsunderlag.</p> <p>TB/TH: Produktvalssystemet SundaHus används för material- och produktuppföljning av samtliga ramavtal där kravet har ställts. På detta vis följer vi upp att enbart godkända material används av entreprenörer i drift och förvaltning.</p> <p>Krav på loggbok i SundaHus ställs i samtliga byggprojekt, och öppnas för alla projekt över 1 mkr.</p>	
4.4.3	Stickprovrevisioner av pågående bygg- och anläggningsprojekt ska genomföras.	TF, TB, TH	4.1, 3.1	<p>TF: </p> <ul style="list-style-type: none"> MoB-projekt: Kontinuerlig uppföljning av miljökravsefterlevnad inom M&B sker på månadsbasis. Förvaltningsprojekt: 5 st inom 5 olika projekt. <p>TB/TH: </p> <ul style="list-style-type: none"> Projektledare kan ta stickprov från entreprenörers skydds-ronder. Däremot behöver en tydligare rutin upprättas och förmedlas. Miljösamordnare har varit delaktig i en fysisk stickprovsrevision av material och produkter i byggprojekt (Laxen 8). 	Målet bedöms som delvis uppfyllt för år 2020. Arbete pågår men inte tillräckligt systematiskt med tydliga rutiner.
4.4.4	Förekomsten av PVC-golv ska inventeras i lokaler som hyrs ut till verksamheter för barn.	TF, TB, TH	4.1, 3.1	<p>TB/TH: Planering av inventering har påbörjats och berörda lokaler har identifierats. Planerat att utföra inventering under 2021.</p> <p>TF: Pilotprojekt genomfört 2020 för utformning av koncept för fortsatt inventering kommande år. Tre förskolor inventerade - PVC-golv förekom i samtliga objekt.</p>	Målet bedöms som delvis uppfyllt. Plan finns för att göra inventering och åtgärder under målperioden.

Åtgärd		Ansvar	Referensmål	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och ev kommentar miljöstrateg
4.4.5	Södertälje kommun ska följa Naturvårdsverkets vägledning ¹⁵ och beslut KS 17/239 gällande ytor belagda med konstgräs, både gällande nyproduktion och befintliga.	TF, TH, TB, KDN, KFN	4.1, 4.3	<p>TB/TH: Inga nya konstgräsytor har tillkommit under 2020. Inventering, riskbedömning och dokumentering av ytor har gjorts i befintligt bestånd under 2020.</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 konstgräsplan utan granulat finns i Viksängen. • Fallskyddsytor finns i Hovsjö aktivitetspark. <p>TF: RAG har bedömts som gul utifrån att det 2020 inte fanns en god egenkontroll och skötsel av den mindre planen som är lokaliserad på Stålhamraskolan. Totalt äger TF 3 ytor med fotbollsplaner med granulatfyllning.</p> <p>KDN: Nämnden har ansvar för målet i egenskap av utbildningsnämnd, kultur och fritidsnämnd, byggnads/teknisk nämnd. Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>KFN: Se svar i mål 4.1 och 4.3 i miljö- och klimatprogrammet.</p>	

Åtgärdsområde: Tillsyn och egenkontroll

Åtgärd		Ansvar	Referensmål	Status och kommentar	Sammanvägande målstatus och ev kommentar miljöstrateg
4.5.1	Miljönämnden ska arbeta med kemikalier enligt sin tillsynsplan. Särskilt fokus på barns vardagsmiljö, där det är möjligt.	MN	4.1	<p>MN: Under 2020 har tillsyn gjorts för att följa upp skolornas egenkontroll enligt miljöbalken. Genom egenkontrollen ska de visa att de har ordning på bland annat kemikaliehanteringen.</p>	
4.5.2	Plan ska upprättas för respektive konstgräsplan, enligt Naturvårdsverkets vägledning ¹⁶	KDN, KFN, TF, TH, TB	4.1, 4.11	<p>TB/TH: Arbete med att upprätta handlingsplan samt rutin för drift och egenkontroll av fallskyddsytor och konstgräsplaner har påbörjats, men inte färdigställt.</p> <p>TF: Telge fastigheter innehar tre stycken konstgräsplaner med granulatfyll i, två är belägna på skolgård eller i direkt anslutning till skolgård (Lina grundskola) avsedd för spontanidrott och en anläggning är Södertälje fotbollsarena. Fotbollsarenan inklusive planen vid Lina grundskola sköts av kultur- och fritidskontoret, Södertälje kommun. Egenkontroll för vinter respektive sommarskötsel finns och efterlevs vilka inkluderar att se till att granulaten hålls på planerna samt vid behov återföring av granulat till planerna.</p> <p>RAG har bedömts som gul utifrån att det 2020 inte fanns en god egenkontroll och skötsel av den mindre planen som är lokaliserad på Stålhamraskolan.</p> <p>KDN: Nämnden har ansvar för målet i egenskap av utbildningsnämnd, kultur och fritidsnämnd, byggnads/teknisk nämnd. Se svar i mål 4.1 och 4.11 i miljö- och klimatprogrammet.</p> <p>KFN: Se svar i mål 4.1 och 4.11 i miljö- och klimatprogrammet.</p>	

15 Naturvårdsverket, 2018.

16 Naturvårdsverket, 2018.

Bilaga 3:

Uppföljning av Odlingsstrategin Södertälje kommun 2018–2030

Den önskade utvecklingen om att jordbruksmarken ska värnas visas genom att redovisa arealer av åker, betesmark och slåtterängar som det har sökts arealstöd för. Arealstödet för åkerarealen har minskat från 9 275 ha till 9 187 ha, sedan 2019. Arealstödet för betesmark har minskat från 1 053 ha till 1 029 ha, sedan 2019. Hektar åkermark som ligger i träda har ökat något sedan förra året, från 927 ha till 1 033 ha. Slåtterängar ligger oförändrat kvar på 1 ha liksom skogsbetet 19 ha. Användningen och innehavet av den kommunala jordbruksmarken är oförändrat.

Den ekologiskt¹⁷ odlade jordbruksmarken ökar och följer den önskade utvecklingen och var 2019 (statistiken ligger ett år efter här) uppe i 27,7 %.

Arealen som används för odling av trädgårdsväxter ligger kvar oförändrad sedan förra året på 12 ha. Statistiken för år 2020 för indikatorn ”Antal sysselsatta inom de gröna näringarna ska öka” kommer först i juni och därför kan ännu inget sägas om utvecklingen för denna indikator.

När det gäller indikatorn att antalet idisslande betesdjur ska öka för att hålla naturbetesmarker öppna och öka tillgången på gödsel, så följer denna inte önskad utveckling. Antalet idisslande djur har minskat kraftigt sedan 2019, från 3 525 djur till 2 631 stycken år 2020.

Att fler våtmarker och dammar ska tillskapas i odlingslandskapet har inte infriats under perioden. Inga medel har sökts/beviljats stöd för våtmarker och dammar i odlingslandskapet utifrån syftet i odlingsstrategin.

Indikatorn fler medborgare ska ha möjlighet att odla följs upp av att se på antal fritidsodlingsområden som är tillgängliga för alla medborgare i kommunen. Dessa ligger oförändrade kvar på 4 områden. ”Antal kvadratmeter odlingslotter och gemensamhetsodlingar per boende i kommunen, och per boende i Södertälje tätort” ses över.

Indikatorn ”Antal verksamheter inom komplementodling som har fått odlingsrådgivning och odlingsbidrag” visar att under 2020 fick 45 stycken kommunala verksamheter odlingsrådgivning och 42 stycken av dessa har därefter sökt och fått odlingsbidrag.

¹⁷ Statistiken omfattar arealer jordbruksmark som brukas med ekologiska produktionsmetoder och som uppfyller kraven enligt Rådets förordning (EG) nr 834/2007 av den 28 juni 2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter.

Nr.	Önskad utveckling	Indikatorer	Utgångsläge	Uppföljning år 2018	Uppföljning år 2019	Uppföljning år 2020
1	Jordbruksmarken värnas	Hektar jordbruksmark i Södertälje kommun	<ul style="list-style-type: none"> • 9238 ha åkermark • 1026 ha betesmark (Jordbruksverket 2016)	<ul style="list-style-type: none"> • 9286 ha åkermark • 1043 ha betesmark (varav 1 ha slätteräng) (Jordbruksverket 2017)	<ul style="list-style-type: none"> • 9275 ha åkermark • 1053 ha betesmark (varav 1 ha slätteräng) (Jordbruksverket 2018)	<ul style="list-style-type: none"> • 9187 ha åkermark • 1029 ha betesmark (varav 1 ha slätteräng) (Jordbruksverket 2020)
		Hektar jordbruksmark i kommunal ägo	<ul style="list-style-type: none"> • 885 ha åkermark • 115 ha betesmark 	<ul style="list-style-type: none"> • 885 ha åkermark • 115 ha betesmark 	<ul style="list-style-type: none"> • 885 ha åkermark • 115 ha betesmark 	<ul style="list-style-type: none"> • 885 ha åkermark • 115 ha betesmark
2	Arealen som används för odling av trädgårdsväxter i kommunen ska öka	Hektar som används för odling av trädgårdsväxter	13 ha	12 ha	12 ha	12 ha
3	Antal sysselsatta inom de gröna näringarna ska öka	Antal sysselsatta personer inom jordbruk och trädgårdsodling av totalt antal förvärvsarbete	<ul style="list-style-type: none"> • Jordbruk 155 st • Trädgårdsodling 63 st (LRF:s kommunstatistik, SCB 2015 Nacka kommun ingick)	<ul style="list-style-type: none"> • Jordbruk 119 st • Trädgårdsodling 45 st (LRF:s kommunstatistik, SCB 2017)	Ingen ny statistik finns, kommer 2020	Statistik för 2020 kommer i juni.
4	Andelen certifierad ¹⁸ ekologisk jordbruksmark i kommunen ska uppgå till minst 30 % år 2030	Hektar och andel jordbruksmark som brukas ekologiskt	<ul style="list-style-type: none"> • 354 ha åkermark • 178 ha betesmark = 14,7 % (Jordbruksverket 2016)	<ul style="list-style-type: none"> • 1627 ha åkermark • 328 ha betesmark = 18,9 % (Jordbruksverket 2017)	<ul style="list-style-type: none"> • 1943 ha åkermark • 363 ha betesmark = 22,3 % (Jordbruksverket 2018)	<ul style="list-style-type: none"> • 2492 ha åkermark • 370 ha betesmark = 27,7 % (Jordbruksverket 2019)
		Hektar och andel kommunal jordbruksmark som brukas ekologiskt	<ul style="list-style-type: none"> • 88 ha jordbruksmark = 8,8 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 88 ha jordbruksmark = 8,8 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 88 ha jordbruksmark = 8,8 % 	<ul style="list-style-type: none"> • 88 ha jordbruksmark = 8,8 %
5	Ingen åkermark ska ligga i träda ¹⁹	Hektar mark i träda	<ul style="list-style-type: none"> • Åkermark i träda 1209 ha 	<ul style="list-style-type: none"> • Åkermark i träda 1286 ha 	<ul style="list-style-type: none"> • Åkermark i träda 927 ha 	<ul style="list-style-type: none"> • Åkermark i träda 1033 ha
6	Skogsbetet ska öka	Hektar mark skogsbete	17 ha	20 ha	19 ha	19 ha
7	Idisslande betesdjur ska öka för att hålla naturbetesmarker öppna och öka tillgången på gödsel	Antal idisslande djur	<ul style="list-style-type: none"> Antal idisslande djur 3 613 stycken • Kor för mjölkproduktion 442 • Kor för uppfödning av kalvar 301 • Kvigor, tjurar och stutar 408 • Kalvar, under 1 år 473 • Baggar och tackor 961 • Lamm 1 028 (Jordbruksverket 2016)	<ul style="list-style-type: none"> Antal idisslande djur Ingen ny statistik, se året innan. 	<ul style="list-style-type: none"> Antal idisslande djur 3525 stycken • Kor för mjölkproduktion 457 • Kor för uppfödning av kalvar 279 • Kvigor, tjurar och stutar 432 • Kalvar, under 1 år 472 • Får 1785 (LRF:s kommunstatistik)	<ul style="list-style-type: none"> Antal idisslande djur 2631 stycken • Kor för mjölkproduktion 478 • Kor för uppfödning av kalvar 227 • Kvigor, tjurar och stutar 545 • Kalvar, under 1 år 460 • Baggar och tackor 475 • Lamm 446 (Jordbruksverket 2020)
8	Fler våtmarker och dammar ska tillskapnas i odlingslandskapet	Antal våtmarker och dammar i odlingslandskapet som har anlagts under föregående år	0 stycken (Länsstyrelsen 2017)	0 stycken (LONA-registret och SMHI:s våtmarksdatabas)	0 stycken (LONA-registret och SMHI:s våtmarksdatabas)	0 stycken (LONA-registret och SMHI:s våtmarksdatabas)

¹⁸ Med ekologiskt menas här arealer jordbruksmark som brukas med ekologiska produktionsmetoder och som uppfyller kraven enligt Rådets förordning (EG) nr 834/2007 av den 28 juni 2007 om ekologisk produktion och märkning av ekologiska produkter. Detta då den nationella statistiken utgår från denna märkning.

¹⁹ Gäller inte mark som ligger i ettårig träda som en del i växtföljden.

Nr.	Önskad utveckling	Indikatorer	Utgångsläge	Uppföljning år 2018	Uppföljning år 2019	Uppföljning år 2020
9	Fler medborgare ska ha möjlighet att odla	• Antal fritidsodlingsområden tillgängliga för alla medborgare i kommunen	Fyra områden	Fyra områden	Fyra områden	Fyra områden
		• Antal verksamheter inom kompletodling som har fått odlingsrådgivning och odlingsbidrag	–	–	30 stycken verksamheter har fått odlingsrådgivning 27 stycken av dessa har därefter sökt och fått odlingsbidrag.	45 stycken verksamheter har fått odlingsrådgivning 42 stycken av dessa har därefter sökt och fått odlingsbidrag
		• Antal kvadratmeter odlingslotter ²⁰ och gemensamhetsodlingar per boende i kommunen, och per boende i Södertälje tätort	• 0,6 m ² /person i kommunen • 0,8 m ² /person i tätorten	–	–	Denna indikator ses över

²⁰ Med odlingslotter menas här den odlingsbara ytan för bostadsnära odling, stadslotter och stadsnära odling, ej inräknat kolonilotter med kolonistugor på.

Christine Strandberg

E-post: christine.strandberg@sodertalje.se

Ebba Jordelius

E-post: ebba.jordelius@sodertalje.se

Kommunstyrelsens kontor, Södertälje kommun

Besök: Stadshuset, Nyköpingsvägen 26, Södertälje

Tel: 08-523 010 00 (kontaktcenter)

www.sodertalje.se